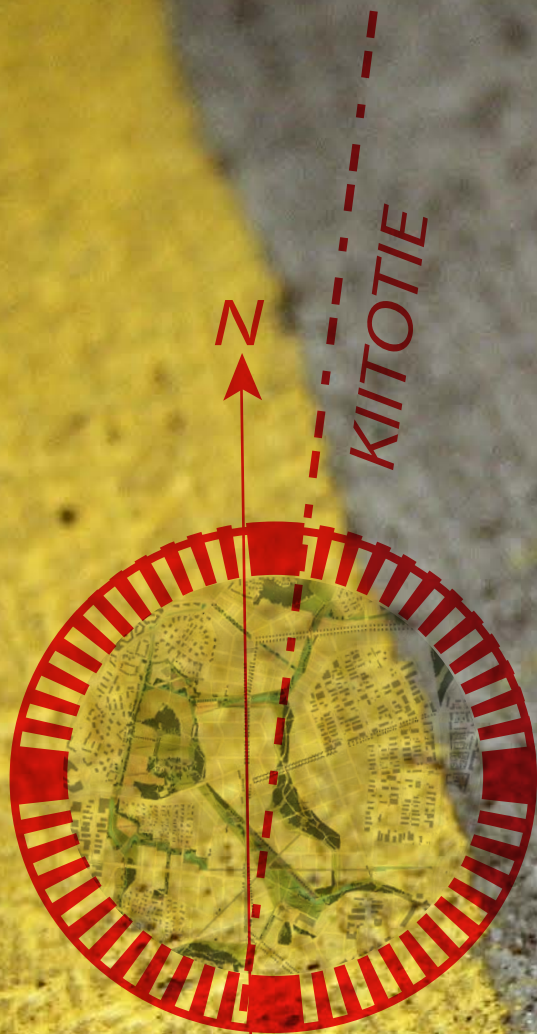

MALMIN LENTOKENTTÄALUEEN YLEISTEN ALUEIDEN YLEISSUUNNITELMA

5.11.2018 - LOCI MAISEMA-ARKKITEHDIT OY

Helsinki

LOCI
MAISEMA-ARKKITEHDIT OY

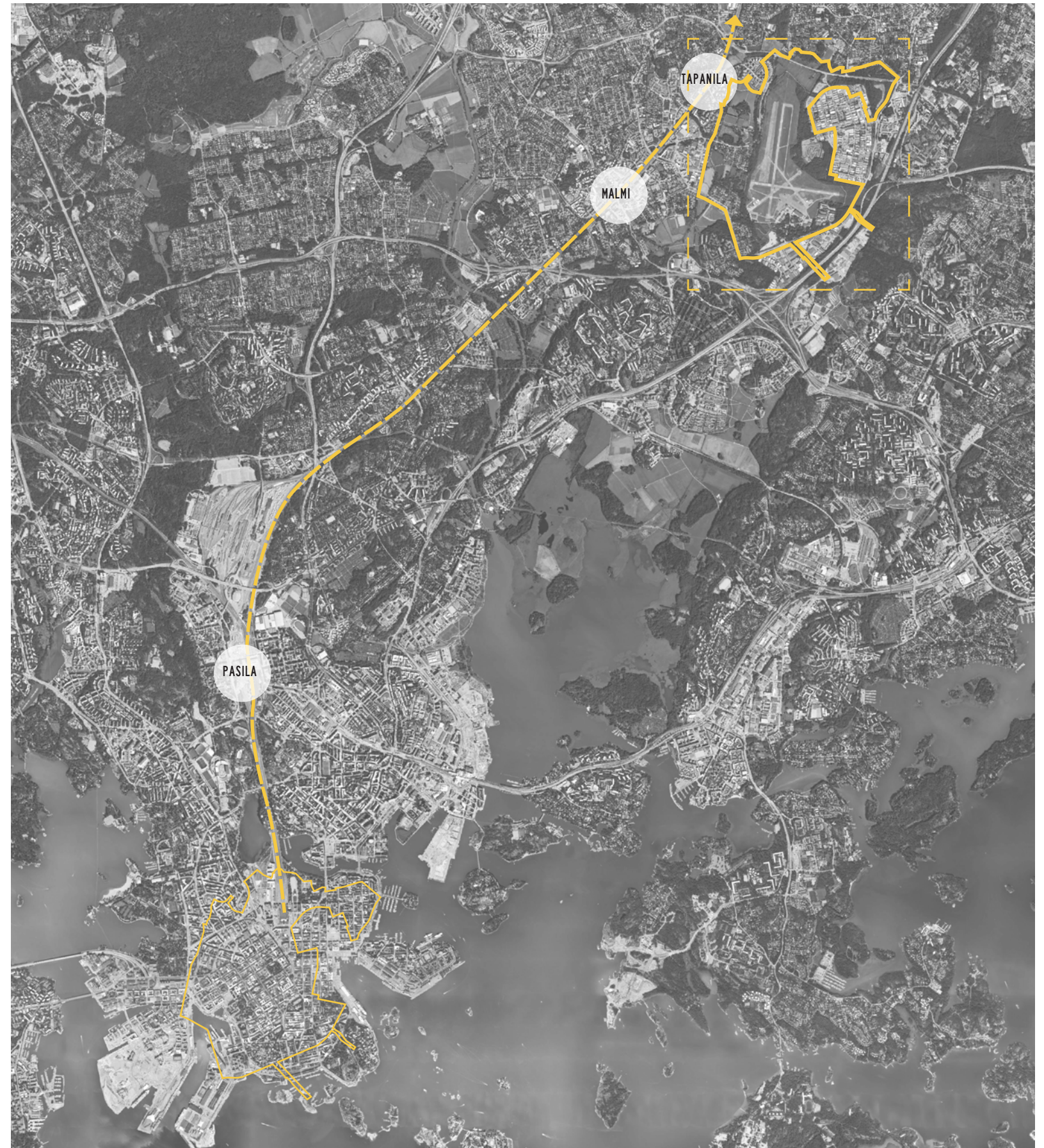
RAMBOLL

TILAAJA
HELSINGIN KAUPUNKI, KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA
5.11.2018

TEKIJÄT
© LOCI MAISEMA-ARKKITEHDIT OY

GRAAFINEN SUUNNITTELU JA TAITTO:
LOCI MAISEMA-ARKKITEHDIT OY

KARTAT JA SUUNNITELMAKUVAT:
LOCI MAISEMA-ARKKITEHDIT OY, ELLEI TOISIN MAINITA.

Suunnittelualue sijaitsee 11 kilometriä Helsingin keskustasta. Mittakaavavertailuna suunnittelualueen koko kantakaupungin kohdalla (Ilmakuva, Helsingin kaupunki 2017).

SISÄLLYS

JOHDANTO	4	ETELÄISTEN ASEMAKAAVA-ALUEIDEN VIITESUUNNITELMA	33	YLEISSUUNNITELMAN MUUT ALUEET	55
SUUNNITTELUALUE	5				
SUUNNITELUN LÄHTÖKOHDAT	6	VIITESUUNNITELMA	34	OSA-ALUEET	56
MAANKÄYTTÖ	6	LENTOASEMANPUISTO JA ENSIMMÄINEN KIITOTIE	36	LENTOASEMANPUISTON POHJOISOSA	57
MAISEMA	7	TERMINAALIRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ	39	LONGINOJA JA FALLKULLAN TILA	58
TEKNISET LÄHTÖKOHDAT	8	AKTIIVIVYÖHYKE	40	TUULIPUSSINPUISTO JA TATTARISUONTIE	59
VIHER- JA VIRKISTYSRUNKO	9	RUDERAATTIAUKIOT	41	PISARAPUISTO	60
LONGINOJA	10	OLEILUPUISTO	42	POHJOINEN UOMAPUISTO	61
LUONTOARVOT	10	HULEVESIAUKIO JA SKEITTIPUISTO	43	MAAMIEHENPUISTO JA ALPPIKYLÄNHUIPPU	62
KULTTUURIHISTORIA	12	METSÄINEN UOMAPUISTO	43		
				RAPORTIN KUVALÄHTEET	64
MALMIN LENTOKENTÄN YLEISSUUNNITELMA	13	NALLENKALLIO JA NALLENRINNE	44		
YLEISSUUNNITELMA	14	AUKIO	46		
PUISTOVERKKO JA NÄKYMÄT	15	ILMASILLANTIE	47		
PUISTON MAISEMA-ARKKITEHTUURI	16	RULLAUSTIE	48		
SUUNNITTELUTEEMAT	16	TERMINAALIRAKENNUKSEN ETUPIHA	49		
VEHREÄT KEUHKOT	18	NALLENKALLIONPUISTO	50		
AKTIVOIVA ULKOTILA	20	VANHA PORVOONTIE	52		
OMINTAKEINEN KULTTUURIMAISEMA	22				
TILAA AISTIA	26				
VAIHEITTAIN RAKENTUVA KAUPUNKI	27				
PUISTON BRÄNDI JA VISUAALINEN ILME	28				
HULEVESIEN KÄSITTELYPERIAATTEET	30				
TAVOITTEET	30				
SUUNNITTELUPERIAATTEET	30				
SUUNNITTELURATKAISUT	31				

Työn tausta

Malmin lentokentän alue on pitkän prosessin seurauksena muuttumassa lentotoiminnan alueesta asuinalueeksi. Näillä näkymin lentotoiminta loppuu alueella vuonna 2019 ja asuinrakentaminen alueella pystyisi näin ollen käynnistymään 2020-luvun alussa. Malmin lentokentän alueelle on suunniteltu asuinalue noin 25 000 asukkaalle ja siten se on merkittävin uuden yleiskaavan yhtenäinen rakentamisalue.

Alueen suunnittelu käynnistyi vuonna 2015 kaavarungon suunnittelulla alueelle. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi ja yleiskaavaa yksityiskohtaisempi, ohjeellinen maankäyttösuunnitelma, jolla ei ole oikeusvaikutuksia. Kaavarunko toimii jatkossa suunnitteluohjeena Malmin lentokentän alueen asemakaavoille.

Kaavarungossa määriteltiin, että alueen kokonaisrakenne perustuu ekologisesti ja toiminnallisesti kytkeytyvään puistoverkkoon, joka luo mahdollisimman voimakkaan identiteetin alueelle. Puistoverkon osien suunnittelussa huomioidaan alueen vahvuustekijöitä, kuten muistumia kiitoradoista, avoimet tilat ja pitkät näkymät. Puistoverkoon kuuluu rakennettuja ja luonnonkaltaisessa tilassa olevia osia. Virkistysalueita suunnitellaan niin, että syntyy sekä laadukkaita virkistyspalveluja että uutta monimuotoista kaupunkiluontoa.

Puistoverkon osat yhdistyvät luonteviksi reiteiksi ja se mahdollistaa katuverkosta erotetun turvallisen jalankulku- ja pyöräilyreitistön rakentamisen alueelle. Alueelle suunnitellaan sujuvasti jatkuva ja kiertävä ulkoilureitti, jolla mahdollistetaan hiihtäminen. Malmin lentokentän alueen puistoverkosto yhdistetään Kivikon ulkoilupuistoon erillisellä sillalla Lahdenväylän yli. Puistoverkon välityksellä alue liittyy ympäröivään viheraluejärjestelmään ja osaksi ekologista verkostoa.

Kaavarunkotyön jatkoksi ja tulevien asemakaavojen pohjaksi on tilattu Malmin lentokentän alueen yleisten alueiden yleissuunnitelma LOCI maisema-arkkitehdit Oy:ltä, jonka tehtävänä on vahvistaa kaavarungossa esiin nostettuja yleisiä alueita koskevia periaatteita ja luoda lähtökohtia alueen ensimmäisille asemakaavoille.

Alueen ensimmäisten asemakaavojen valmistelu käynnistetään alueen eteläosasta. Ensimmäisissä asemakaavoissa tullaan pitkälti linjaamaan suunnittelun periaateratkaisut viher- ja katualueiden osalta. Tämä työ tulee olemaan keskeinen tuki periaateratkaisuja haettaessa ja tulee asettamaan alueen tavoitetaso pitkälle suunnittelun tulevaisuuteen.

Kiitän lämpimästi LOCI maisema-arkkitehdit Oy:tä ja kaikkia yleissuunnitelman laadinnassa mukana olleita henkilöitä. Yleissuunnitelma tulee antamaan jatkosuunnitteluun erinomaiset lähtökohdat pitkälle tulevaisuuteen.

Tuomas Hakala

Työn kulku ja tavoitteet

Malmin lentokentän alueen yleisten alueiden yleissuunnitelma ja ensimmäisten asemakaava-alueiden viitesuunnitelma on laadittu Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan toimeksiannosta vuosina 2017–2018.

Työn aikana on ensin tarkasteltu aluetta kokonaisuutena ja laadittu yleissuunnitelma koko alueelle. Sen jälkeen suunnittelua on tarkennettu viitesuunnitelmassa ensimmäisten asemakaava-alueiden osalta. Viitesuunnitelma-alue käsittää Nallenrinteen ja Lentoasemankorttelien alueen.

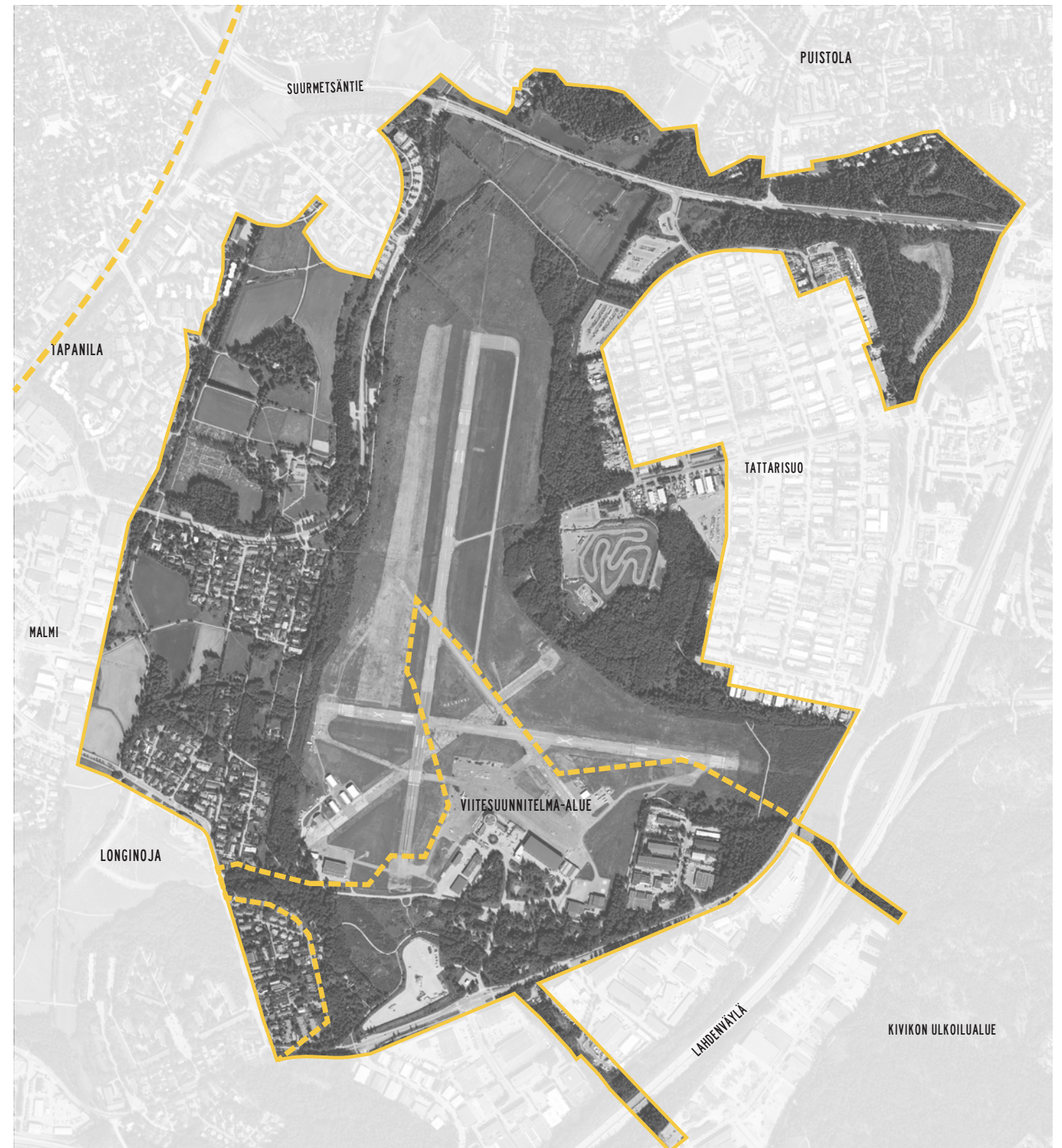
Vuorovaikutus

Malmin lentokentän alueen yleisten alueiden yleissuunnitelman luonnos oli esillä osana Nallenrinteen ja Lentoasemankorttelien asemakaavojen suunnitteluperiaatteita. Yleissuunnitelmaan ja vaiheittain rakentuvaan viherverkostoon kerättiin kommentteja ja ideoita Kerrokantasi-verkkopalvelun avulla, jossa suunnitelman luonnos oli esillä 10.-28.9.2018. Suunnittelijat olivat tavattavissa 24.9.2018 järjestetyssä kaavapäivystyksessä. Yleissuunnitelman esittelyaineisto oli esillä Malmitalolla 10.-28.9.2018.

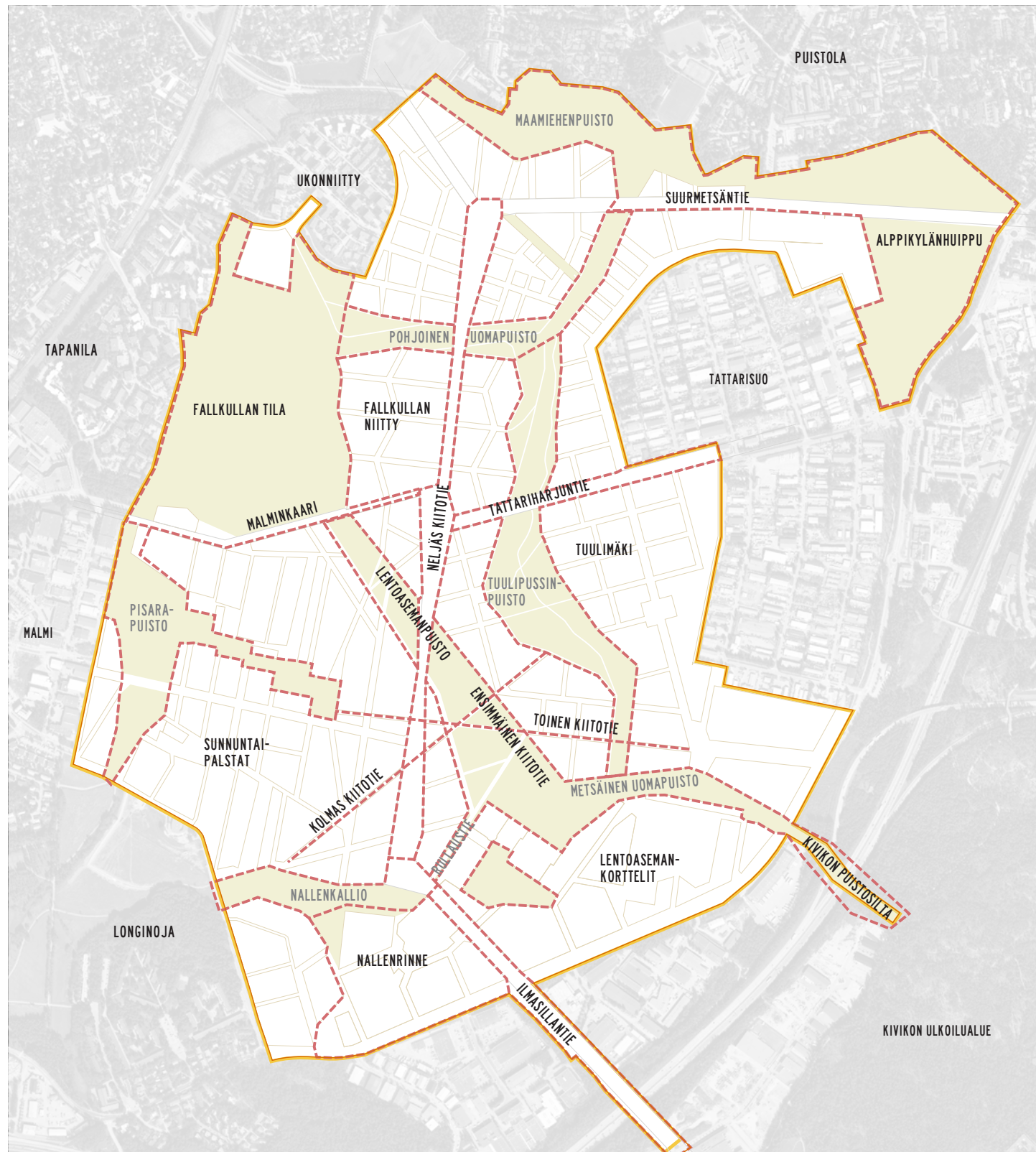
Kerrokantasi-palvelun kommentteissa ja kaavapäivystystilaisuuden keskusteluissa oli paljon mielipiteitä liittyen yleisesti lentokentän alueen rakentamiseen. Kerrokantasi-palveluun kirjattiin noin 780 kommenttia. Kaavapäivystyksessä kävi noin 100-150 henkilöä.

Viheralueiden palveluista ehdottomasti tärkeimmäksi koettiin kentän ympäristön ulkoilureitti. Alueelle toivottiin erilaisia liikuntapalveluja ja -kenttiä sekä uusia viljelypalsta-alueita. Longinojan ympäristö nousi esille tärkeänä luonto- ja virkistysarvona, samoin lentokentän alueen ja sen ympäristön kasvillisuus ja eläimistö. Suunnitelmissa kiitosta saivat viheralueiden huomioiminen suunnittelussa ja alueen Kivikkoon yhdistävä puistosilta. Mieluisana esimerkkinä alueen suunnittelulle nostettiin Berliinin Tempelhofin puistoalue.

Laajempi yhteenveto Kerrokantasi-palveluun tulleista kommentteista ja asukastilaisuudesta sekä esillä olon aikaisista mielipiteistä on koottu suunnitteluperiaatteiden vuorovaikutusraporttiin.

Suunnittelualue. Aluetta reunustavat vanhat kaupunginosat Malmi, Tapanila ja Puistola sekä idässä Lahdenväylä (Ilmakuva, Helsingin kaupunki 2017).

Suunnittelualueen nimistö (Ilmakuva, Helsingin kaupunki 2017).

Suunnitteluryhmä

Maisema-arkkitehtisuunnittelu ja projektin kokonaisvastuu

LOCI maisema-arkkitehdit Oy:

Pia Kuusiniemi, projektipäällikkö

Sanni Aalto, projektimaisema-arkkitehti

Muu suunnitteluryhmä: Milla Hakari, Felix Bourgeau, Veera Tolvanen ja Eetu Mykkänen

Valaistussuunnittelu

Ramboll Finland Oy: Juha Hälikkä.

Ohjausryhmä

Työtä on Helsingin kaupungilla ohjannut laaja ohjausryhmä, joka on työn kuluessa kokoontunut kuusi kertaa. Lisäksi pienemmän ryhmän teemapalavereja on pidetty tarpeen mukaan. Tilaajan yhteyshenkilönä on toiminut projektinjohtaja Anni Tirri.

Ohjausryhmään ovat kuuluneet:

Anni Tirri	Liikenne- ja katusuunnittelu
Tuomas Hakala	Asemakaavoitus
Valtteri Heinonen	Asemakaavoitus
Mervi Nicklén	Asemakaavoitus
Tuomo Näränen	Asemakaavoitus
Topi Vuorio	Liikenne- ja katusuunnittelu
Kaarina Laakso	Teknistaloudellinen suunnittelu
Mikko Juvonen	Teknistaloudellinen suunnittelu
Jouni Kilpinen	Teknistaloudellinen suunnittelu
Helena Färkkilä-Korjus	Teknistaloudellinen suunnittelu
Heikki Takainen	Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, hulevedet

Suunnittelualue sijaitsee suunnilleen 10,5 kilometriä Helsingin keskustasta koilliseen ja noin kaksi kilometriä Malmin keskustasta itään. Kaavarunkoalueen pinta-ala on noin 3,3 nelikilometriä eli 330 hehtaaria. Työn suunnittelurajaus käsittää Malmin lentokentän alueen kaavarunkoalueen yleiset alueet painottuen alueen keskeiseen uuteen puistoverkkoon.

Malmin lentokentän alueesta halutaan koko koillista Helsinkiä yhdistävä ja aluetta vahvistava kaupunkirakenteen osa, jonka tavoitteena on liittää entisen lentokentän alue tiiviisti sitä ympäröiviin alueisiin. Nykyään Malmin lentokentän alue on rajattu aidoilla muusta kaupunkirakenteesta ja alueen ympäri kulkee suosittu virkistysreitti. Varsinaisen lentokentän alueen pääsee kokemaan vain aidan takaa. Uuden kaupunginosan myötä lentokentän alueen avoimet alueet säilyvät osana kaupunkirakennetta ja mahdollistavat poikittaisyhteydet entisen lentokentän poikki. Suunnittelun tavoitteena on ollut säilyttää alueen lentokenttäidentiteetti.

Alueista, kaduista ja puistoista on käytetty nimistötoimikunnan hyväksymiä nimiä. Asuinalueiden nimet ovat etelästä pohjoiseen Nallenrinne, Lentoasemankorttelit, Sunnuntaipalstat, Tuulimäki, Fallkullanniitty ja Ukonniitty sekä alueen pohjoispuolella Alppikylä.

Puistoista nimen ovat saaneet Lentoasemanpuisto, joka ulottuu lentokentän vanhan terminaalirakennuksen edestä Fallkullan tilaan saakka, sekä Tuulipussinpuisto, jolla on sijainnut lentokentän tuulipussi. Lentokenttähistoriasta nimistössä muistuttavat myös kaupunkirakenteen sisällä säilyvät kiitoteiden linjat.

Kaikille alueille ei ole vielä virallista nimeä. Näistä alueille on tässä työssä käytetty paikan teemasta ja sijainnista johdettuja nimiä, jotka Malmin lentokentän alueen suunnittelun edetessä muuttunevat, kun alueille annetaan viralliset nimet. Tätä työtä varten luodut nimet ovat Pohjoinen uomapuisto, Metsäinen uomapuisto, Nallenkallionpuisto, Pissarapuisto, Rullauksentie, Maamiehenpuisto ja Tuulipussinpuisto.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

MAANKÄYTTÖ

Malmin lentokentän alueelle on suunniteltu asuinalue noin 25 000 asukkaalle, ja se on siten merkittävin uuden yleiskaavan yhtenäinen rakentamisalue.

Alueen suunnittelu käynnistyi vuonna 2015 kaavarungon suunnittelulla alueelle. Kaavarunko toimii jatkossa suunnitteluohjeena Malmin lentokentän alueen asemakaavoille.

Kaavarungon perusteena ovat toimineet alueen kulttuurihistoria ja ekologiset lähtökohdat. Ne luovat pohjan uudelle puistoverkolle, jonka on tarkoitus antaa alueelle mahdollisimman voimakas identiteetti. Puistoverkkoon kuuluu rakennettuja ja luonnonkaltaisissa tilassa olevia osia.

Puistoverkon osat yhdistyvät luonteviksi reiteiksi, ja se mahdollistaa katuverkosta erotetun turvallisen jalankulku- ja pyöräilyreitistön rakentamisen alueelle. Alueelle suunnitellaan sujuvasti jatkuva ja kiertävä ulkoilureitti, jolla mahdollistetaan hiihtäminen. Malmin lentokentän alueen puistoverkosto yhdistetään Kivikon ulkoilupuistoon erillisellä sillalla Lahdenväylän yli. Puistoverkon välityksellä alue liittyy ympäröivään viheraluejärjestelmään ja osaksi ekologista verkostoa.

Alue on pääosin Helsingin kaupungin omistuksessa. Suurmetsäntien pohjoispuolella, Hyttitien varressa, Nallenmäessä ja Sunnuntaipalstoilla on myös alueita, jotka ovat yksityisomistuksessa.

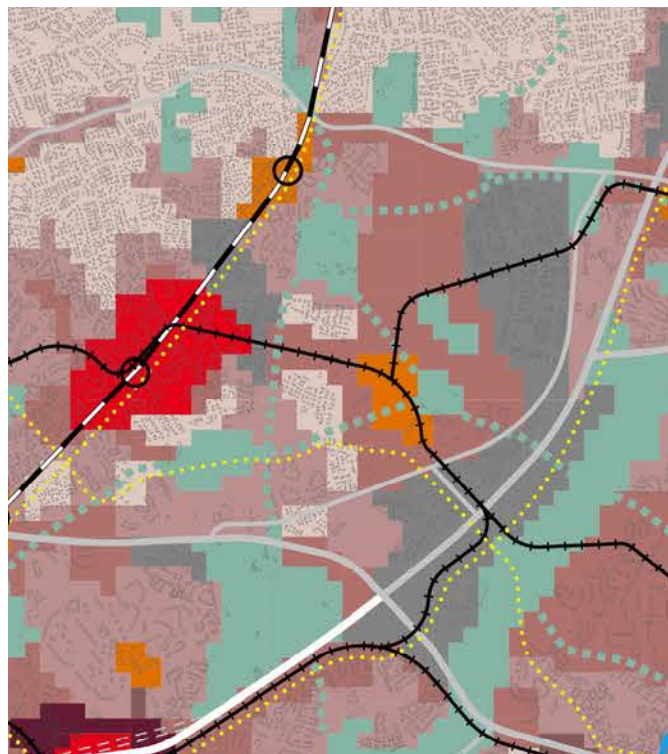
KEHITTYVÄ VIHERRUITISTÖ,
PARANTUNEET YHTEYDET

Kaavarungon havainnekuva, kaupunkirakenne (Helsingin kaupunki 2016).

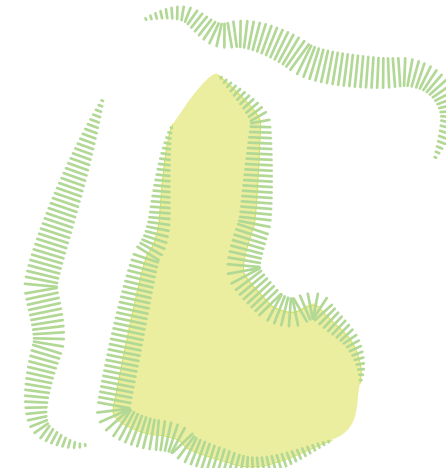
Kaavarungon havainnekuva, viheralueet (Helsingin kaupunki 2016).

Yleiskaava 1:20 000 (Helsingin kaupunki 2016).

Suunnittelualueen maisemakuvassa keskeiset elementit ovat laaja avoin tila ja näkymän päättänä tilaa rajaavat metsävyöt.

AVOIN METSIEN
RAJAAMA TILA

Suunnittelualueen maisemassa korostuvat metsäisten selänteiden ja mäkien rajaama avoin maisematila, tasaisuus ja kaupunkiympäristössä poikkeuksellisen pitkät näkymät. Mittakaavaltaan ja ilmeeltään alue muistuttaa maaseudun kulttuurimaisemaa. Alue on suurelta osin Koillis-Helsingin savikkotasankoa.

Lentokentän alue liittyy lounaassa Longinojan laaksoon, joka on ekologisesti ja myös maisemallisesti merkittävä. Falkullan tilan alue lentokentän alueen länsireunassa on osa Longinojan jokilaakson maisemakokonaisuutta.

Pinnanmuodoiltaan suunnittelualue on varsin tasainen. Maanpinnan korkeusasema vaihtelee välillä +13...+42 m, mutta kiitoteiden ja niitä ympäröivän alueen sekä Falkullan ja Longinojan niityjen ja peltojen pinta jää suurimaksi osaksi välille +14...+16 m. Alueen korkein kohta on sen koilliskulmassa oleva Alppikylänhuippu.

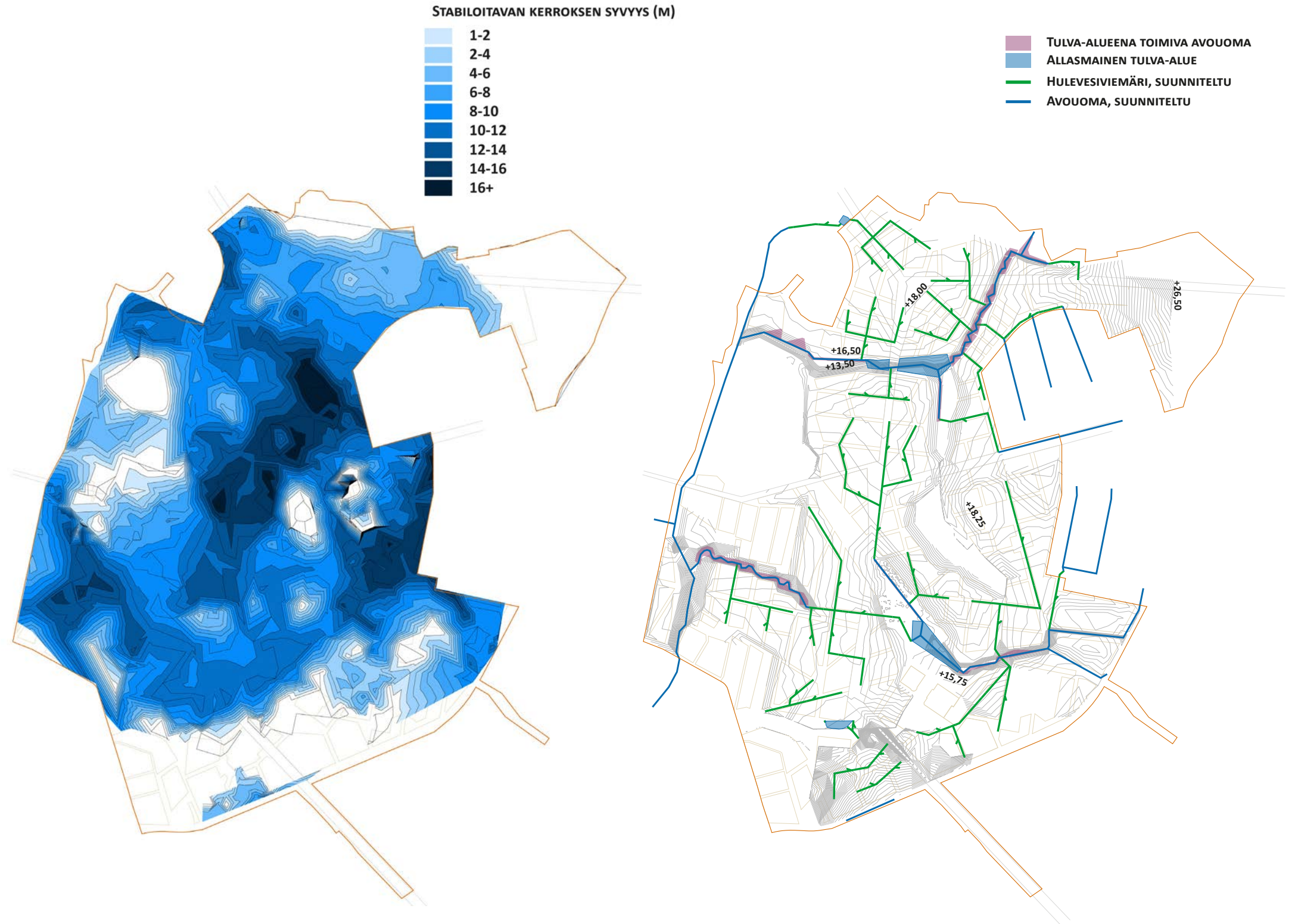
TEKNISET LÄHTÖKOHDAT

Kaavarungon suunnittelun yhteydessä alueelle on laadittu selvityksiä ja suunnitelmia sen rakennettavuudesta ja tasauksesta. Tässä työssä on käytetty lähtötietona aiempien vaiheiden suunnitelmia.

Lähtökohtaisesti lähes koko suunnittelualueen taseus muuttuu aivan terminaalirakennuksen lähiympäristöä lukuun ottamatta. Uuden alueen vesihuoltoratkaisut vaikuttavat merkittävästi puistoalueiden suunnitteluun. Alueen käytön muuttuessa syntyy myös laajalti stabilointi- ja pilaantuneiden maiden puhdistustarpeita, mikä vaikuttaa siihen, että olemassa olevia pintoja on käytännössä lähes mahdotonta säilyttää sellaisena kuin ne tällä hetkellä ovat.

Yleissuunnitelman lähtökohtana olevat alueelliset vesihuoltoratkaisut hulevesien osalta perustuvat hulevesien hallintaan avouomissa, niiden tulvimiseen ja viemäröinnin toimivuuteen (SitoWise). Vesihuoltoratkaisujen tavoitteena on ollut myös erityisesti Longinojan veden laadun parantaminen nykyisestä. Samalla uomaan voidaan myös toteuttaa muun muassa kutusoraikkoja. Uomien käytännössä lähes tasaisten pituusviettojen takia jatkosuunnittelussa ei ole liikkumavaraa uomien vietto-
kaltevuuksiin ja esimerkiksi allasratkaisuihin.

Alueen tasaisuuden ja maaperän laadun vuoksi hulevesien ja vesiaiheidien suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Malmin lentokenttäalueen stabilointi (Destia 2017).

Malmin lentokenttäalueen vesihuolto, hulevedet (SITO 2017) ja yleistasaus (Destia 2017).

VIHER- JA VIRKISTYSRUNKO

Suunnittelualue muodostaa jakson Koillis-Helsingin viher- ja virkistysrungon yhteyksiin. Suunnittelualueen etelä- ja pohjoisosassa alue on osa itä-länsisuuntaista latvusyhteyttä sekä osa Longinojan laaksoon liittyvää niittyverkostoa.

Viher- ja virkistysalueiden strateginen kehityskuva eli VISTRA määrittelee kaupungin mittakaavassa viher- ja virkistysverkostojen strategian.

Viheralueiden strategista kehittämistä ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Uudenmaan maakuntakaava (4. vaihekaava), valtuustostrategia sekä kaupungin laatimat yleiskaavat ja osayleiskaavat. Helsingissä on lisäksi laadittu sektorikohtaisia strategioita, jotka osaltaan ohjaavat viheralueverkoston kehittämistä.

Tulevaisuuden Helsinki on myös viherverkostokaupunki. Uudessa yleiskaavassa painotetaan nykyisten säteittäisten vihersormien lisäksi myös poikittaisia viheryhteyksiä ja laajoja yhtenäisiä viheralueita säilytetään.

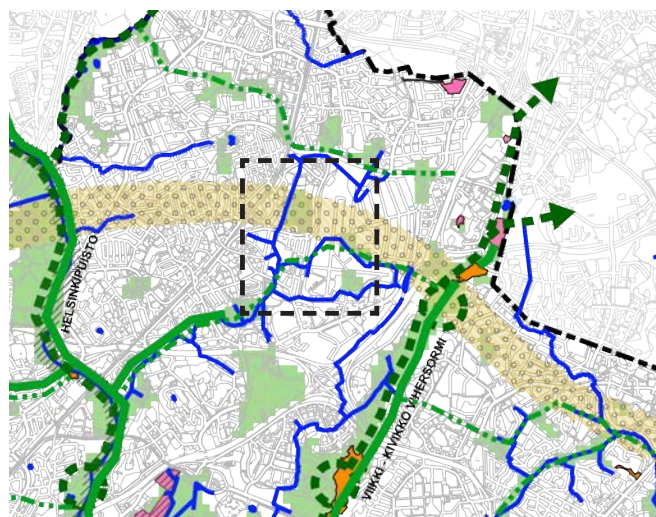
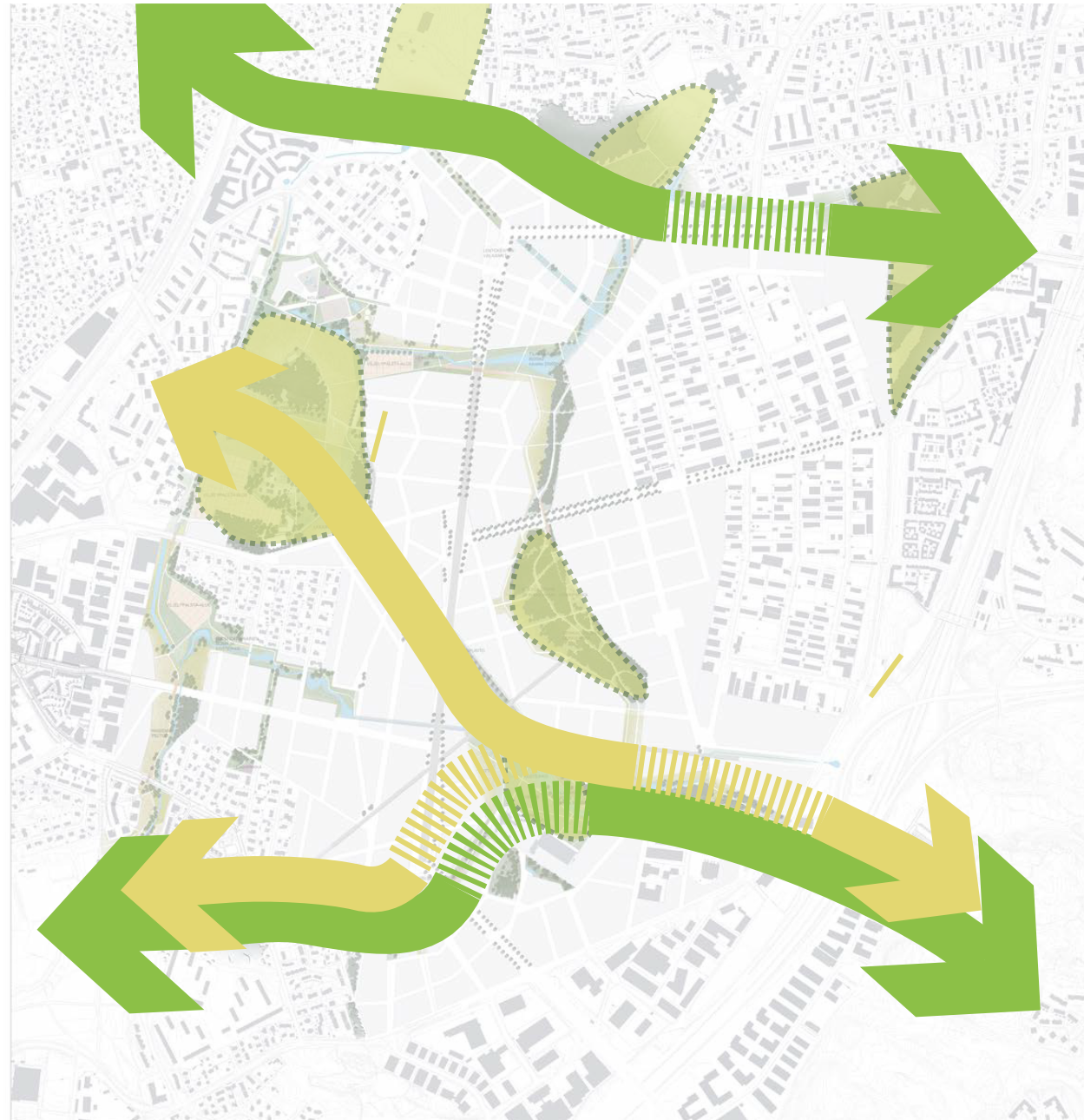
Suunnittelualueen liittymistä kaupungin viherverkostoon on arvioitu Helsingin uuden yleiskaavan kahden teemakartan: Kaupunkiluonto ja Virkistys- ja viherverkosto 2050 pohjalta.

Alueen nykyisillä viheralueilla on tärkeitä luontoarvoja, joiden säilyttäminen ja vahvistaminen on keskeinen jatkosuunnittelun tavoite. Metsäverkosto on suunnittelualueella ja sen lähialueilla nykyään pirstoutunut ja katkonainen. Jatkosuunnittelussa selvitetään sen eheyttämisen mahdollisuuksia alueen avointa luonnetta menettämättä. Jatkosuunnittelussa tarvitaan asiaan perehtyneitä suunnittelijoita ja asiantuntijoita, kun keskitytään monipuolisen ja ekologisesti lajirikkaan niittyverkoston luomiseen, johon alueella on hyvät edellytykset.

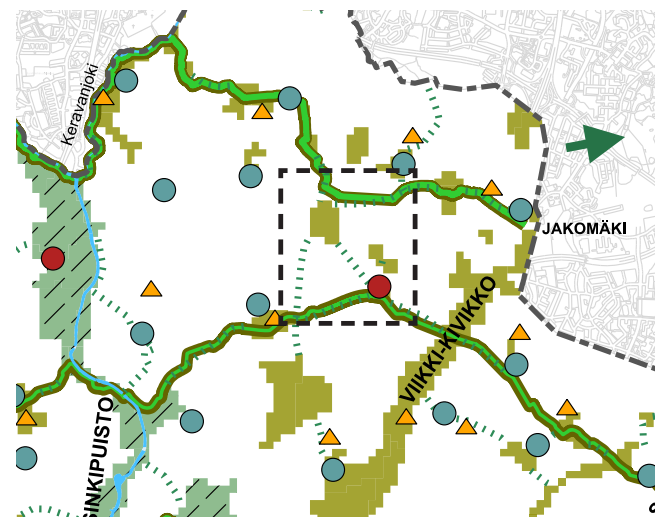

TULEVA
PUISTOVERKOSTO

- YLEISKAAVAN NIITTYVERKOSTO
- HEIKOSTI TOTEUTUVA NIITTYVERKOSTON OSA
- YLEISKAAVAN KEHITETTÄVÄ METSÄVERKOSTOYHTEYS
- HEIKOSTI TOTEUTUVA METSÄVERKOSTOYHTEYDEN OSA
- YLEISKAAVAN VIHERSORMI TAI MUU LAAJA VIHERALUE

Yleiskaavan kaupunkiluontoverkosto (Helsingin kaupunki 2016).

Yleiskaavan virkistys- ja viherverkosto (Helsingin kaupunki 2016).

LINNUT

Alueella havaituista linnuista kivitasku on Suomen uhanalaisuustarkastelussa luokiteltu vaarantuneeksi lajiksi, ja käenpiika, niittykirvinen, sirittäjä sekä punavarpunen silmälläpidettäviksi. Linnustoltaan monipuolisimmat alueet ovat Fallkullan alue sekä Tuulipussinpuiston metsäalue ja Longinojan varren eteläisempi osa-alue. Lentokentän alue toimii syysmuutossa heinäkurppien levähdysalueena.

Ohjeet suunnitteluun:

Säilytetään lehtimetsiköitä, matalaa heinäkasvillisuutta ja ojanvarsia sekä kosteita heinä- tai ruohoniittyjä.

Lähde: Malmin lentokentän ja sitä ympäröivien alueiden pesimälinnustaselvitys 2015 (raportti).

LIITO-ORAVAT

Lentokentän lounaispuolelta on havaittu liito-oravan jätköksiä Tattariharjuntien eteläpuolelta sekä Sepänmäestä ja alue luokitellaan liito-oravan ydinalueeksi. Viimeisimmän kartoituksen (Helsinki 2016) perusteella kyseessä on liito-oravan itäisin esiintymä Helsingissä. Molemmat metsiköt ovat sekapuumetsää, jossa on ainakin osittain

pääpuulajina liito-oravalle sopiva varttunut haapa.

Ohjeet suunnitteluun:

Liito-oravien elinolosuhteita ei tule heikentää ja Nallenkallionpuiston länsiosan metsää tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Erityisesti liito-oravan suosimat varttuneet haavat tulee säilyttää. Koko uuden kaupunginosan latvusyhteydet tulee suunnitella huolella.

Lähde: Helsingin liito-oravakartoitus 2016 (raportti).

HUOMIONARVOISET PERHOSET

Lentokentän alueella on havaittu yksi erittäin uhanalainen laji, viheryökkönen. ”Alueella havaittiin kolme uhanalaista ja kaksi silmälläpidettävää perhoslajia. Havaitut uhanalaiset lajit ovat viheryökkönen (*Calamia tridens*), ojakärsämökenttääriäinen (*Dichrorampha sylvicolana*) ja tarhalaikkukääriäinen (*Notocelia rosaecolana*), joista vain viheryökkösellä on esiintymä lentokentällä.”

”Huomionarvoisten perhosten kannalta lentokentän hyvälaatuiset niittylaikut – ovat arvokkaita, ja niillä todennäköisesti elää toistaiseksi havaitsemattomia merkittäviä perhoslajeja.”

Ohjeet suunnitteluun:

Niittyalueet, joilla on monipuolinen kasvillisuus, ovat hyviä perhosille, mutta liian rehevät alueet huonoja. Hiekkaiset ja lämpimät alueet ovat myös hyviä. Samoin reunavyöhykkeet ovat usein hyviä alueita. Alueiden on oltava lisäksi aurinkoisia, jotta perhoset viihtyvät ja menestyvät lajeina.

Säilytettäviä alueita tulisi myös kunnostaa ja/tai hoitaa siten, että ne pysyvät riittävän hyvälaatuisina merkittävien lajien esiintymille.

”Varsinaisia paahdeympäristöjä lentokentällä on vain vähän, ja paljaan maanpinnan niukkuus sekä kertoo umpeenkasvusta että rajoittaa elinympäristönsä suhteen vaativien kasvi- ja perhoslajien esiintymistä alueella.”

”Lentokenttää reunustavat vanhat metsät ovat arvokkaita monimuotoisuuden lisääjiä, mutta uhanalaisten perhoslajien kannalta niillä on hyvin vähän merkitystä.”

”Suosittelemme Malmin kaavarunkoalueella ja erityisesti Malmin lentokentällä mahdollisesti esiintyviksi arvioitujen huomionarvoisten perhoslajien esiintymisselvitystä (yksityiskohtaiset perustelut liitteessä 4). Mikäli merkittävien lajien esiintymiä löytyy, ne tulisi huomioida kaavoituksessa, ja mahdollisuuksien mukaan rajata maankäytön ulkopuolelle. Säilytettäviä alueita tulisi myös kunnostaa ja/tai hoitaa siten, että ne pysyvät riittävän hyvälaatuisina merkittävien lajien esiintymille.”

Lähde: Malmin lentokentän alueen huomionarvoisten perhoslajien selvityksiä 2016 (raportti).

LEPAKOT

Alueella on tavattu pohjanlepakoita.

Ohjeet suunnitteluun:

Lepakoiden suojelun kannalta alueen jatkokäytössä on tärkeää varmistaa ruokailualueiden ja päiväpiilojen riittävä määrä alueella.

Viheralueita suunniteltaessa lepakot on hyvä ottaa huomioon (mm. kosteikot, puurivit ja pienet puuryhmät sekä pönttöverkosto).

Lepakot tarvitsevat useita vaihtoehtoisia päiväpiiloja, joten huolella suunniteltu pönttöverkosto tarjoaisi niille todennäköisesti paremman ja kestävämmän ratkaisun.

Viheralueiden suunnittelussa tulisi mahdollisuuksien mukaan olla mukana lepakkoasiantuntijoita.

Yleisenä suosituksena voidaan mainita kosteikkojen rakentaminen viheralueille; pohjanlepakot käyttävät kosteikkoja ruokailupaikkoinaan erityisesti alku- ja loppukestävä.

Toinen lajin kannalta merkittävä rakennepiirre ovat puurivit ja puuryhmät, jotka monipuolistavat maisemarakennetta ja tarjoavat pohjanlepakolle saalistuspaikkoja.

Lähde: Malmin lentokentän lepakkoselvitys 2016 (raportti).

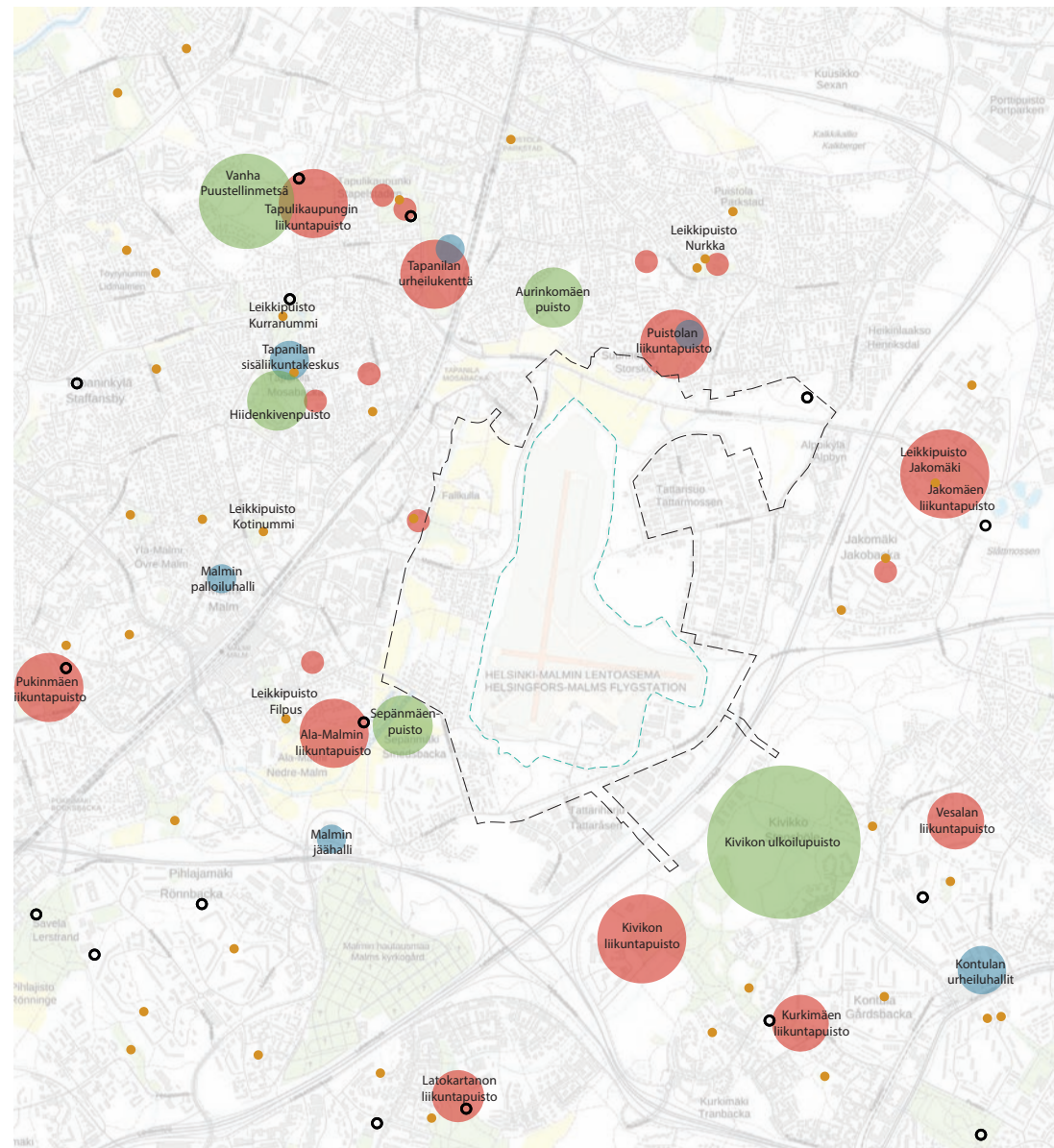
LONGINOJA

- Longinoja on keskeisellä paikalla Helsingissä sijaitseva merkittävä kaupunkipuro, jonka valuma-alueeseen kuuluu osia muun muassa Malmista, Tapanilasta ja Pukinmäestä.
- Longinoja virtaa monipuolisissa ympäristössä. Puroa reunustavat vaihtelevasti rehevät lehdot ja avoin niitty- ja peltomaisema.
- Alueella on myös ekologista merkitystä erityisesti uhanalaisen taimenen kutupaikkana. Ojan alkuperäinen taimenkanta on hävinnyt, mutta meritaimenet nousevat siihen nykyään Vantaanjoesta kutemaan. Longinojan ympäristö Ala-Malmin kohdalla on myös luokiteltu arvokkaaksi lintukohteeksi.
- Longinojaa ja sen ympäristöä pidetään helsinkiläisten keskuudessa tärkeänä kaupunkiluontona, josta myös kaupunkilaiset ovat valmiita pitämään itse huolta.
- Longinoja on yksi Helsingin rakastetuimmista virtavesistä. Tietoa sen kunnostuksista, tapahtumista ja tulevaisuudesta löytyy sille omistetulta sivulta www.longinoja.fi.

Lähde: Longinojan vedenlaatu ja ekologinen tila (Helsingin kaupunki 2015 (raportti)).

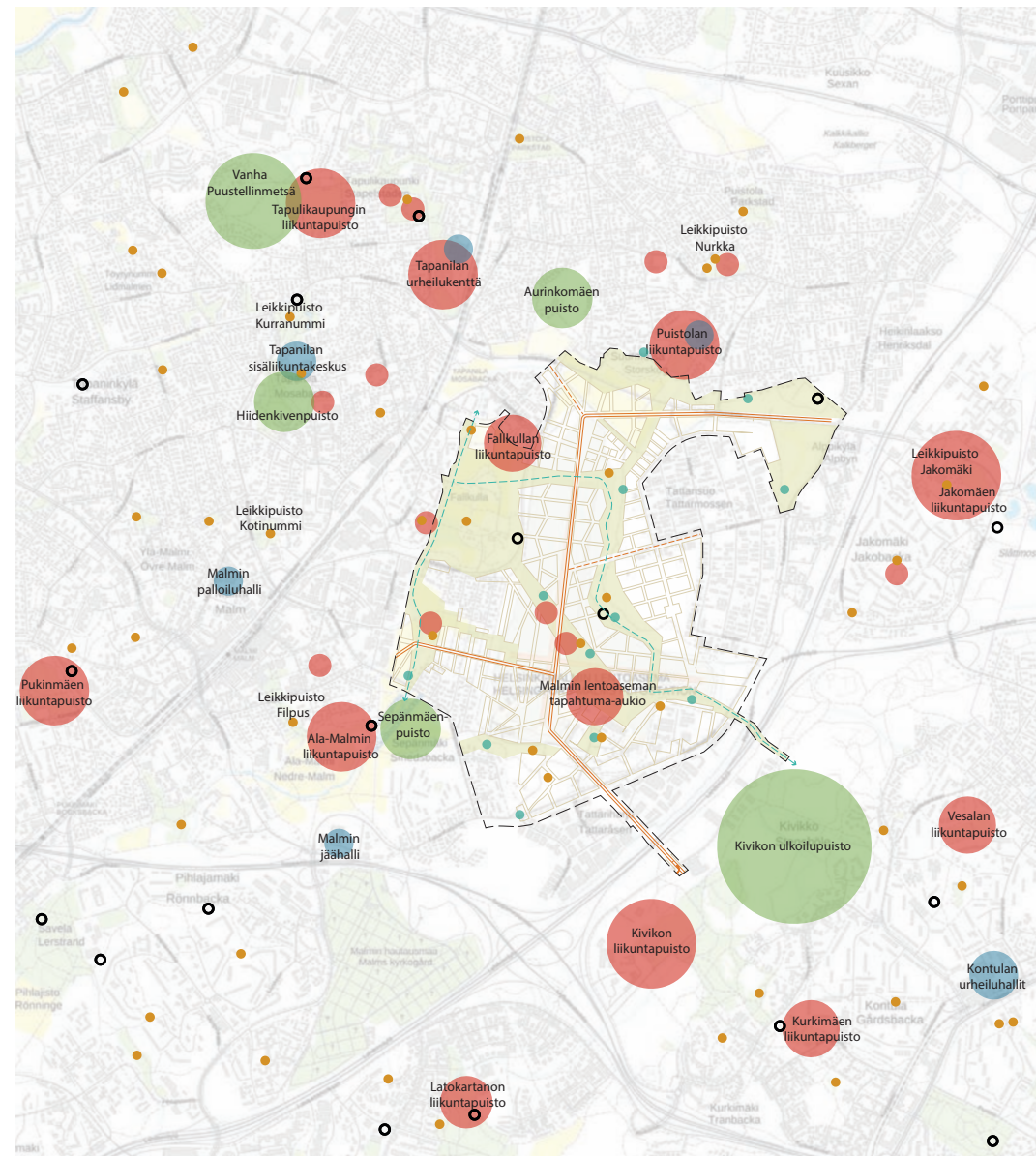

Avoimet niittyalueet tarjoavat elinympäristön monille lajeille ja mm. heinäkurpalle levähdyspaikan syysmuuton aikana (Simo Freese).

Palveluverkon nykytila.

- Puisto
- Ulkoliikunta
- Sisäliikunta
- Leikkipaikka tai -puisto
- Koira-aitaus
- Latu ja ulkoilureitti

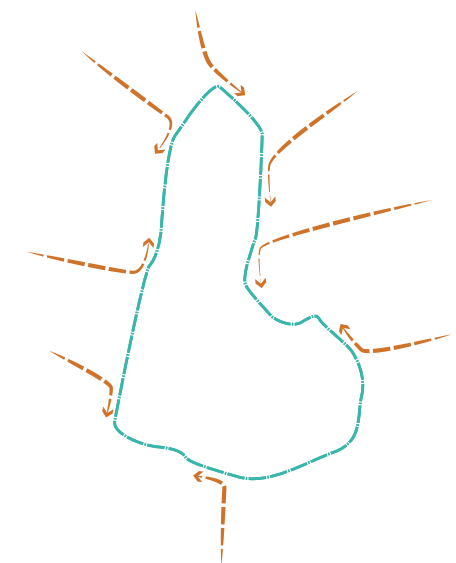

Palveluverkko alueen rakentumisen jälkeen.

- Puisto
- Ulkoliikunta
- Sisäliikunta
- Leikkipaikka tai -puisto
- Koira-aitaus
- Latu ja ulkoilureitti
- Kuntoilupaikka

Nykyään Malmi lentokentän alue muodostaa aukon alueen palveluverkossa. Nykyistä lentokenttää kiertää ulkoilureitti ja talvella latu. Muut palvelut sijoittuvat alueen ulkopuolelle. Uuden kaupunginosan myötä alue liittyy ympäristön palvelurakenteeseen yhdistäen ja täydentäen nykyisiä palveluita.

Uudessa kaupunkirakenteessa puistoverkossa pyritään korkeatasoisiin lähivirkistyspalveluihin. Liikuntapalveluiden osalta alue tukeutuu ympäristön suuriin liikuntapais-toihin, joista suurin osa sijaitsee noin 1,5 kilometrin etäisyydellä alueen keskeltä Lentoasemanpuistosta.

NYKYÄN LENTOKENTÄN ALUE MUODOSTAA SULJETUN AUKON PALVELURAKENTEESSA

KULTTUURIHISTORIA

Suunnittelualueella on monipuolinen ja rikas kulttuurihistoria.

Malmi oli Helsingin pitäjän merkittävimpiä ja vanhimpia kyliä. Kylän asutus oli keskittynyt nykyisen Longinojan molemmille puolille. Alueitioksessa vuonna 1946 Malmin kylä liitettiin Helsinkiin ja siitä tuli erillinen kaupunginosa.

Malmin kehitykseen on vaikuttanut huomattavasti sen sijainti kulkuväylien risteyksessä. Tie Hämeenlinnaan kulki Malmin hautausmaan luota ja vei Malmin ja Tapaninkylän kautta Helsingin pitäjän kirkolle. Siitä haarautui hautausmaan kohdalla Porvoontie, joka liittyi Hakkilassa Turusta Viipuriin kulkeneeseen tiehen. Nykyinen Tattariharjuntie seuraa entistä tielinjaa.

Lentokenttä

Liikennöinti Malmin uudella kentällä aloitettiin 1936. Seutulan (Helsinki-Vantaa) lentokenttä otettiin käyttöön 1952 ja Malmi siirtyi pienilmailukäyttöön.

Museovirasto on luokitellut alueen valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY). Lentoasema on valittu kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään luetteloon suomalaisen modernismin merkkiteoksia, ja se on listattu kansainvälisen World Monument Fundin uhanalaisten kulttuuriympäristöjen joukkoon. Europa Nostra Finland on nimennyt sen yhdeksi Suomen uhanalaisimmista kulttuuriperintökohteista.

Lentoasemarakennuksista vanha terminaalirakennus ja hangaari suojellaan asemakaavalla.

Fallkullan tila

Fallkullan tila ympäristöineen on maisemallisesti, näkymiltään ja historialliselta arvoltaan merkittävä ja hyvin säilynyt. Fallkullan tila on yksi harvoista tiloista Helsingissä, jossa viljely on jatkunut näihin päiviin asti. Fallkullan tilakokonaisuuden alue ja suunnittelualueen pohjoispuoliset Aurinkomäen maisemapellot on merkitty Yleiskaava 2002:ssa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai maisemakulttuurin kannalta merkittäviksi alueiksi.

Sunnuntaipalstat

Sunnuntaipalstat on palstoitettu 1910-luvulla ja alue rakentui hiljalleen siitä alkaen työläisten hartiapankkirakentamisen voimin. Merkittävä osa rakennuksista on vuosilta 1975–2000 alueen tiivistymisen ja uusiutumisen takia.

1. Maailmansodan linnoituslaitteet

Malmin lentokentän eteläosissa on säilynyt 1. maailmansodanaikaisia linnoituslaitteita.

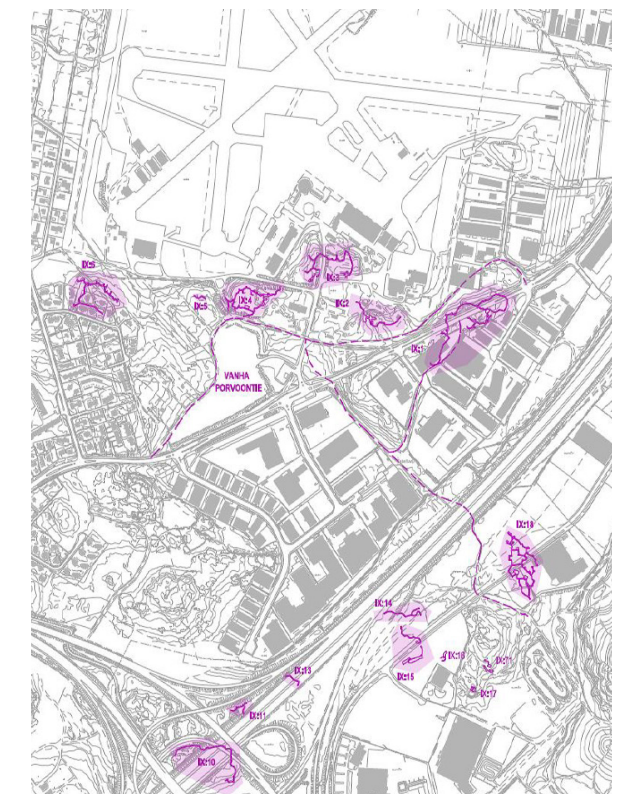
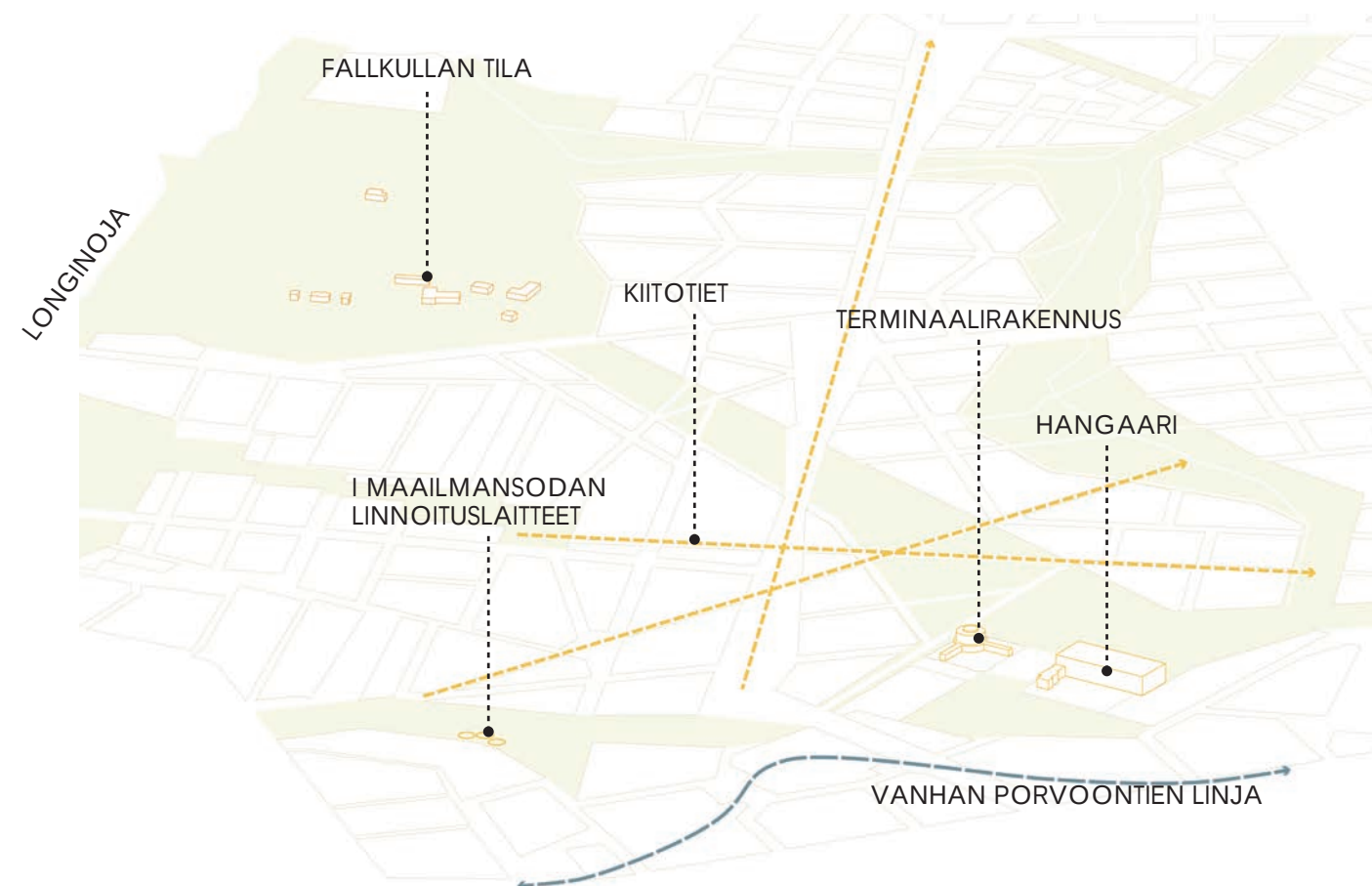
Longinoja

Alueeseen liittyy lännessä Longinojan vanha viljelymaise.

Lähde: Malmin lentokentän alue. Kaavarungon selostus 2015.

KIITORADAT

Lentokentän ympäristön I maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet (Päivi Hakanpää 2017).

MALMIN LENTOKENTÄN YLEISSUUNNITELMA

YLEISSUUNNITELMA

1. MAAMIEHENPUISTO

Maamiehenpuisto muodostaa Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman mukaisen pohjoisen latvusyhteyden alueelle. Säilyvät metsä- ja peltoalueet muodostavat Malmin lentokentän alueen pohjoisen reunan ja liittävät sen osaksi jo olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Alueen reitit kulkevat metsäisten mäkien ja tasaisen peltojen vaihtelevassa maisemassa.

2. ALPPIKYLÄNHUIPPU

Alppikylänhuipun käyttöä monipuolistetaan ja erityisesti ympäristön asuinalueiden reitistön yhteyksiä parannetaan. Huipun mäkisyyttä ja avoimia rinteitä korostetaan.

3. FALLKULLAN LIIKUNTAPUISTO JA KOULU

Fallkullan asemakaava-alueen pohjoisosaan toteutetaan liikuntapuisto, jonka kenttä on päivisin myös uuden koulun ja päiväkodin käytössä.

4. FALLKULLAN TILA

Fallkullan tila eroaa muista vihralueista. Se on vanha tilakeskus, ja tilan alue ympäristöineen on arvokasta kulttuurimaisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään virkistys-, opetuksen, urheilun ja kulttuurin monipuoliseen käyttöön.

5. POHJOINEN UOMAPUISTO

Pohjoinen uomapuisto muodostuu Longinojan uuden uoman ympärille. Uoman yhteydessä olevan tulva-altaan loivat reunat sopivat oleskeluun. Leikki-, pelailu- ja viljelyalueet sijoittuvat uomapuiston reunoille.

6. TUULIPUSSINPUISTO

Tuulipussinpuisto on metsäinen puisto, joka saa nimensä maella sijainneesta lentoaseman tuulipussista. Puistossa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon vanhaa puustoa ja reittejä. Puistoalue on rauhallinen, ulkoiluun sopiva tila. Uudet reitit ja toiminnot sovitetaan puistoon sen olemusta rikkomatta.

7. PISARAPUISTO

Pisarapuisto on Sunnuntaipalstojen ja uuden rakentamisen välissä kapea ja lännessä laaja puistoalue. Puiston kapea osa on Lentokentänajan ympärillä, laaja osa Longinojan itäpuolella. Puiston länsipuolella on viljelyalue sekä leikki- ja pelailualueita.

8. NÄKÖALAPAIKKA PISARAPUISTOSSA

Sunnuntaipalstojen täydennysrakentamisen myötä Longinojaan Malmin lentokentältä laskeva haara siirretään pohjoiseen. Uoma sijoittuu kokonaan uuteen rakennettavaan puistoon, Pesarapuistoon. Vanhan haaran vedet johdetaan pääasiassa putkessa kaupunkirakenteen kohdalla ja puretaan Pesarapuistoon. Purkupuutteen pääkohdalle sijoitetaan pyöreä näköalapaikka, joka sijaitsee aiemman toisen kiitotien pääteen kohdalla.

9. LENTOASEMANPUISTO

Lentoaseman puisto on keskeisin ja rakennetuin puistoalue, ja se on merkittävä alueen identiteetin kannalta. Puistosta kehitetään alueen aktiivinen kohtaamispaikka ja vihreä sydän.

10. TOINEN JA KOLMAS KIITOTIE

Toisen ja kolmannen kiitotien luonne ja ilme määräytyy ympäröivän kaupunkirakenteen mukaan. Kiitotiet kulkevat pitkinä linjoina alueen läpi ja yhdistävät eri asuinalueita toisiinsa.

11. NELJÄS KIITOTIE

Neljäs kiitotie on alueen yli 1,5 kilometrin pituinen pääkatu. Se noudattaa vanhan kiitotien linjaa ja kulkee etelä-pohjoissuunnasta lähes koko Malmin lentokentän alueen läpi. Kadun keskellä kulkee raitiotie.

12. TERMINAALIRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ

Lentoasemarakennusten ympäristö säilytetään luonteeltaan nykyisenkaltaisena. Lentoasemarakennusten pohjoispuolista laajaa asfalttialuetta käytetään tapahtuma- ja torikenttänä. Rakennusten eteläpuoli säilyy puustoisena.

13. NALLENKALLION PUISTO

Nallenkallionpuisto liittyy Malmin lentokentän alueen Longinojanlaakson virkistysyhteyteen. Puisto myös muodostaa Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman mukaisen eteläisen niitty-yhteyden alueelle.

14. NALLENRINTEEN AUKIO

Nallentrinteen aukio on alueen keskeinen aukio. Aukiota ympäröivät korttelit rajaavat sen reunoiltaan polveilevaksi ja kääntyileväksi. Aukiolla voi oleskella, viettää aikaa ja leikkiä. Se yhdistyy visuaalisesti ja toiminnallisesti Nallenkallionpuistoon.

15. NALLENMÄEN LINNOITUSLAITTEET

Nallenmäen pohjoisreunalla sijaitsee jakso ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita. Rakenteita hyödynnetään osana puistosuunnitelmaa.

16. VANHA PORVOONTIE

Vanhan Porvoontien linjaa seuraava kapea jalankulun ja pyöräilyn reitti yhdistää Malmin lentokentän alueen eteläisimmän kulman korttelit. Se alkaa Tattariharjuntieltä, kulkee kolmen aukion läpi, ylittää Ilmasillan tien ja palaa taas Tattariharjuntielle. Sen muusta ympäristöstä erottuva pintamateriaali ja sitä reunustavat puut ja puuryhmät nostavat raitin esiin koko matkaltaan.

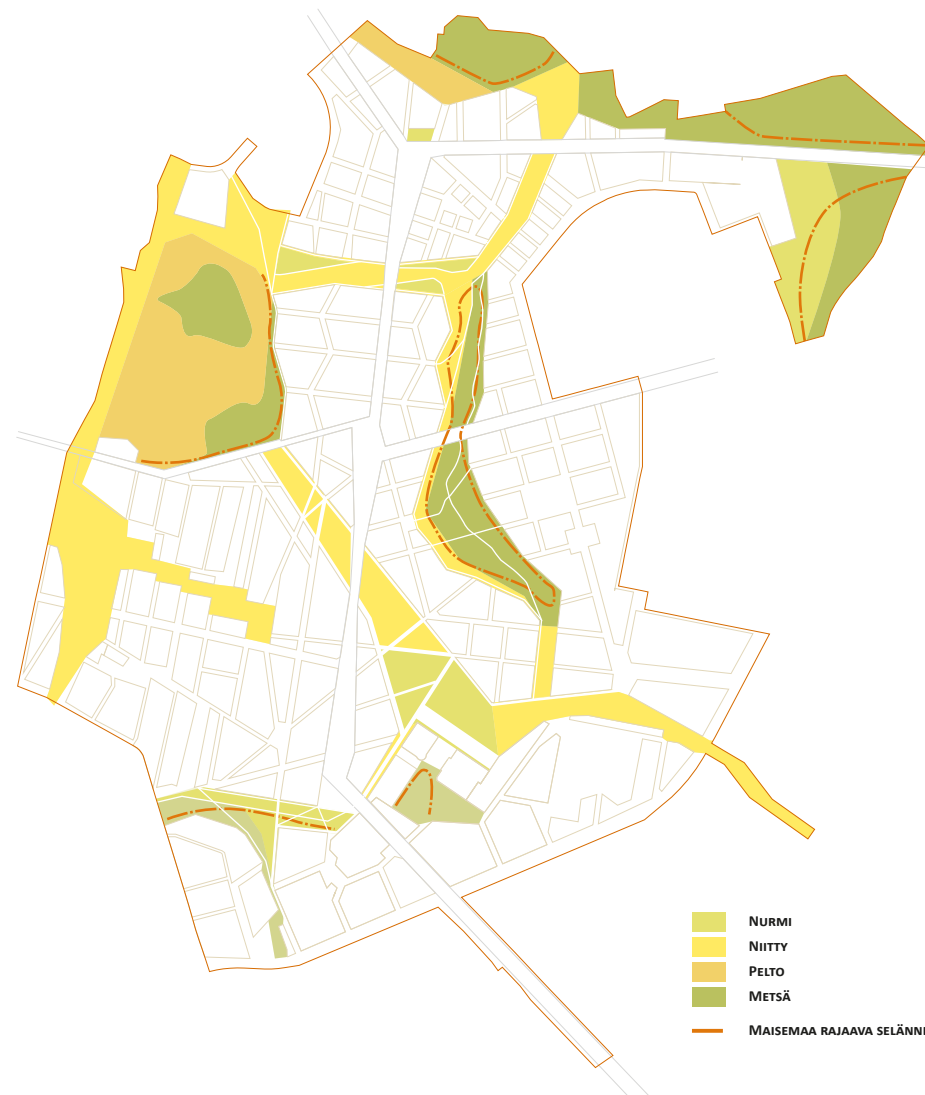
Yleisten alueiden yleissuunnitelma 1:12 000.

PUISTOVERKKO JA NÄKYMÄT

Yleissuunnitelman tavoitteena on ollut suunnitella uuden kaupunginosan puistoverkko, jonka lähtökohtana on uuden kaupunginosan maisemallinen, ekologinen ja toiminnallinen kokonaisuus, ja määritellä suuntaviivat alueen jatkosuunnittelulle. Lisäksi työn kuluessa tavoitteena on ollut tutkia, todeta ja määritellä jatkosuunnittelussa kokonaisuuden onnistumisen kannalta huomioitava asioita.

Alueen identiteetin kannalta on erityisen tärkeää, että keskeiset näkymät ja niiden päätteet suunnitellaan huolellisesti. Avoin tilan tuntua voidaan korostaa sijoittamalla näkymien päätteisiin viheralueita. Rakennuksen, etenkin korkean, sijoittaminen näkymän päätteeseen lyhentää näkymää.

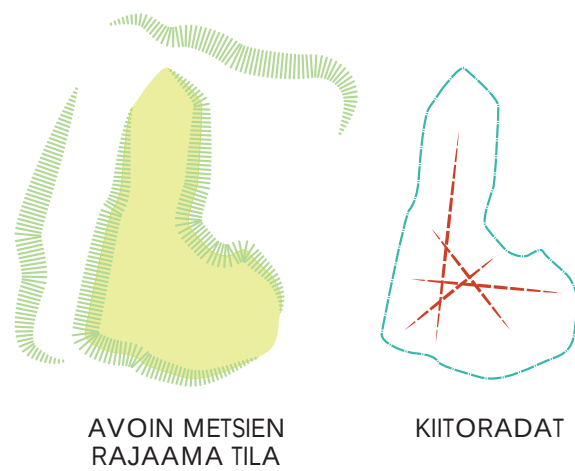
Avointen tilojen mittakaavan ja tilan tunnun kannalta alueen sisäisistä näkymistä huolehtiminen on tärkeää. Avoin tila lyhenee pitkissä näkymissä jopa satoja metrejä. Sama ilmiö on havaittavissa vesistöissä. Siksi tilan rajat tulee tilan tunnun vahvistamiseksi ja alueen identiteetin korostamiseksi suunnitella huolellisesti periaatteella, jonka mukaan reunoissa avointa tilaa rajaa puusto.

Viherrakenne ja sen tilalliset periaatteet.

Puistoverkko liittyy pääkatuun näkymien kautta.

Paikan ominaispiirteet kaavarungon lähtökohtina toimivat pohjana alueen uudelle puistoverkolle.

PUISTON MAISEMA-ARKKITEHTUURI

Lähtökohtien pohjalta määriteltiin alueen suunnitelman perusidea ja teemat, jotka pohjaavat eri luonteisten osa-alueiden muistumiin ja olosuhteisiin.

SUUNNITTELUTEEMAT

VEHREÄT KEUHKOT

puistorakenne luo vihreän selkärangan ja alueen ytimen

- Puistorakenne keskeisenä kaupunkirakenteen elementtinä ja alueen suunnittelun selkärankana
- Luontoarvojen huomioiminen ja kehittäminen, viherverkoston vahvistaminen
- Uusien ekologisten yhteyksien luominen
- Verkostojen kehittäminen ja parantaminen
- Metsä-, niitty-, ja vesiverkosto
- Longinoja

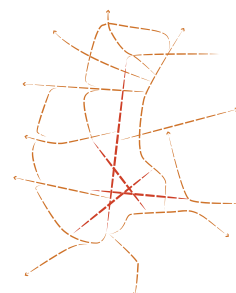

AKTIVOIVA ULKOTILA

tila rohkaisee liikkumaan

- Aktiivinen ja innostava
- Monipuolinen ja turvallinen jalankulun, pyöräilyn ja ulkoilun verkosto
- Turvallinen liikkuminen
- Liittyminen olemassa olevaan reitti- ja palveluverkostoon

OMINTAKEINEN KULTTUURIMAISEMA

lentokenttäidentiteetti ja alueen kulttuurimaisema luo erityisen, kiehtovan ympäristön

- Lentokenttäidentiteetin säilyttäminen
- Avoimen tilan tunnun säilyttäminen
- Olemassa olevien materiaalien kierrättäminen
- Orientoitavuus – opastaminen/aluebrändäys

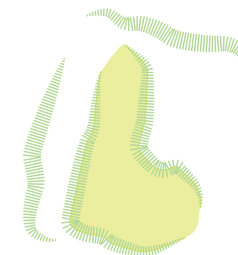

TILAA AISTIA

alue on "Koillis-Helsingin meri", jossa on tilaa aistia ja hengittää

- Alueella pitkät näkymät ja vihreät näkömängpäätteet
- Laajan ja avoimen tilan tunnun säilyttämiseksi avoimet pinnat ja näkymät erittäin tärkeitä

VAIHEITTAIN RAKENTUVA KAUPUNKI

kaupunginosa, jossa on nähtävää ja koettavaa myös rakentamisen aikana

- Vaiheittain rakentuva puistoverkosto
- Puistojen väliaikaiskäyttö ja monipuoliset väliaikaisratkaisut
- Reitit

Nykyistä avointa pintaa ja pitkiä näkymiä pyritään säilyttämään.

PUISTOVERKKO ALUEEN SELKÄRANKANA

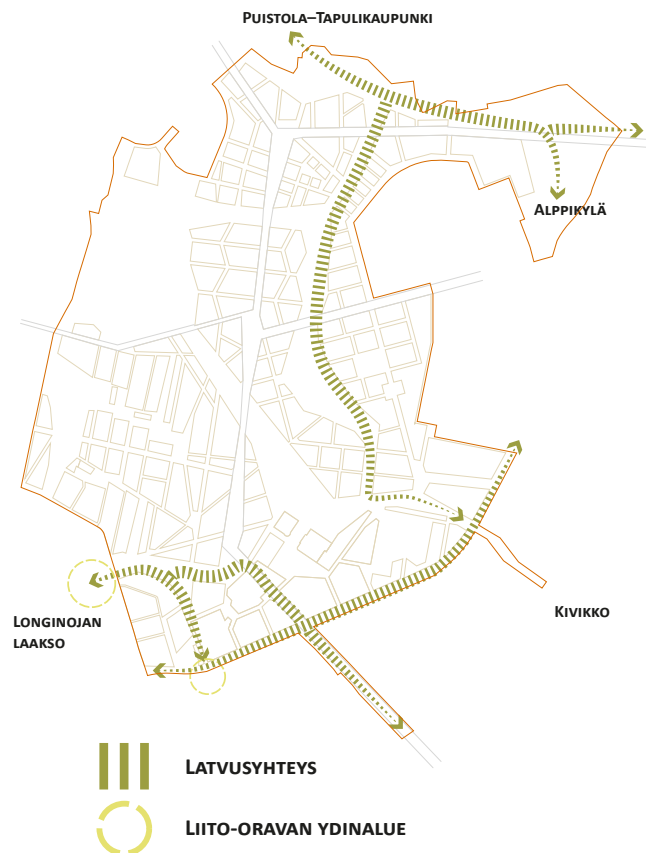
Uuden kaupunginosan kokonaisrakenne perustuu ekologiseen ja toiminnalliseen puistoverkkoon. Puistoverkko on keskeinen elementti alueella, ja se säilyttää ja korostaa maisemaa. Alueen viherverkostoa luontoarvoineen vahvistetaan. Alueen rakentua olemassa olevat luontoarvot ja ekologiset yhteydet muuttuvat väistämättä. Suunnittelun lähtökohtana on tulevaisuuden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien luominen nykyisiä arvoja ja yhteyksiä täydentäen.

EKOLOGISET YHTEYDET

Latvusyhteydet/metsäyhteydet

Yleiskaavan kehitettävä metsäverkostoyhteys.

Pohjoinen viheryhteys kehitetään ennemminkin virkistysyhteytenä, jolle mahtuu puita ja jolla latvusyhteydet toteutuvat, kuin metsäisenä viheryhteytenä.

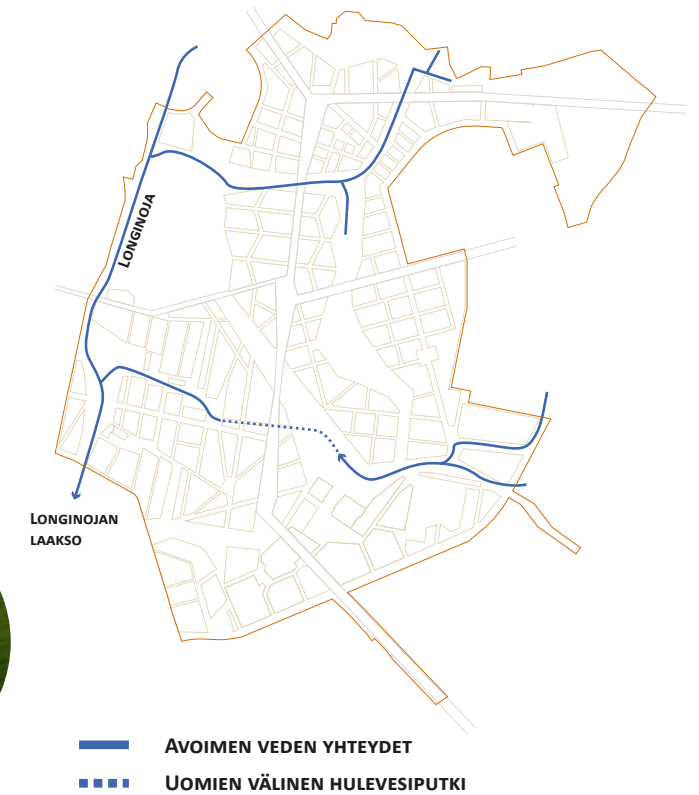
METSÄLUONTO

PUISTOKONSEPTTI

VESI

Vesiyhteydet / kosteikot

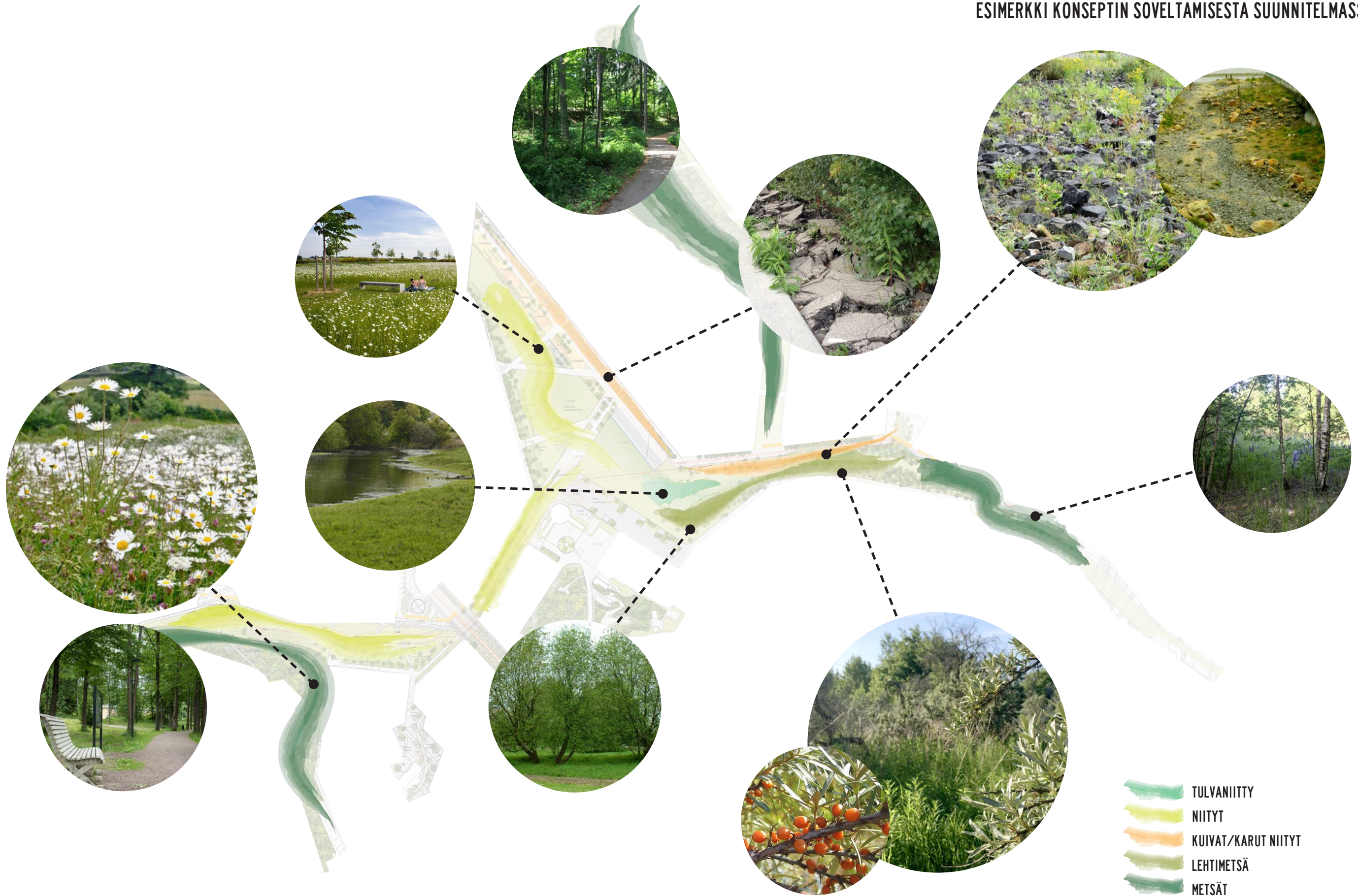
Niitty-yhteydet

Kivikon puistosillan keskimmäinen osa kylvetään ja istutetaan. Se on osa niittyjen muodostamaa vyöhykettä.

NIITTY

ESIMERKKI KONSEPTIN SOVELTAMISESTA SUUNNITELMASSA

LIKKUMAAN INNOSTAVA VERKOSTO

Erilaiset toiminnot sijoittuvat ympäri Malmin lentokentän aluetta muodostaen osan keskeistä ja toimivaa puistoverkostoa. Alueen reitit niin jalankulkijoille, pyöräilijöille kuin muillekin ulkoilijoille kytkeytyvät osaksi ympäröivän kaupunkirakenteen reitistöä. Ne luovat samalla tärkeitä puuttuvia yhteyksiä kaupunginosien välille.

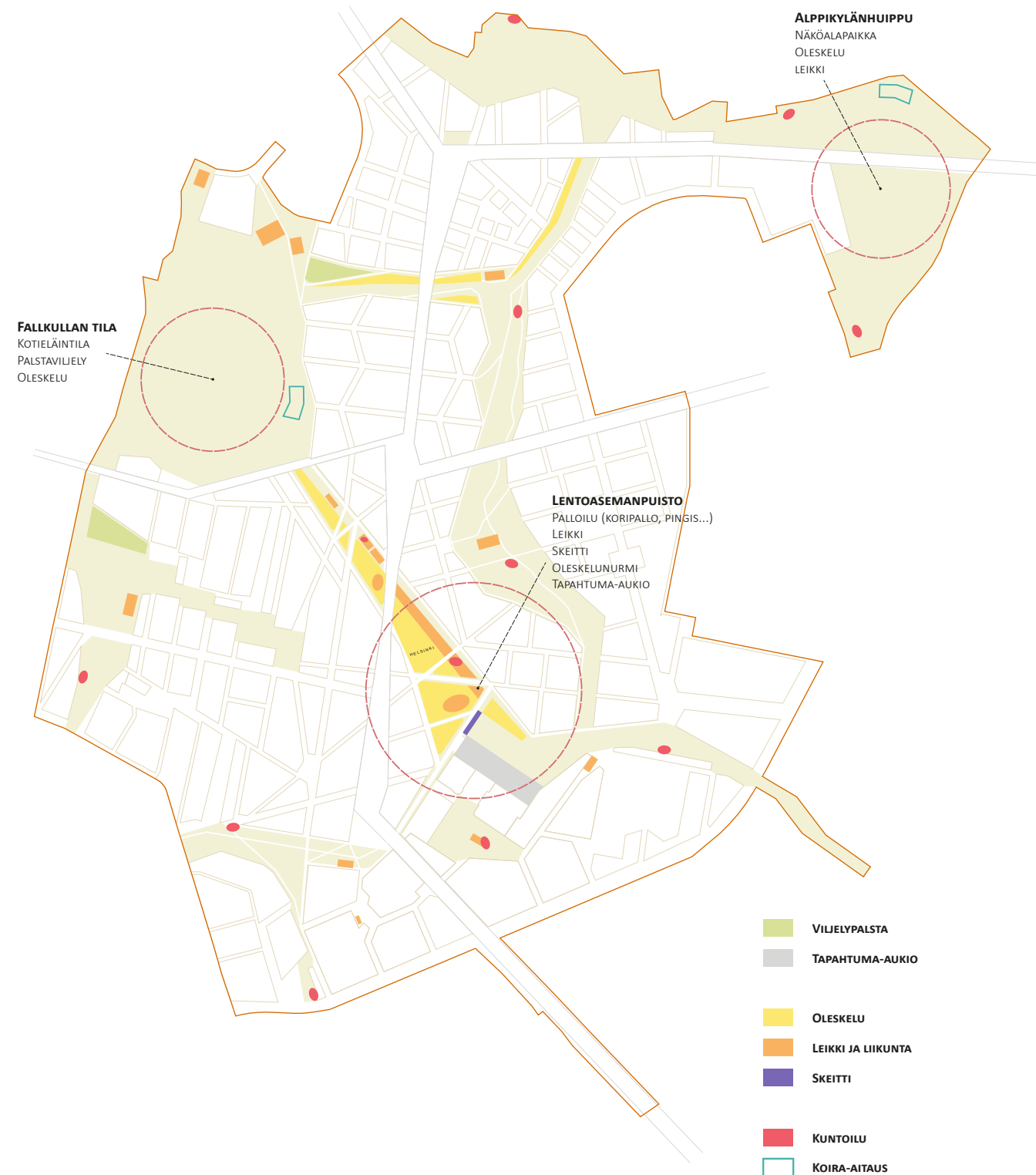
Puistoverkosto ja sen varrelle sijoittuvat toiminnot tarjoavat vaihtoehtoja kaikenlaisille käyttäjille. Puistoverkoston reitit yhdistyvät eripituisiksi ja toiminnoiltaan ja tunnelmaltaan erilaisiksi lenkeiksi, jotka yhdessä muodostavat alueelle monipuolisen ulkoilureitistön. Toiminnot suunnitellaan ja sijoitetaan niin, että niitä voi hyödyntää eri vuodenaikoina.

LENTOASEMANPUISTO TOIMINNAN KESKIÖSSÄ

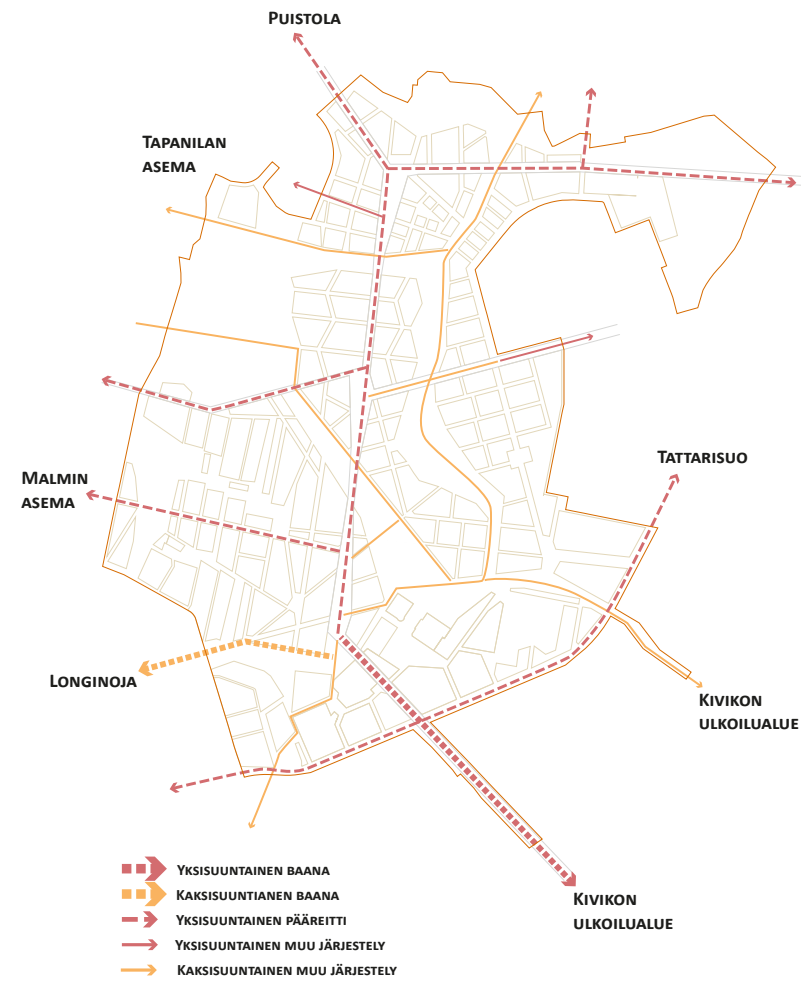
Lentoasemanpuisto alueen keskellä toimii alueen aktiivisena olohuoneena, jonka ympärille muut alueet ja toiminnot ryhtymättä.

Puistoon sijoittuvat muun muassa Lentoasemanpuiston tapahtumakenttä, skeittipaikka, Ensimmäisen kiitotien toiminta-akseli, oleskelunurmet, hulevesipuisto, kuntolumahdollisuus, kiitotie ja juoksusuora.

Metsä- ja niittyreitien varrelle sijoitetaan kuntolupisteitä ja lähileikkipaikkoja sekä oleskelun mahdollistavia paikkoja. Koira-aitaukset sijoitetaan täydentämään nykyistä palveluverkostoa.

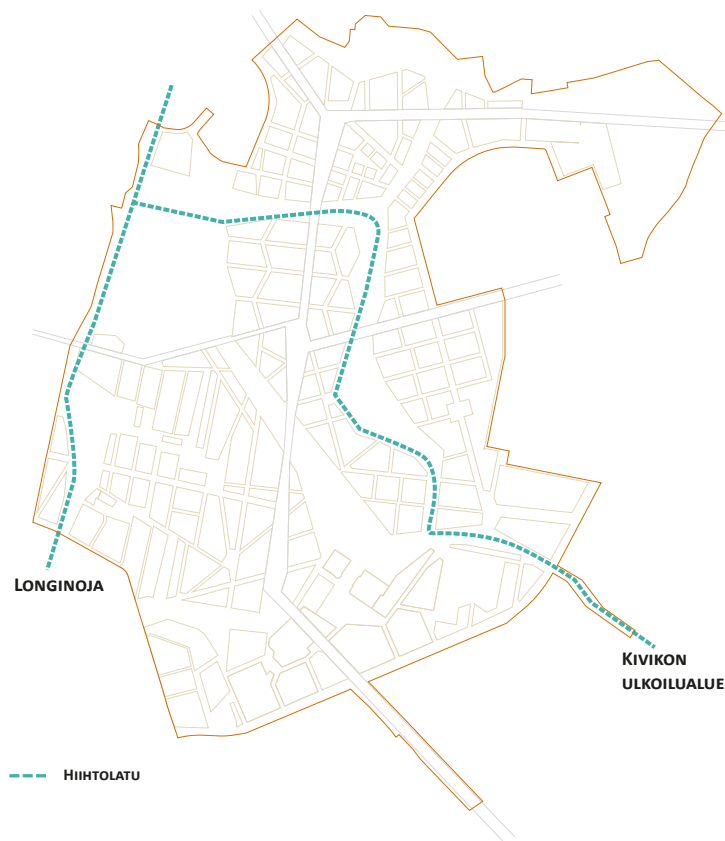
PYÖRÄILY

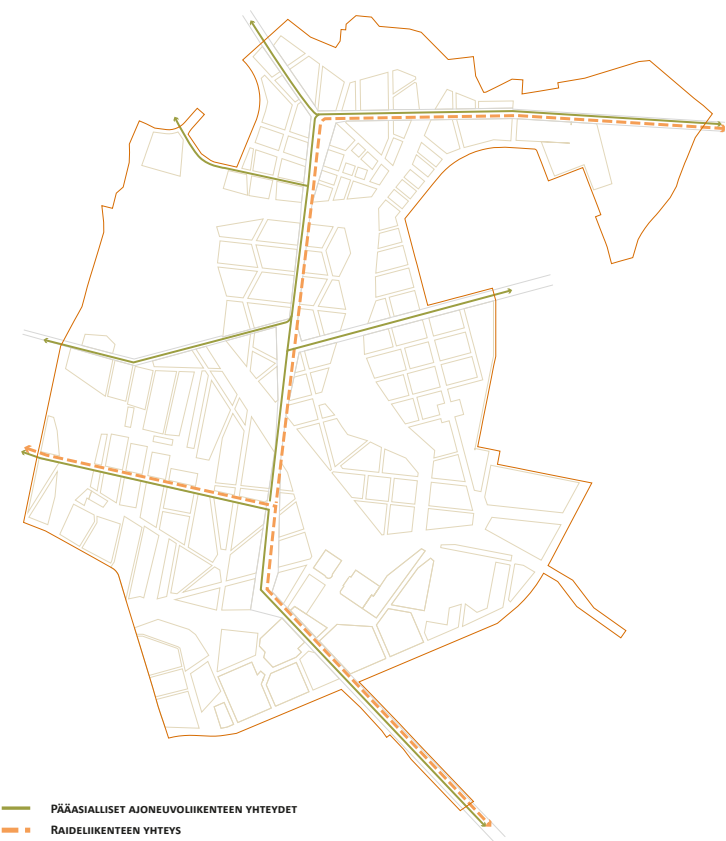
VIKISTYSYHTEYDET

HIIHTO

AJONEUVOLIIKENNE

REITIT JA YHTEYDET

LENTOASEMANPUISTOSTA AKTIIVINEN OLOHUONE

TOIMINNALLINEN KIITOTIE

ALPPIKYLÄNHUIPPU

OMINTAKEINEN KULTTUURIMAISEMA

LENTOKENTTÄIDENTITEETTI NÄKYVIIN

Malmin lentokentän alueelle luodaan oma, vahva lentokenttähistoriasta viitteitä poimiva identiteetti. Identiteettiä kehitetään ja vahvistetaan niin, että alueen reunoillakin hahmottaa olevansa Malmin lentokentän alueella. Kiitoradat ja asfalttialueet säilytetään osittain ja rakennetaan tarvittaessa uudelleen. Maisemassa korostetaan lentokenttäalueille tyypillistä karuutta ja paikoin jopa viimeistelemättömyyttä.

LENTOASEMARAKENNUKSET NÄKYMIIN JA OSAKSI PUISTOA

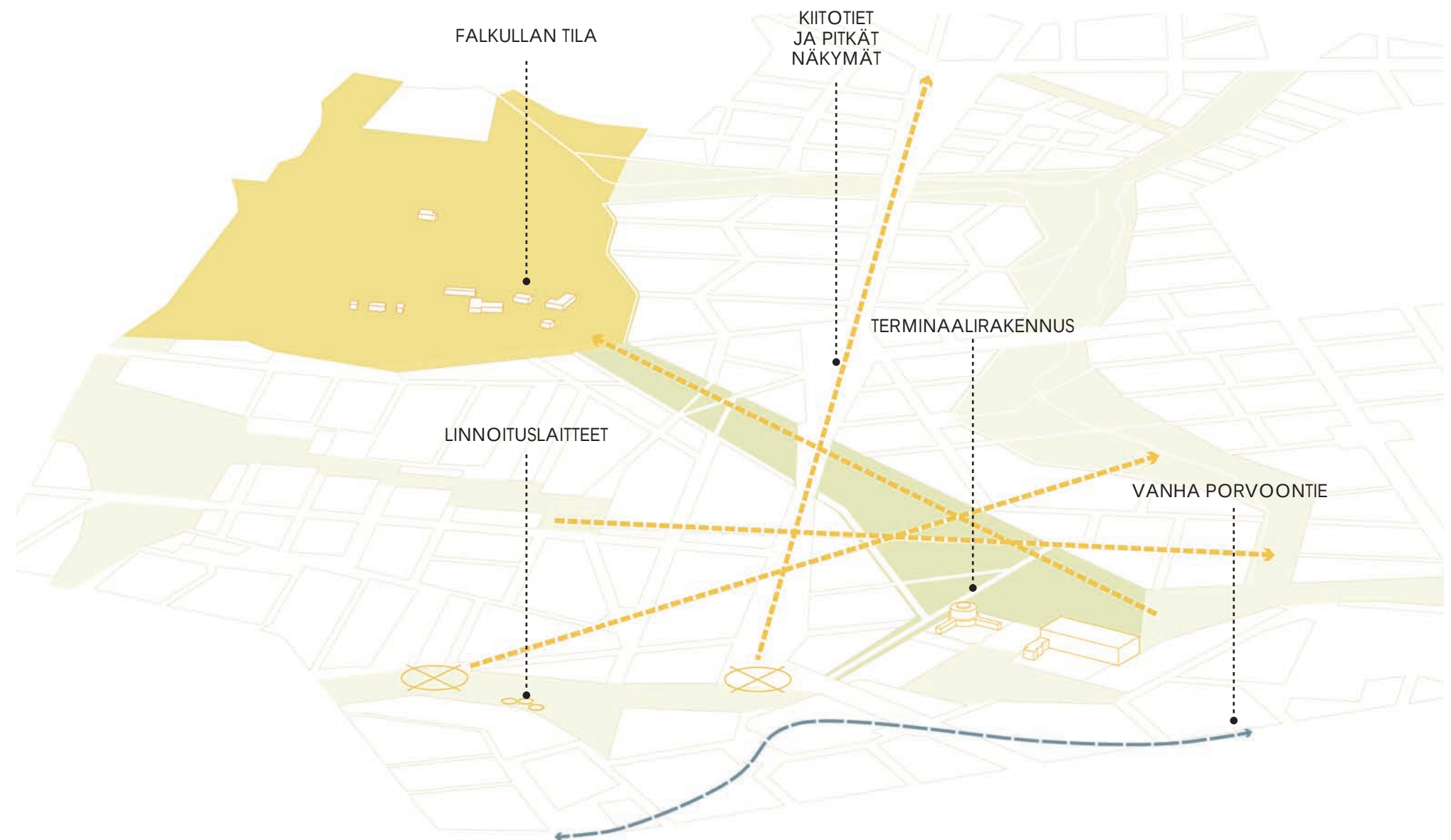
Malmin lentoaseman perustamisvaiheen rakennukset, terminaali ja hangaari, muodostavat kaupunkikuvallisesti näkyvän ja elämyksellisen kokonaisuuden. Uudessa kaupunkirakenteessa ne säilyttävät paikkansa pitkien näkymien päätteinä. Erityisen tärkeänä näkymänä on Lentoasemanpuiston pitkä puistonäkymä, jonka päätteeksi rakennukset jäävät.

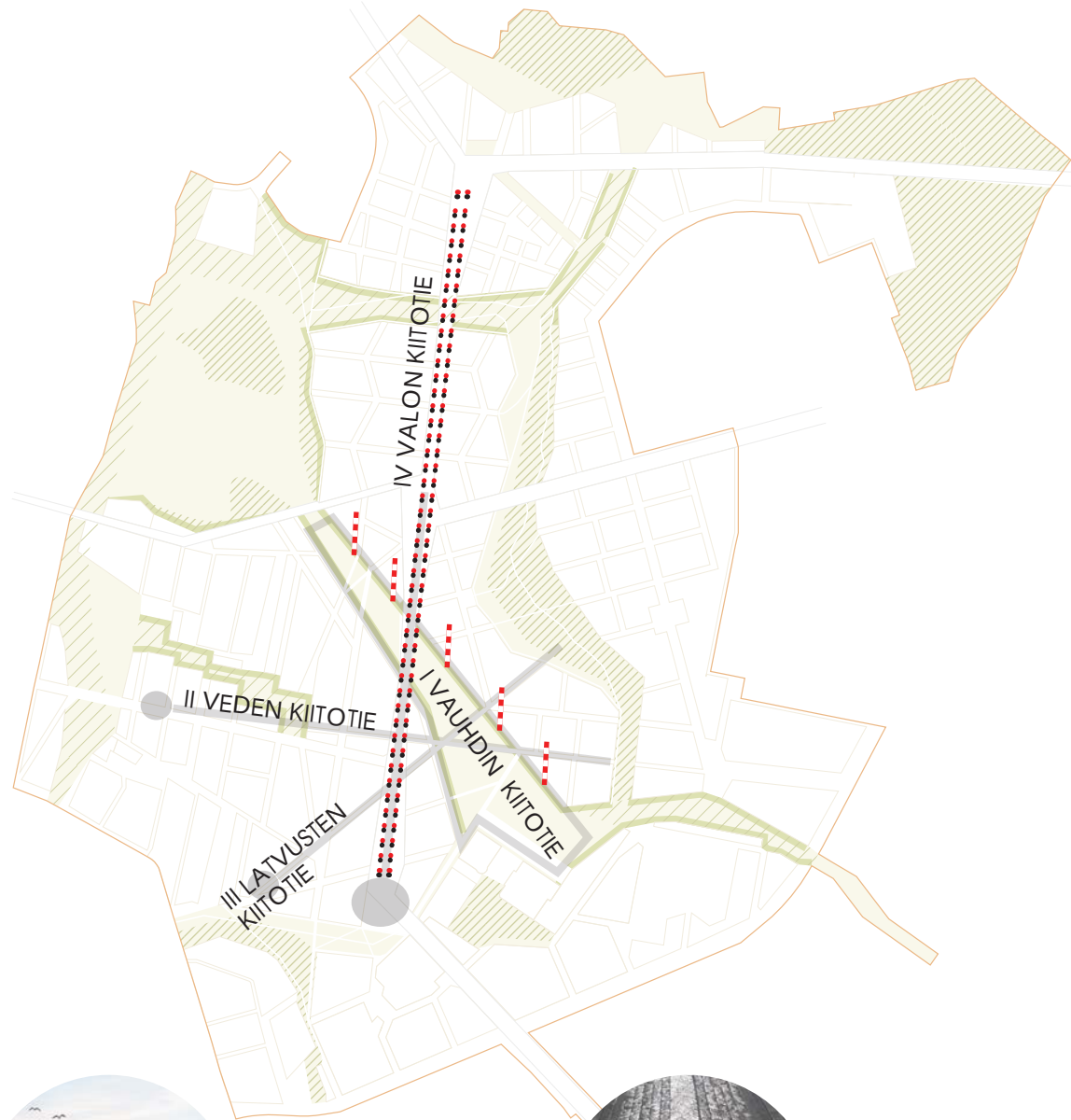
Malmin ympäristöhistoriaselvityksen (Arkkitetoimisto Freese Oy ja Arkkitetoimisto Schulman Oy, 2016) mukaan puhdaslinjaiset terminaali ja hangaari edustavat dynaamista arkkitehtuuria, kuin symbolina lentämisen ennakkoluulottomuudelle ja lentokoneiden virtaviivaisuudelle. Terminaali on tyyli- ja funktionalismia edustava rakennus. Suunnittelijoilla oli ymmärrys terminaalin roolista modernin Suomi-kuvan luojana, erityisesti lähestyviä olympiakisoja ajatellen. Myös sodan aikainen hangaarirakennus ja autosuoja kuuluvat vaalitavaan kokonaisuuteen.

Ympäristöhistoriaselvitys korostaa myös, että rakennukset eivät ole arvokkaita ainoastaan yksittäisinä taidonäytteinä, vaan myös kontekstiltaan ja maisemaltaan, mukaan lukien kiitotiet ja niiden yksityiskohdat (esimerkiksi 1930-luvun betoni-laatat ja HELSINKI teksti).

KULTTUURIMAISEMAT

Falkullan tilan alue, alueen eteläosan poikki kulkeva Vanha Porvoontie ja alueen länsireunalla säilyneet vanhat linnoituslaitteet ovat Malmin lentokentän alueen olemassa olevaa kulttuurimaisemaa tai sen elementtejä. Lentokentän suljetun osan avautuessa ja muuttuessa osaksi uutta kaupunginosaa lentoasemahistoria ja kulttuurimaisema yhdistyvät yhdeksi kokonaisuudeksi.

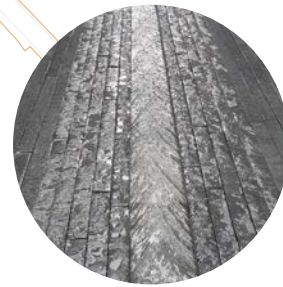

I. VAUHDIN KIIOTIE

Teemana vauhti ja lentokoneiden virtaviivaisuus

- Pitkät, virtaviivaiset linjat suunnittelussa
- Pitkät näkymät
- Vauhdikkaan toiminnan alueet

II. VEDEN KIIOTIE

Teemana vesi

- Yhdistää Longinojaan liittyviä hulevesiaiheita
- Toimii linkkinä alueiden läpi
- Pitkät näkymälinjat
- Luonne määräytyy ympäröivän kaupunkirakenteen mukaan

III. KIIOTIE - LATVUSLINKKI

Teemana latvussytydet

- Yhdistää Tuulipussinpuiston ja Nallenkallion latvussytydet
- Pitkät näkymälinjat
- Luonne määräytyy ympäröivän kaupunkirakenteen mukaan

IV. VALON KIIOTIE

Teemana valo

- Valot korostavat vanhan kiitotien pituutta ja linjaa
- Visuaalisesti voimakkaat, orientoitumista helpottavat ja tunnistettavat valaisinpylväät koko matkalla
- 1,5 km:n pituinen pääkatu, jossa raitiotie ja molemmiin puolin kaistat ajoneuvoliikenteelle
- Pyöräilijöille ja jalankulkijoille omat kaistansa
- Kadunvarren rakentaminen ja näkymät kadulta määrittävät kadun luonnetta

KIIOTIET IDENTITEETIN RAKENTAJINA

Lentokentän kiitotiet ovat Malmin lentokentän alueen ilmeen tunnistettavin ominaispiirre terminaalirakennuksen ohella.

Uudessa kaupunkirakenteessa kiitotiet muokataan uuden alueen identiteettitekijöiksi.

Kiitoteilla on monelle voimakas symbolimerkitys. Kiitoteiden merkitystä uuden alueen ilmeessä halutaan korostaa eri tavoin.

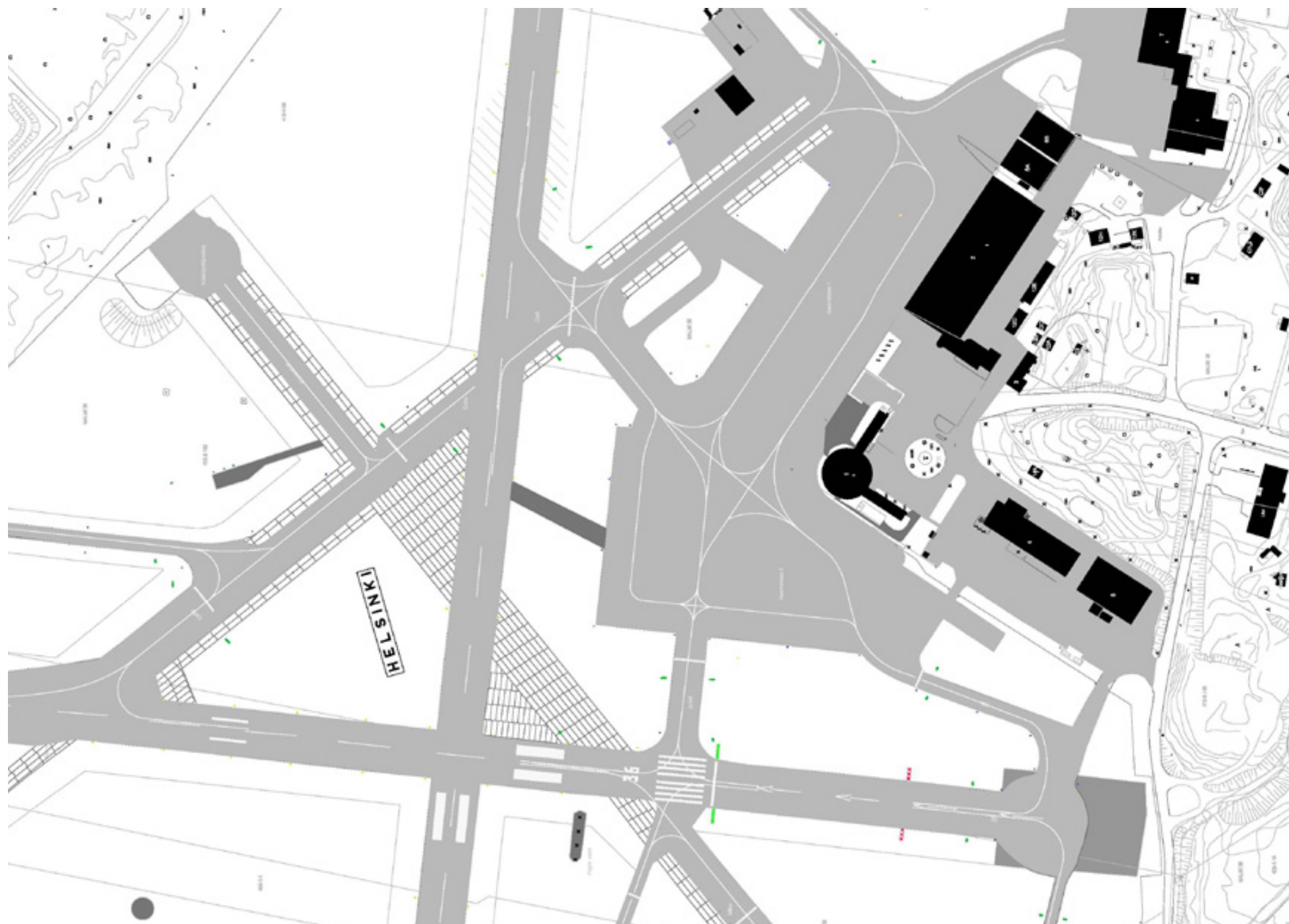
- Kiitoteiden linjat säilytetään kaupunkirakenteessa ja niitä pitkin avautuu pitkiä taivasnäkyymiä. Jotta vaikutus säilyy, tulee maanpinta säilyttää suhteellisen tasaisena kiitotien matkalla.
- Kiitoteille määritellään kullekin oma teemansa, joka liittyy lentokenttähistoriaan. Osa teemoista on hyvinkin käsitteellisiä.
- Kiitoteiden materiaalimaailmaa ja visuaalista ilmettä jäljitellään puistoalueilla.

KIIOTTEIDEN PINTOJA JÄTETÄÄN MAISEMAAN MUISTUMINA

Lähtökohta suunnittelulle on se, että sekä asfaltti- että betonipintoja pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon niiltä osin kuin se on suinkin mahdollista. Pintojen uudelleenrakentaminen on myös vaihtoehto.

Kiitoteiden asfalttiin tehdyt maalaukset, vanhat betonilaatat sekä Helsinki-teksti ovat maiseman tärkeitä yksityiskohtia. Helsinki-teksti säilytetään teemallisesti osana puistoa ja sen toteutustapa suunnitellaan tarkemmin jatkosuunnittelussa. Kentällä on edelleen näkyvillä runsaasti betonista valettua, eurooppalaisittain hyvin varhaista kiitoteiden kestopäällystettä.

Betonilaatat ja asfaltti ovat paikoin kuluneita. Betonilaatat ovat päässeet liikkumaan roudan tai pehmeän pohjarakentamisen takia, ja pääkiitotiellä betonipäällysteen on syntynyt pahempia kohoumia ja painanteita, joita on myöhemmin koitettu paikata. Näitäkin pintoja voidaan uusiokäyttää esimerkiksi leikkaamalla ja murskaamalla.

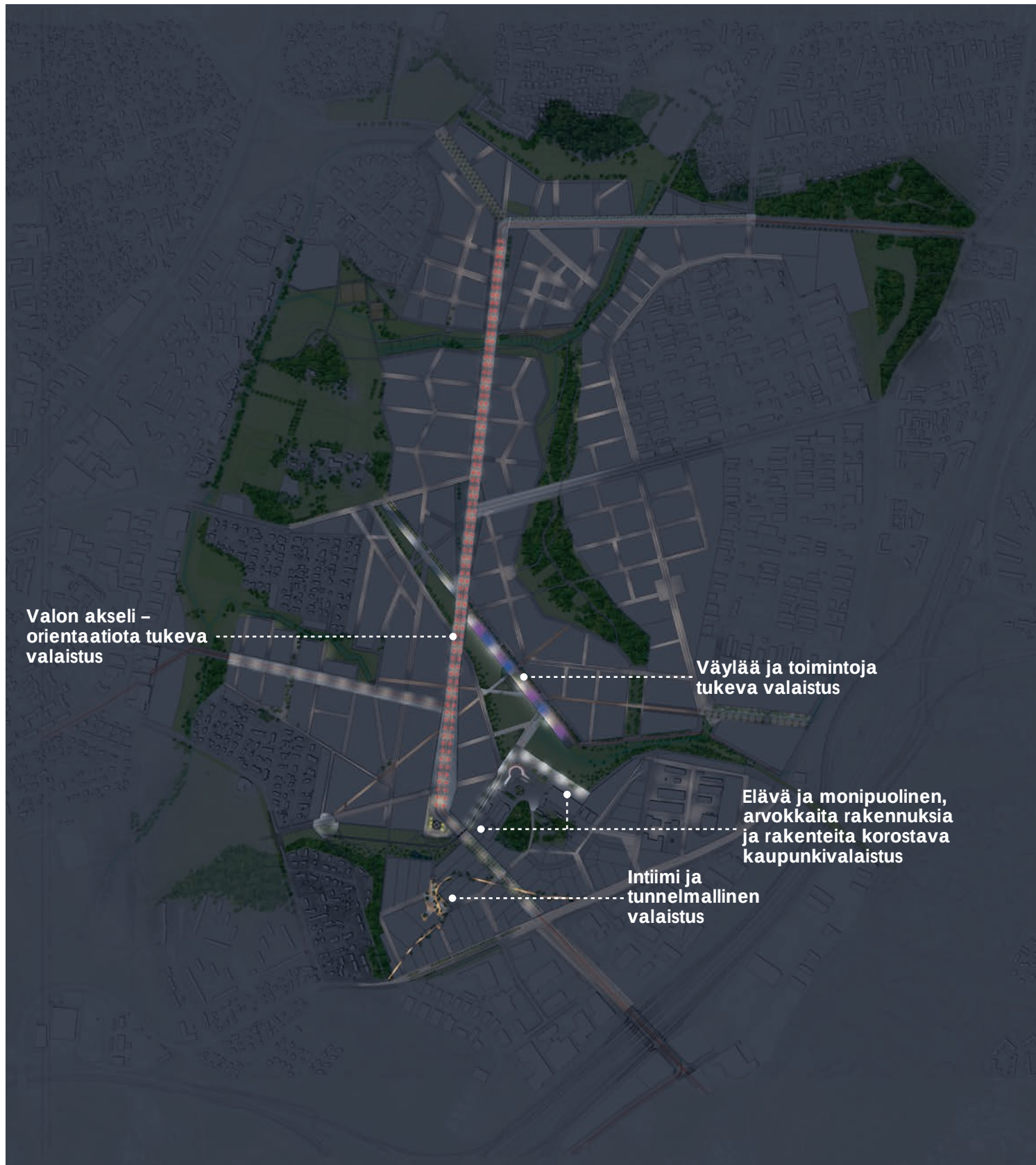
Malmin lentoaseman pintoja (Arkkitetoimisto Freese Oy 2016).

Betonilaattoja vuodelta 1939.

Kiito- ja rullausteiden maalauksia.

Neljännän kiitotien maalauksia ja asfalttia.

PAIKKAAN SOPIVAT VALAISIMET

Uudessa kaupunkirakenteessa keskeisten kiitoteiden lähtökohtana on ilmentää lentokenttähistoriaa. Kentän historiassa etenkin ilta- ja yövalaistus olivat merkittävässä osassa merkkivaloina.

Malmin lentokenttähistoriassa valaistus ja viestintälaitteet edustivat aikansa uusinta tekniikkaa. Yöliikennettä varten lentoasema oli varustettu sähköisellä kenttävalaistuksella. Valaisintyyppejä oli useita tyyppisiä eri tehtäviin.

Lentokenttähistorian korostamisen lisäksi valaistuksella luodaan viihtyisää ja turvallista ympäristöä. Kiitoteiden lisäksi myös esimerkiksi siltoja, vesielementtejä ja luon-
tokohteita valaistaan.

Valaisimilla on tärkeä osuus alueen ilmettä. Ne ammentavat muotokieltä lentokenttähistoriasta.

AVOIMEN TILAN TUNNUN SÄILYTTÄMINEN

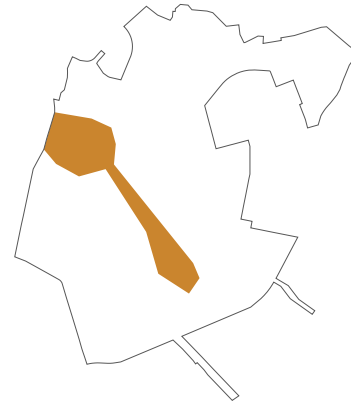
Malmin lentokentän alue on poikkeuksellisen laaja avoin alue Helsingissä. Alueella nyt liikkuvat ihmiset pitävätkin aluetta omana merenään sen avoimen taivasnäköalansa takia. Yhtenäinen avoin tila rakentamisen myötä väistämättä pirstaloituu, mutta sen vastapainoksi säilytetään ja luodaan avoimia pintoja ja pitkiä näkymiä.

Lentokentälle tyypillistä mutta kaupunkirakenteessa muuten poikkeuksellista laajaa avointa maisemaa korostetaan. Kasvillisuudella muodostettavat reunavyöhykkeet avoimien tilojen ja uuden rakentamisen välissä luovat avoimille tiloille yhtenäiset reunat. Samalla ne koavat kortteleiden etupihat ja huolto- ja pelastustiet piiloon mahdollistaen tyhjän tilan kokemuksen.

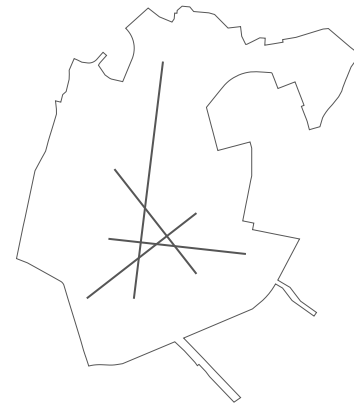
Avoimen tilan mittakaava säilytetään. Alueelle luodaan myös suljetumpia ja intiimejä tiloja, mutta ne sijoitetaan niin, ettei yhtenäinen avoin tila hajoa.

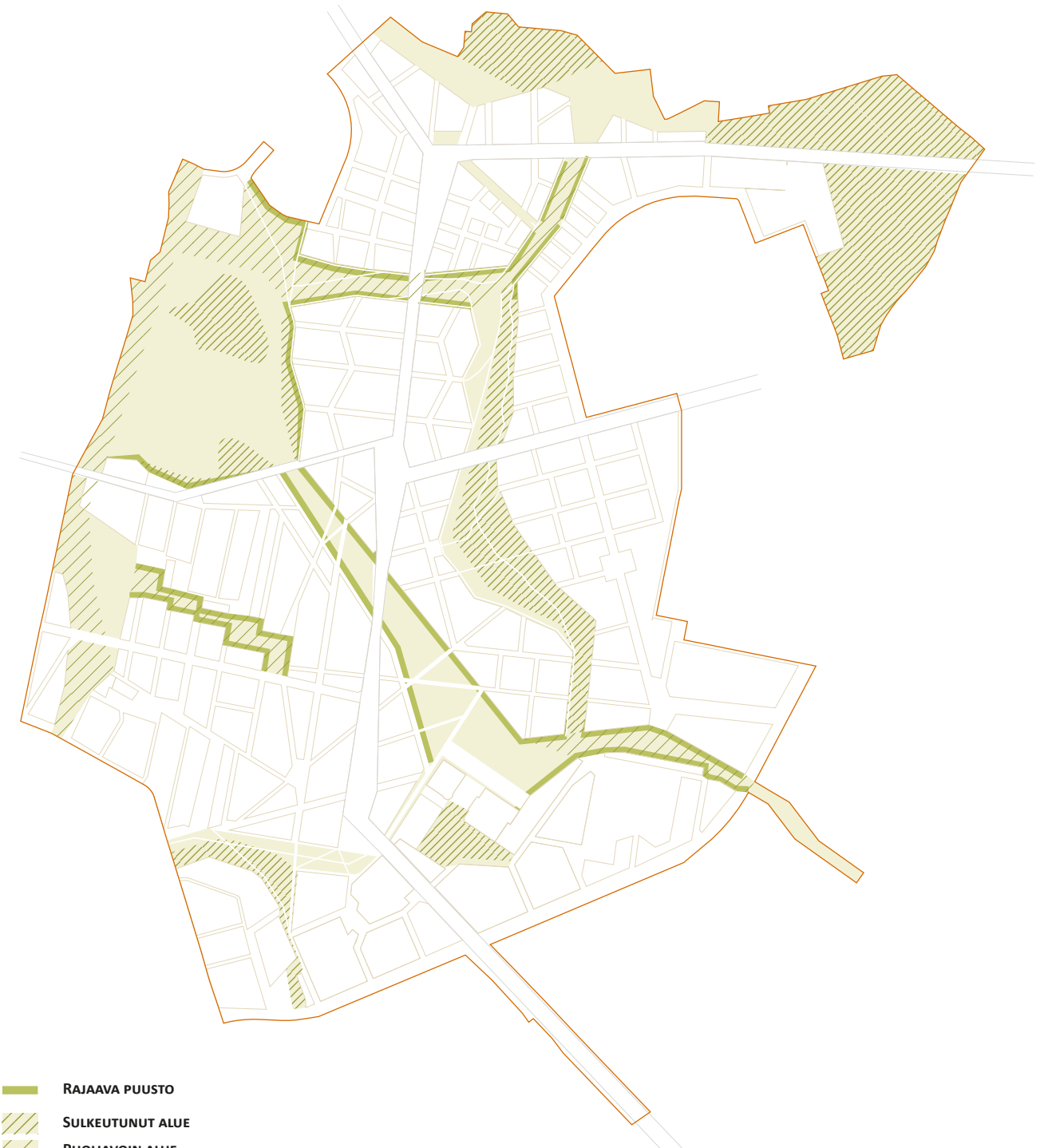
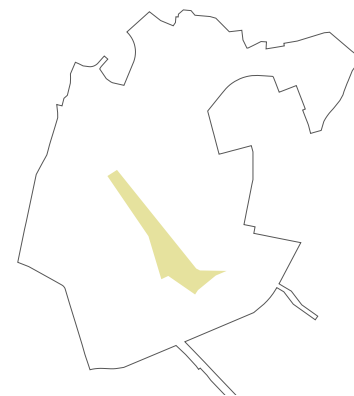
KULTTUURIMAISEMA

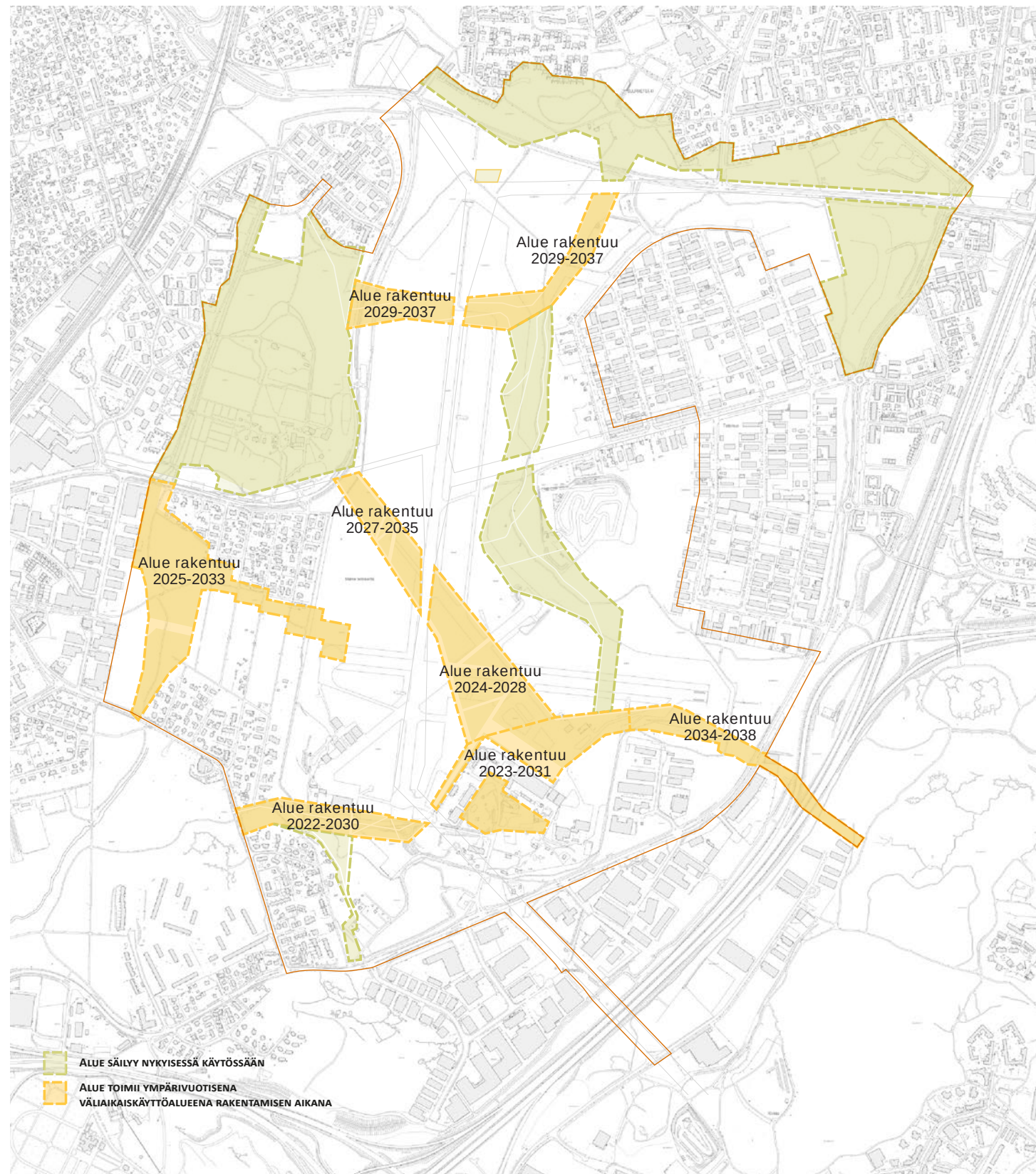
KIITOTIET

NIITTY

- RAJAAVA PUUSTO
- SULKEUTUNUT ALUE
- PUOLIAVOIN ALUE
- AVOIN ALUE

Alustava rakentamisaikataulu- ja järjestys.

KAUPUNGINOSA, JOSSA ON NÄHTÄVÄÄ JA KOETTAVAA MYÖS RAKENTAMISEN AIKANA

Malmin lentokentän alue rakentuu valmiiksi pitkän ajan kuluessa. Rakentaminen rytmittyy useisiin vaiheisiin, joiden aikana puistoverkko kehittyy ja muuttuu muotoaan. Tarkoituksena on, että kaikki puistoverkon osat ovat alusta asti käytettävissä väliaikaisina viheralueina.

Uuden kaupunginosan rakentamisen aikana väliaikainen puistoverkko aidataan maastoon, ja sen alueella mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen ja muita erilaisia väliaikaistoimintoja.

VÄLIAIKAISIA URHEILU- JA LEIKKIPAikkoja

VÄLIAIKAISIA ISTUTUKSIA

KAUPUNKIVILJELYÄ

KIITORADAT PUISTOKÄYTTÖÖN

PUISTON BRÄNDI JA VISUAALINEN ILME

ALUEEN ILME

Malmin lentokentän alueelle muodostetaan visuaalinen, tunnistettava puistoidentiteetti.

Tällä puiston tarkoituksenmukaisella brändillä vahvistetaan ihmisten mielikuvia alueesta vanhana lentokenttänä ja erityisenä, omaleimaisena paikkana.

Visuaalisesta konseptista on esitetty periaatetason ideoita jatkosuunnittelun pohjaksi. On tärkeää, että visuaalinen konsepti suunnitellaan ja toteutetaan koko alueelle suunnittelua ohjeistavan Design Manual -käsikirjan muodossa, sillä yksittäiset irralliset elementit eivät muodosta yhdistävää kokonaisuutta.

Esimerkkiprojekteja puiston brändäämisestä ovat:

- New Yorkin High Line (<http://www.thehighline.org/>), jossa on hyödynnetty vanhaa junaradan ilmettä grafiikoissa, esitteissä ja puiston maisema-arkkitehtuurissa.
- Queen Elisabeth Olympic Park (<http://www.queeneleisabetholympicpark.co.uk/>), jonka esitteissä kerrotaan alueen kasvillisuudesta ja toiminnoista.

GRAAFINEN ILME

Puistolle luodaan oma graafinen ilme, logo ja typografia, jota käytetään alueen viestinnässä ja opasteissa. Suunnittelualue on luonteeltaan ja toiminnoiltaan vaihteleva, mutta yhtenäisellä identiteetillä eri osat nivotaan kokonaisuudeksi.

SAAPUMISET ALUEELLE

Alueiden saapumisiin kiinnitetään erityistä huomiota. Alueelle luodaan ikään kuin sisäänuloportteja. Lisäksi paikkojen nimiä voidaan integroida esimerkiksi muureihin ja asfalttimaalauksiin perinteisten opasteiden lisäksi.

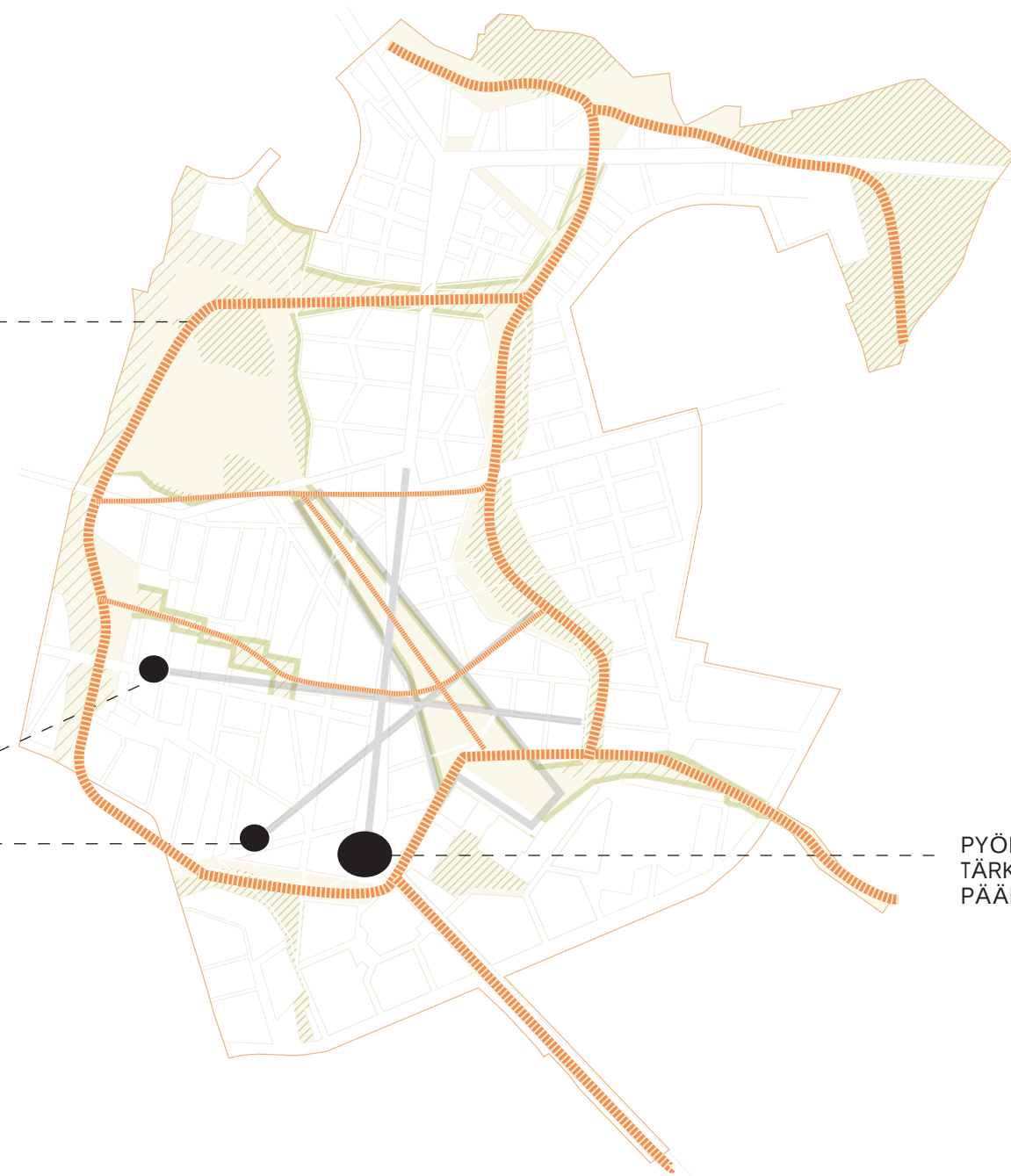
Yksi tärkeimmistä saapumisista on neljännen "valon" kiitotien pyöreä saapumisaukio, josta avautuu näkymä koko kiitotielle. Tuolle aukiolle luodaan erityinen lentokenttähistoriasta ammentava ilme.

Lisäksi toisen ja kolmannen kiitotien pyöreille aukioille luodaan erottuva ilme.

TEEMOITETUT VIRKISTYSREITIT,
ESIM. "NIITYLENKKI" TMS.

PYÖREÄT AUKIOT,
KIITOTEIDEN SISÄÄNTULOT,
VISUAALISESTI MERKITTÄVÄT

PYÖRÄE AUKIO,
TÄRKEÄ SISÄÄNTULO AUKIO
PÄÄKADULLE JA ALUEELLE

ILMEEN PERUSPILARIT:

VÄRIKKÄÄT, GRAAFISET JA LINJAKKAAT MAALAUKSET

- Leikkialueilla
- Skeittialueilla
- Aukioilla
- Oleskelupaikoilla

TUNNISTETTAVAT KYLTIT, TYPOGRAFIA JA PAIKANNIMET

- Koko alueella sama graafinen ilme, jonka typografia ja ilme tulevat lentokenttägraafiikasta
- Ohjaavat kiitoradoille ja toimintoihin
- Luovat yleisilmettä
- Integroituna myös kalusteisiin, seiniin, infokarttoihin...
- Luontoa ja ilmailua korostavat teemareitit kuten "Niittylenkki" ja Lentäjän polku"

TUNNISTETTAVAT VALAISIMET, JOTKA NÄKYVÄT KAUA

- Valon ja vauhdin kiitoteillä suuret, vahvasti visuaaliset valaisimet, jotka auttavat orientoitumaan alueella
- Inspiraatio rouheasta lentokenttävalaisimien muotokielestä yhdistettynä uuteen teknologiaan

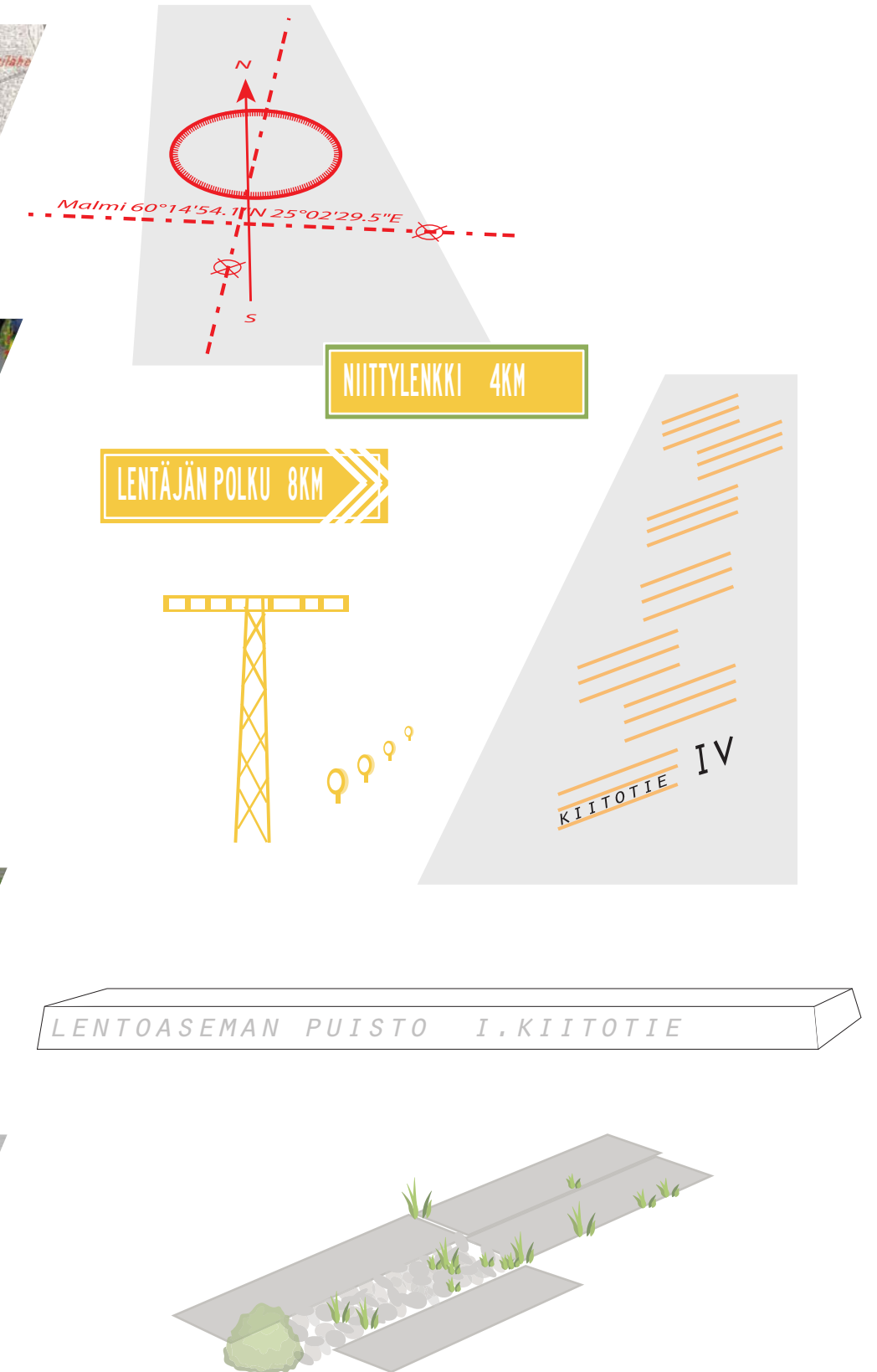
VIRTAVIIVAINEN MUOTOKIELI KIITOTEIDEN KALUSTEISSA

- Kalusteissa korostetaan pitkiä linjoja ja virtaviivaisuutta
- Tukimuurit, penkit, oleskelutasot

ROUHEAT LENTOKENTTÄPINNAT

- Lentokentän rouheutta ja historiaa korostetaan rouheilla pinnoilla
- Kierrätetyt betonilaatat ja asfalttipinnat

HULEVESIEN KÄSITTELYPERIAATTEET

TAVOITTEET

Työssä käsitelty suunnittelualue sisältää kokonaisuudessaan uuden Malmin lentokentän alueelle rakentuvan kaupunginosan. Alueen rakentuminen on pitkäkestoinen hanke, ja alue tulee valmistuessaan tarjoamaan asunnot noin 25 000 asukkaalle. Näin mittava rakentaminen ja maankäytön muutos tulee merkittävästi lisäämään alueella syntyvien hulevesien määrää.

Alueella syntyvä hulevesikuorma tulee purkautumaan nykyisen lentoaseman lounaispuolella sijaitsevaan Longinojaan, joka on muun muassa uhanalaisen taimenen kutupaikka ja laadukas vesistö.

Hulevesien määrän ja laadun hallinta on ensisijaisen tärkeää vesistön laadun turvaamiselle. Kasvillisuuteen ja viivyttämiseen perustuvilla ratkaisuilla pystytään vähentämään ja pidättämään erityisesti kiintoaines- ja ravintokuormia.

Samalla laadukas hulevesisuunnittelu mahdollistaa pinnanmuodoiltaan melko tasaisen asuinalueen kuivatuksen ja tarjoaa myös virkistysellisiä ratkaisuja. Lisäksi hulevesiä on mahdollista hyödyntää kasvillisuuden kasvuun.

Asuinalueilla hulevesien käsittely toteutetaan mahdollisimman paikallisesti hulevesiä mahdollisuuksien mukaan imeyttäen ja viivyttäen. Tämä vähentää hulevesien käsittelyntarvetta puistoalueilla.

SUUNNITTELUPERIAATTEET

1. POHJOINEN UOMAPUISTO

Pohjoisessa uomapuistossa alueiden keskinäiset korkeuserot ovat pienet, eikä ympäröiviä kortteleita voi nostaa ylemmäs maaperäolosuhteista johtuen. Hulevesien käsittely tuleekin hoitaa pääasiassa tonteilla ja katujen viheralueilla. Alueen vedet purkautuvat Longinojan uuteen uomaan, jonka ympäristössä vettä voidaan viivyttää hulevesiniityillä. Tämä helpottaa hulevesien käsittelyä ja parantaa Longinojan tilaa.

2. FALLKULLAN TILA

Fallkullan tila säilyy hulevesien osalta pääosin nykyisessä tilassaan – aluetta kehitetään kulttuurimaiseman ehdoilla. Alueen hulevedet virtaavat jatkossakin Longinojan olemassa olevaan osuuteen tilan länsipuolella.

3. TUULIPUSSINPUISTO

Alueen hulevedet käsitellään pääosin avo-ojissa metsäiseksi jäävän puiston ympäristössä. Puiston eteläosassa vedet on mahdollista johtaa joko putkea pitkin Lentokenttäpuiston uomaan tai biosuodattaa kortteleiden väliin jäävällä laadullisesti riittävän suurella biosuodatuskosteikolla.

4. PISARAPUISTO

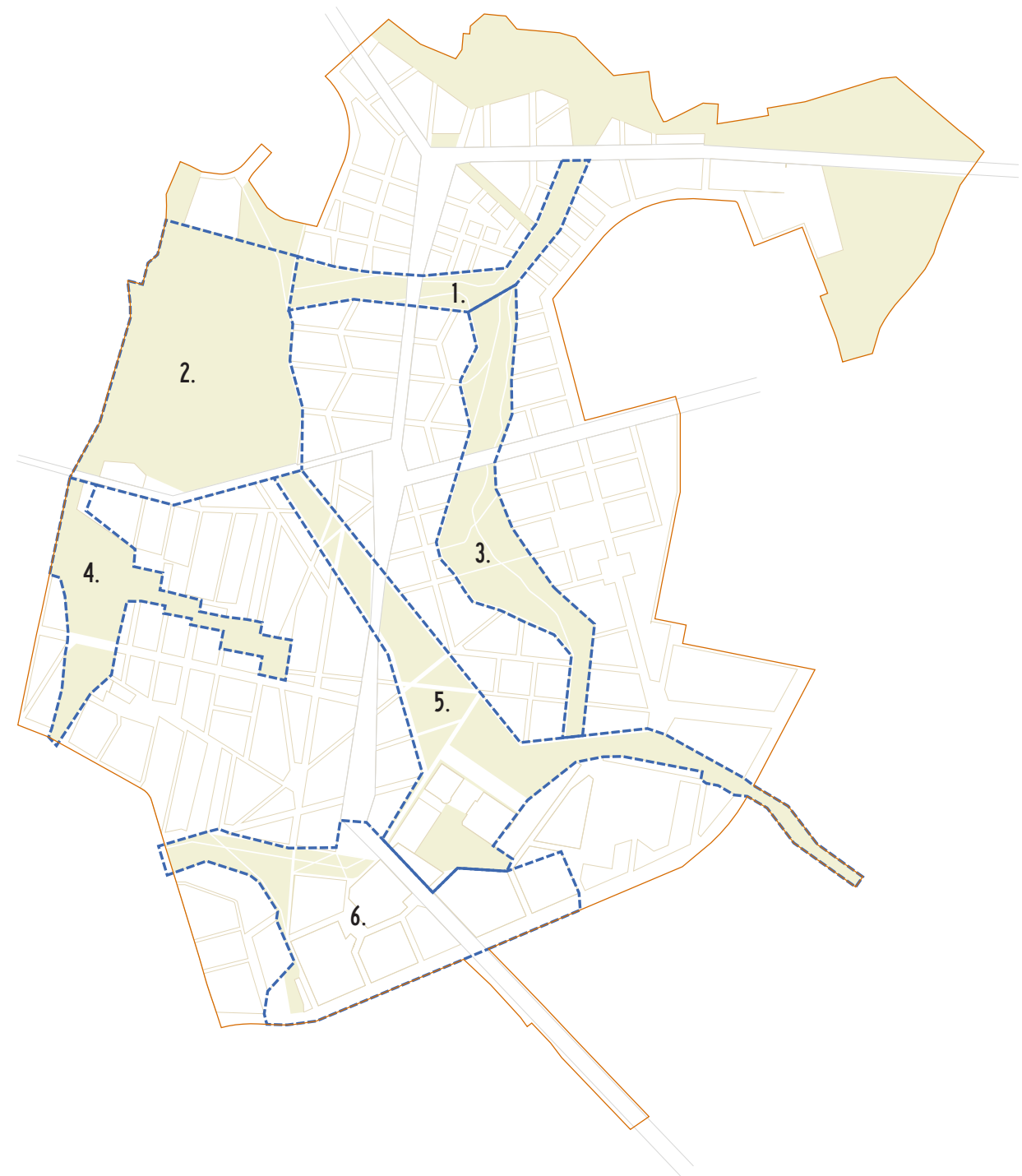
Läntistä uomapuistoa ympäröivien alueiden vedet on mahdollista purkaa suoraan puiston keskellä kulkevaan avouomaan. Sen ympäristössä vettä on mahdollista viivyttää hulevesiniityillä.

5. LENTOASEMANPUISTO

Lentokenttäpuistoon johdetaan vesiä lähialueilta ja Lahdenväylän viereisestä pumppaamopurosta, joka on peräisin Tattarisuon pohjavesimuodostemasta. Alueella hulevedet johdetaan pääosin putkissa puiston eteläosaan suunniteltua keskeistä vesiaihetta lukuun ottamatta. Vesiaiheen on tarkoitus toimia osin sekä toiminnallisena hulevesiniityinä että pysyvämpänä vesielementtinä. Pumppaamopuron toimivuuteen ja laatuun tulee kiinnittää huomiota.

6. NALLENRINNE JA LENTOASEMANKORTTELIT

Nallenrinteen alueella hulevedet johdetaan kokonaisuudessaan putkissa eikä avouomaosuuksia ole. Hulevesiä viivytetään pääasiassa tonteilla.

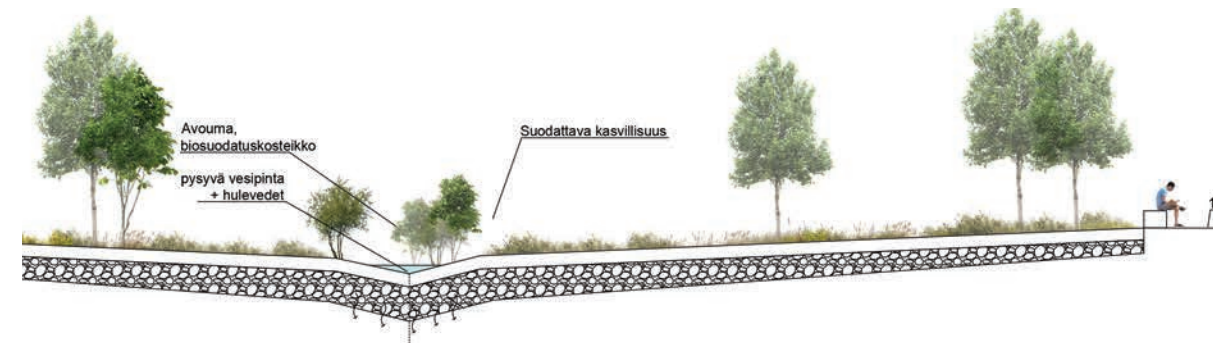
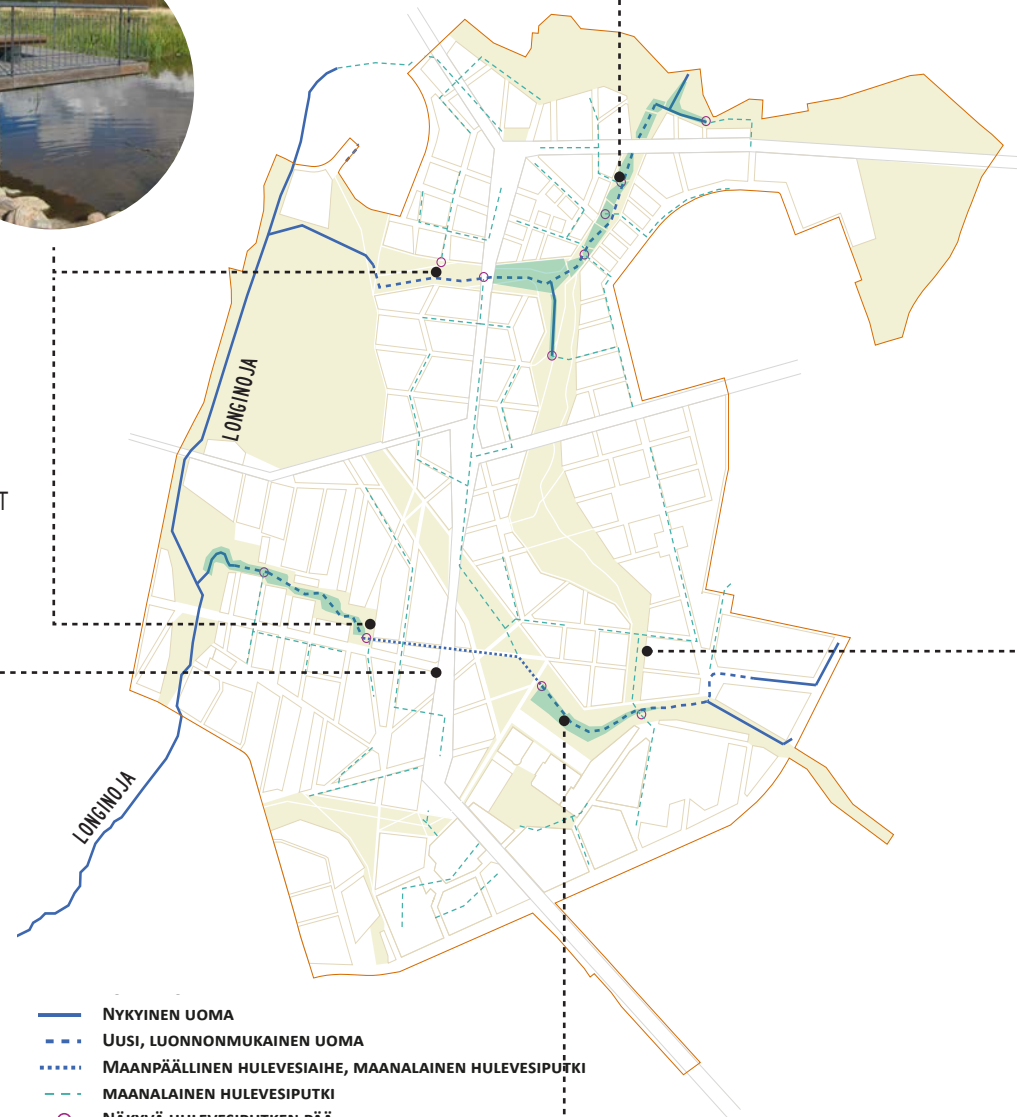
KEVYET SILTARAKENTEET UOMAN YLI

POISTOPUTKIEN PÄÄT MAISEMOIDAAN LAITUREIN JA OLESKELUTASOIN

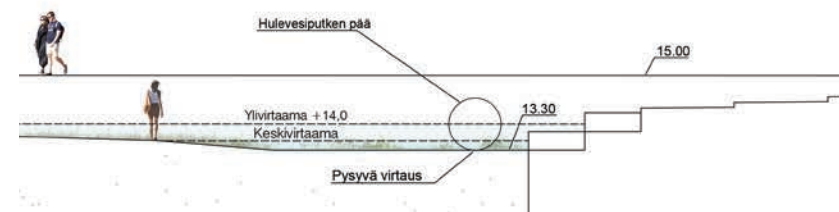
KIITOTIEN TEEMANA HULEVEDET

BIOSUODATUSKOSTEIKKO

ISTUSKELUTASOT TULVANIITYN REUNALLA

ETELÄISTEN ASEMAKAAVA-ALUEIDEN VIITESUUNNITELMA

VIITESUUNNITELMA

1. LENTOASEMANPUISTO JA ENSIMMÄINEN KIIOTIE

2. TERMINAALIRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ

3. NALLENKALLIONPUISTO JA NELJÄNNEN KIIOTIEN PÄÄTE

4. NALLENMÄEN LINNOITUSLAITTEET

5. VANHA PORVOONTIE

6. AUKIOT VANHAN PORVOONTIEN VARRELLA

7. ILMASILLANTIE

8. METSÄINEN UOMAPUISTO

Havainnekuva Lentoasemanpuistosta.

LENTOASEMANPUISTO JA ENSIMMÄINEN KIITOTIE

Lentoasemanpuisto on keskeisin ja rakennettu puisto-alue, joka on yksi alueen keskeisimmistä identiteettiteikijöistä. Puistosta halutaan alueen aktiivinen kohtaamispaikka ja vihreä sydän.

Lentoasemanpuisto ja Ensimmäinen kiitotie muodostavat Malmin lentokentän alueen keskeisen puisto- ja toiminta-aluekokonaisuuden. Alueen lentokenttähistoriaa ja avointa tilaa korostetaan puiston suunnitteluratkaisuilla.

Alueen eteläreunassa, terminaalirakennuksen ja lentokonehallin edustalla, säilytetään avoin asfalttipinta, joka toimii tapahtuma-aukiona. Tila jatkuu pääosin avoimena Lentoasemapuiston reunan avouomana, jonka loivasti viettävä tulvaniitty toimii puistokäytössä kuivana aikana. Hulevesiuoman pysyvä uoma sijoittuu ensimmäisen kiitotien päähän sijoitettavan hulevesipuiston portaikon viereen. Hulvedet johdetaan Neljännen kiitotien ja hulevesipuiston välissä putkessa, joka sijoitetaan puiston vanhan kiitotien alle. Sijoittamalla hulevedet putkeen vältetään hulevesiuoman luiskilta, jolloin lentokentälle ominainen tasainen niitypinta saadaan säilymään.

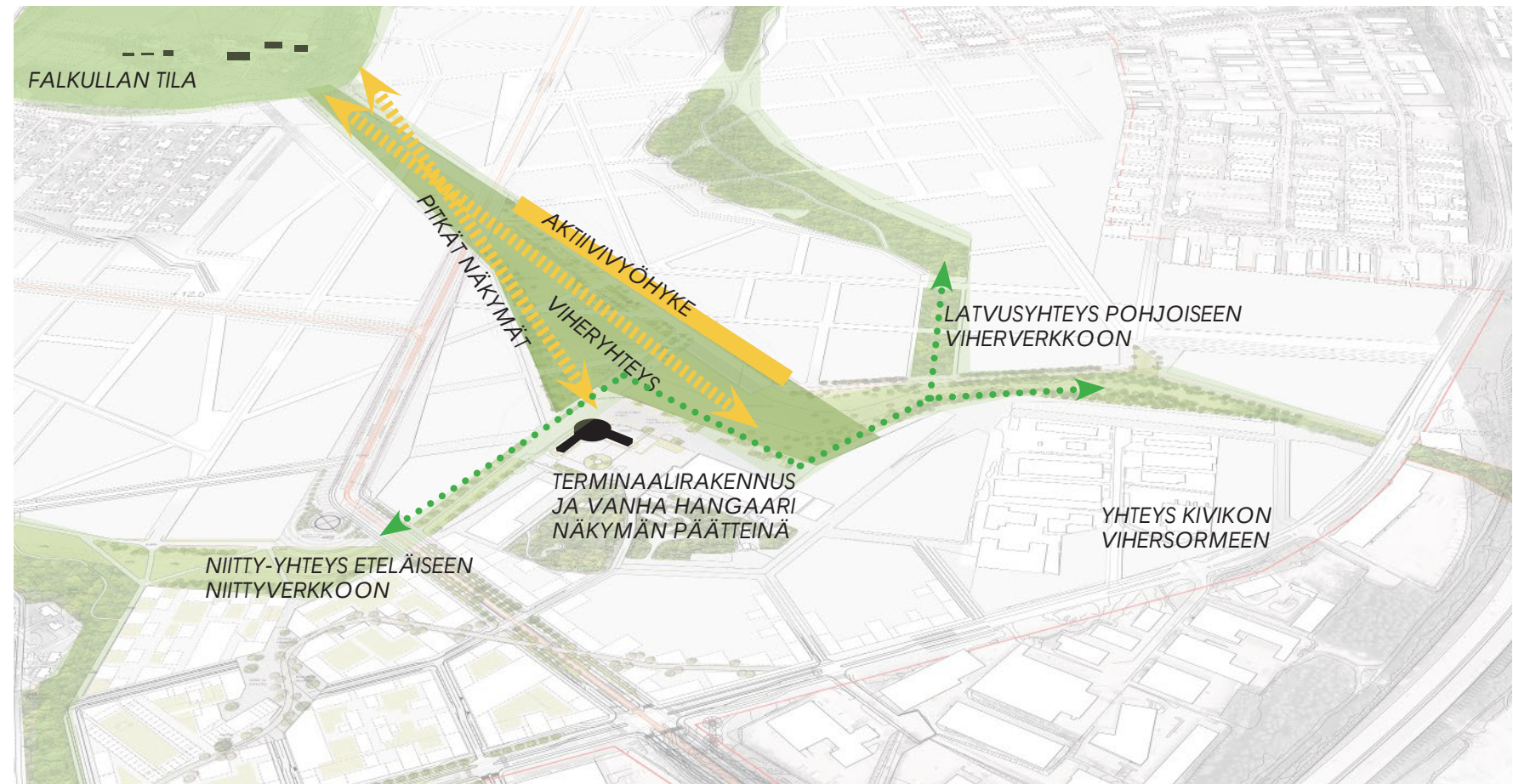
Hulevesipuiston portaikko rakennetaan hulevesien purkuputken yhteyteen, ja se vaatii pohjanvahvistusta. Muilta osin puistossa vältetään stabiloitavia rakenteita. Suurin osa rakenteista, toiminnoista ja palveluista sijoittuu vyöhykkeeksi puiston koillisreunaan, oleskelunurmi-alueet ja avoimet niityt painottuvat puolestaan puiston lounaisreunalle.

Tärkeisiin kohtaamispaikkoihin muodostuu kiinnostavia ruderaattiaukioita, joissa hyödynnetään vanhoja kiitotien pintojen palasia asfaltista ja betonista. Nämä laatat vuorottelevat ruderaattikasvillisuuden kanssa vahvistaen paikan rouheaa tunnelmaa.

Puut ja heinäalueet sijaitsevat puiston reunoilla. Heinät huojuvat tuulussa muistumana avoimesta lentokentästä.

Itää kohti maisema muuttuu puustoisemmaksi, mutta alueen keskellä säilyy kuitenkin avoin näkymälinja.

Lentokentän alueen pintamaat otetaan talteen uusien niittyjen perustamista varten siinä laajuudessa kuin talteenotto on mahdollista.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA

VAUHTI

LENTOASEMA

KIITOTIEN PINNAT

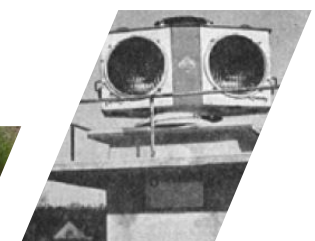
NIITYT

ASFALTTI-
MAALAUKSET

VESI

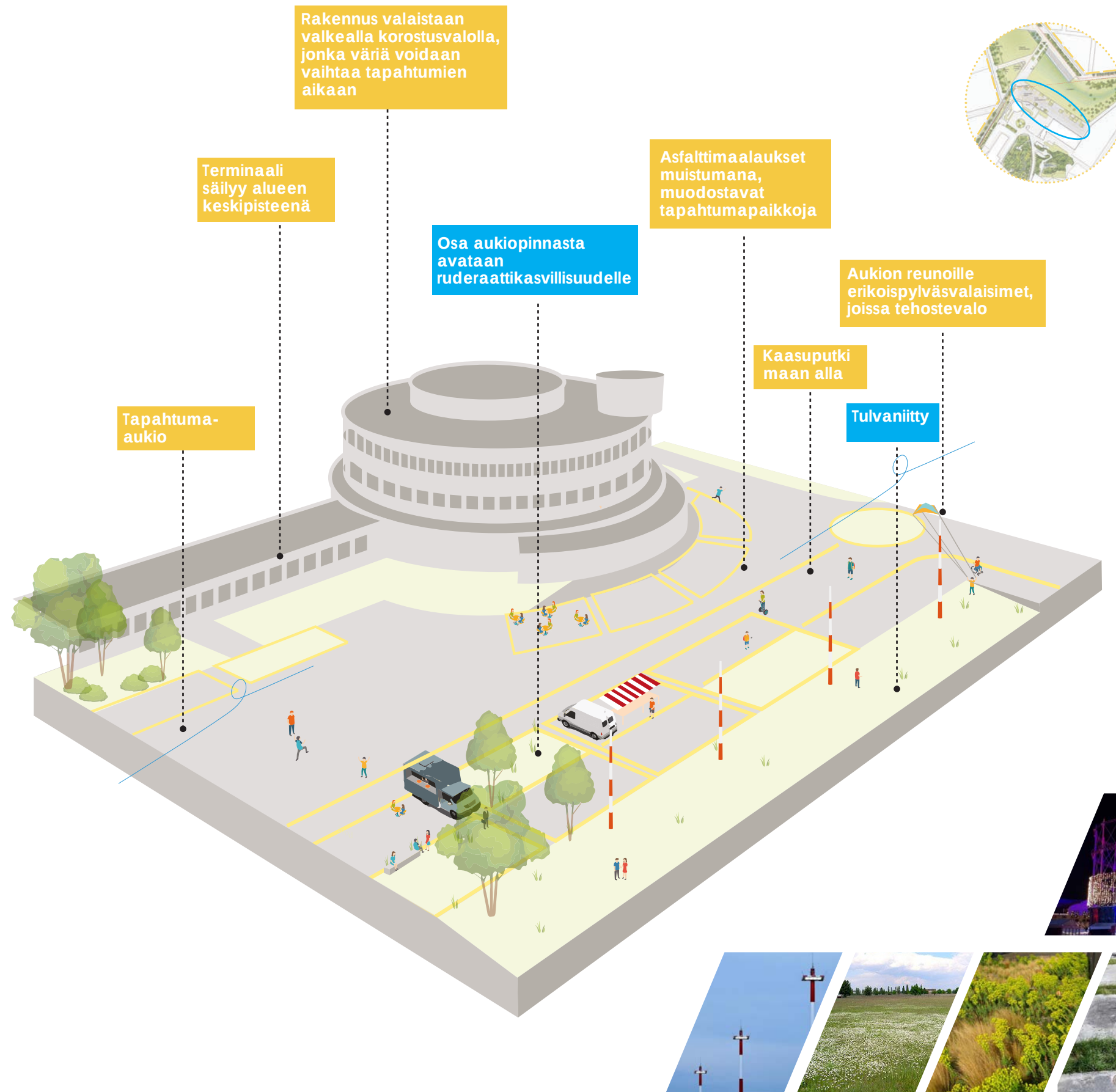
LENTOKENTÄN
RAKENTEET

Havainnekuva terminaalirakennuksen edustalta Lentoasemanpuistoon päin.

TERMINAALIRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ

Terminaalirakennuksen ympäristö liittyy visuaalisesti Lentoasemanpuiston niitty- ja nurmipintaan ja ensimmäisen kiitotien linjaan. Terminaalin edusta pidetään asfalttipintaisena, ja osa niitystä tuodaan alueen eteen luoden puistomaista tilaa. Avoimien pintamateriaalien kuten istutusten ja esimerkiksi petanquekenttien avulla jäsennetään myös kaasuputken linjan pinnoitteita.

Alue toimii tapahtuma- ja toripaikkana. Tilaa jäsentävät keltaisella maalilla tehdyt "lentokoneiden paikat", jotka nyt merkkäavat paikkoja toiminnoille.

PINTAMATERIAALIT

- Päämateriaali on asfaltti, jota jäsennetään lentokentän kuvioinnista muistuttavin maalauxsin.
- Täydentävinä materiaaleina ja avoimina pinnoitteina käytetään kivituhka- ja sorapintoja sekä kierrätysbetoni- ja asfalttilouhetta.

KASVILLISUUS

- Kasvillisuus on pääosin ruohovartista ja matalaa ketoniittikasvillisuutta.
- Yksittäisiä puita sijoitetaan aukion reunoille jäsentämään tilaa ja antamaan mittakaavaa.

RAKENTEET

- Alueella vältetään taitorakenteita. Kasvillisuusalueita voidaan jäsentää tarvittaessa paikoin esimerkiksi betonisten, värillisten istuinpaasien avulla.

AKTIIVIVYÖHYKE

Entisen kiitotien paikalle sijoittuvan aktiivivyöhykkeen teemana on liike. Alueelle sijoitetaan kävely- ja pyöräilyreittejä sekä puiston aktiviteetit (leikki-, liikunta- ja kuntoilupaikat).

Alueesta tehdään visuaalisesti yhtenäinen, harmoninen ja kiinnostava. Leikki- ja urheilualueiden pintoihin voidaan tuoda lentokenttägrafiikkaa ja leikkisyyttä.

Vanha kiitotie suunnitellaan niin, että se hahmottuu kokonaisuutena koko leveydeltään, esimerkiksi pinnoitteiden avulla, vaikka se samalla muodostaa puiston aktiivisen reunan monipuolisine toimintoineen. Aktiivivyöhykkeen ja kortteleiden väliin jätetään avoin tyhjä vyöhyke, joka toimii kortteleiden pelastustienä ja lisää asuntojen yksityisyyttä.

PINTAMATERIAALIT

- Aktiivivyöhykkeellä suositetaan sileitä sidottuja pinnoitteita, kuten asfalttia, betonia, maalattuja urheilupinnoitteita, valukumialustoja. Liikunta-alueiden pintaratkaisussa pyritään suosimaan osittaista läpäisevyyttä tai kokonaan läpäisevää pintaa.

KASVILLISUUS

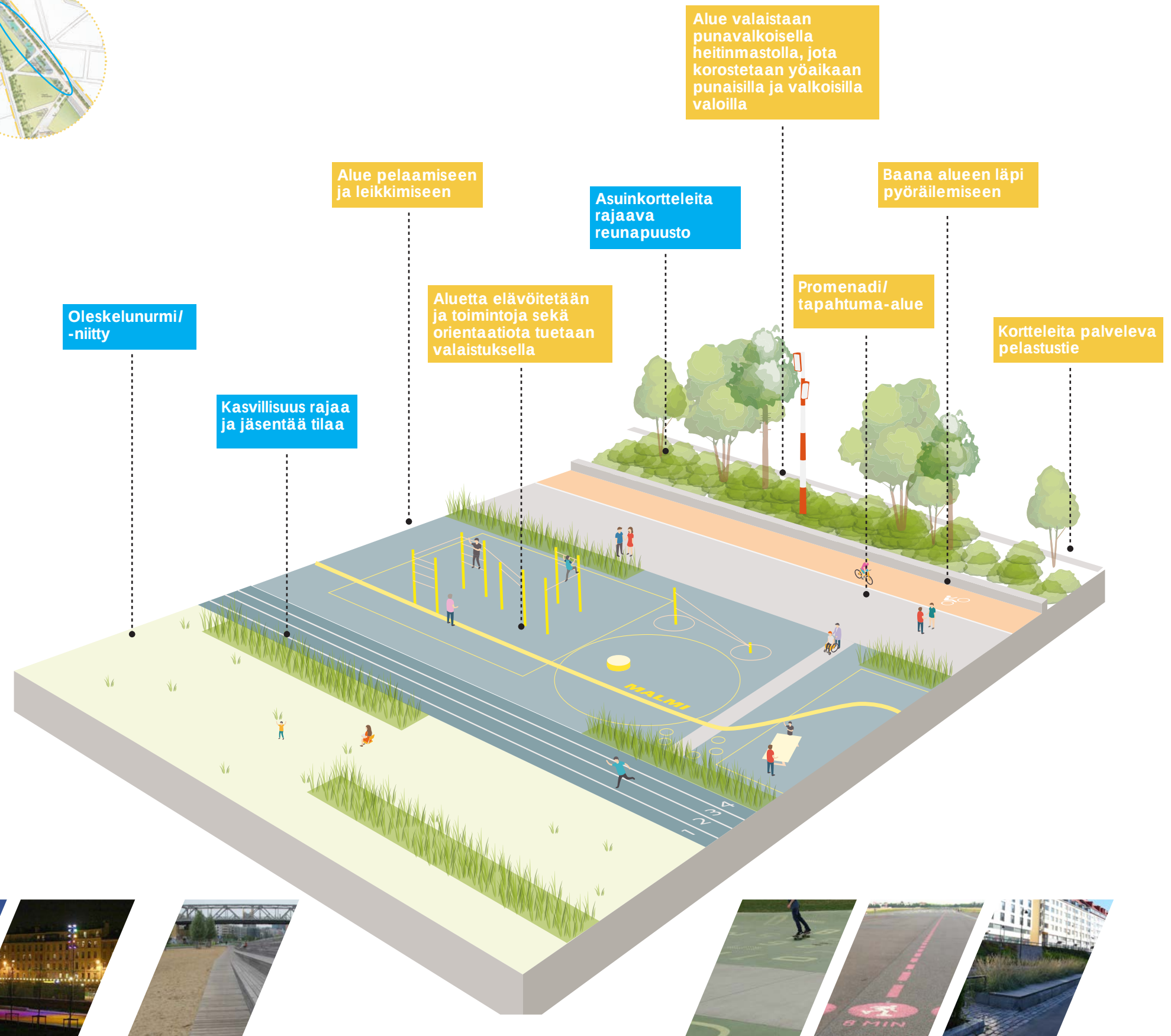
- Korttelialueen eteen sijoitetaan kasvillisuusvyöhyke, jonka puusto antaa yksityisyyttä kortteleille. Alue toteutetaan nauhamaisina jaksoina. Se on samaan aikaan rajaava ja näkymiä avaava. Puulajit valitaan niin, että vyöhyke on myös lehdettömään aikaan vihreä.
- Toimintoja jäsennellään lineaarisilla ruderaatti- ja heinäraidoilla, joiden avulla myös puiston reunaan voidaan luoda pienempiä puistotaskuja ja tilallista rytmiä.

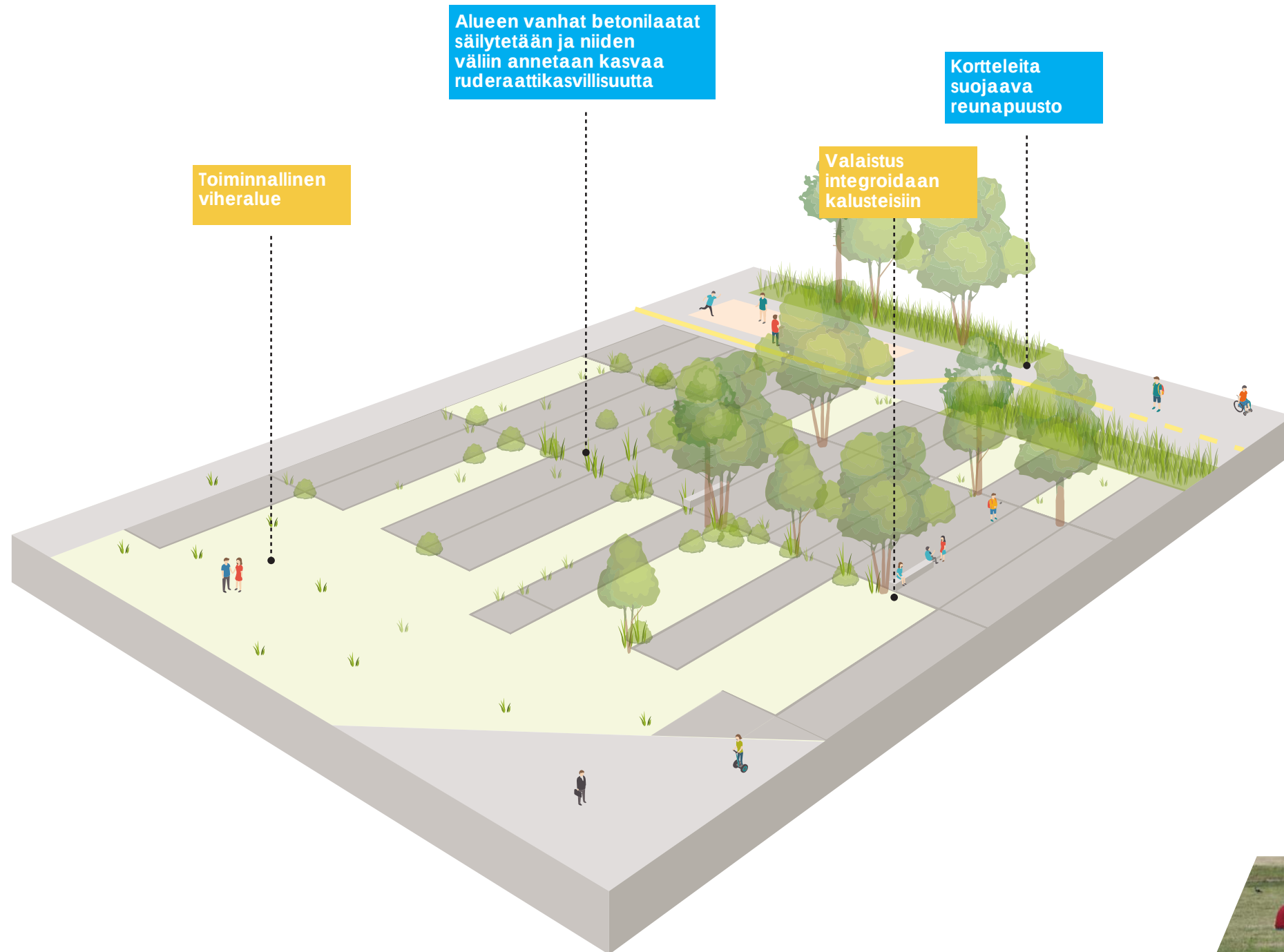
RAKENTEET

- Alueen rakenteet ovat pääosin toiminnallisia. Kuivatus pyritään järjestämään ensisijaisesti kasvillisuusalueille poikittaisskaltevuuden avulla.
- Istuimet integroidaan istusraitavyöhykkeisiin.

VÄRIMAAILMA

- Alueella tavoitellaan rauhallista ja eleeöntä värimaailmaa, jossa lentokentän tunnelma korostuu. Tehostevärit ovat punainen, oranssi, keltainen ja valkoinen.

Lentoasemanpuiston uusien reittien risteyskohtiin sijoitetaan pieniä ruderaattiaukioita, jotka toimivat muistumina lentokentän kiitoteiden risteyskohdista. Ruderaatit eli rikkaruohokentät ovat tyypillisiä joutomaille. Aukioiden graafiset pinnat ovat alueen identiteetin kannalta tärkeitä muistumia historiasta ja näillä aukiolla lentokentän vanhat pinnoitteet kohtaavat kasvillisuuden. Aukioiden sommittelussa käytetään paikalta talteen otettuja suuria betonilaattoja, ja niiden ympärille luodaan ruderaattialueita, joiden kivimateriaalina voidaan käyttää esimerkiksi kierrätysbetonia.

Aukiot luovat uudenlaista, mielenkiintoista ja kerroksellista maisemaa, ja niiden mittakaava on valtavasta avoimesta tilasta pienipiirteisempi. Käyttäjille ne tarjoavat levähdyspaikkoja lehvästön suojassa. Ne vahvistavat paikan lentokenttähengen ja luovat uudenlaista kasvillisuutta.

PINTAMATERIAALIT

- Pääosin purkumateriaaleja. Lentokentän vanhat betoni ja asfalttipinnoitteet.

KASVILLISUUS

- Pienpuita ja pensaita sekä ruderaattialueille kehittyvä lajisto, jota voidaan ohjata alustamateriaalin ominaisuuksilla.

RAKENTEET

- Aukioille luodaan levähdyspaikkoja paasien, laattojen ja tasojen avulla.
- Ruderaattiaukioille voidaan tutkia puistogrillien sijoittamista.

VÄRIMAAILMA

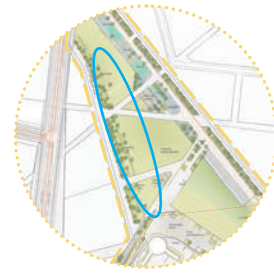
- Värimaailmassa on vihreää sekä harmaata ja ruskeaa sävyjä.

OLEILUPUISTO

Puiston länsireunalle sijoittuva vihreä puistoalue suunnitellaan kaikkien olohuoneeksi. Rakentamisen ja puistoreitin väliin jätetään suuri etualue ja rakentamisen reunaa jäsenetään puustolla, jotta puistotila säilyisi vihreänä.

Puistoalueelle sommitellaan nauhamaisten istutusten avulla pienempiä puistotaskuja, joiden suojassa voi vaikka löhöillä riippumatossa lukemassa.

PINTAMATERIAALIT

- Puistokäytävällä pyritään käyttämään läpäisevää pinnoitetta. Käytävä pyritään kuivattamaan poikittaisskaltevuudella kasvillisuusalueille.

KASVILLISUUS

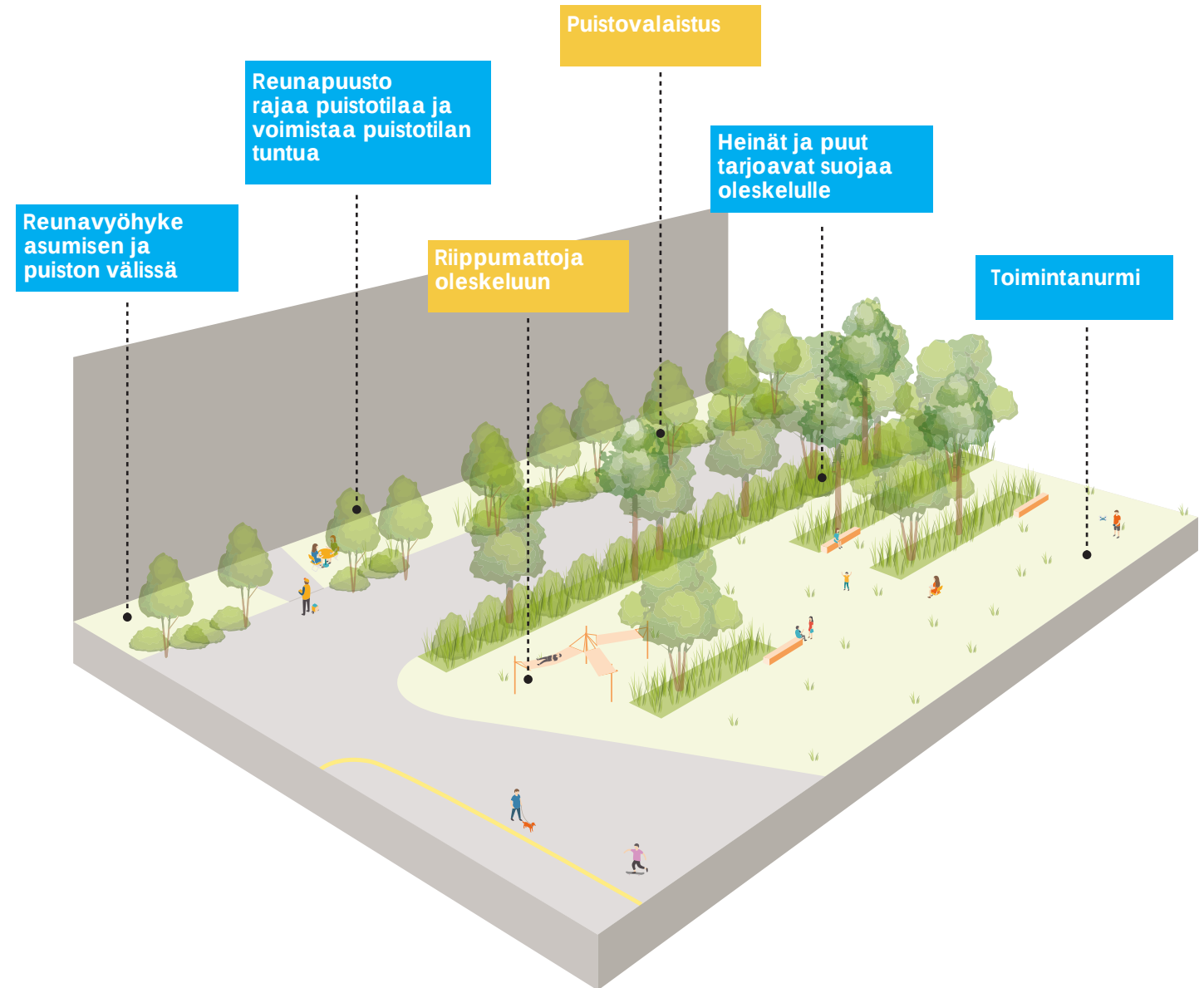
- Kasvillisuus on pääosin keskikorkeaa, se jäsentää tilaa, mutta ei peitä liikaa näkymiä.
- Puusto (esim. vaahterat) muodostaa syksyllä kauniin syysvärin ja antaa puiston reunalle tunnistettavan ilmeen.
- Alueeseen liittyvä nurmi on käytönurmea.

RAKENTEET

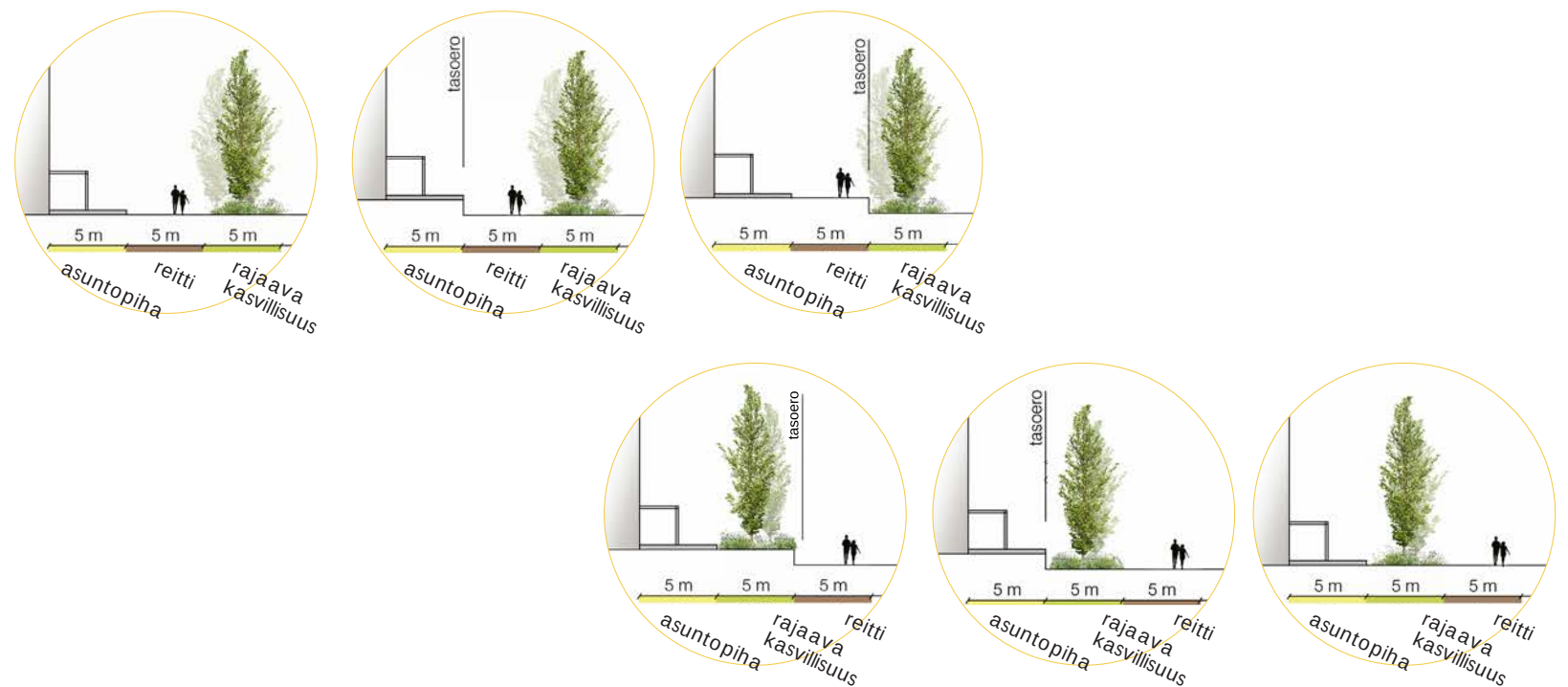
- Alueelle sijoitetaan oleskeluvarusteita, kuten keinuja, divaaneja, sohvia ja riippumattoja.

VÄRIMAILMA

- Varusteiden värimailma noudattaa vihreän eri sävyjä. Tehosteväreinä käytetään aktiiviväriä.

KORTTELIN JA PUISTON LIITTYMISVAIHTOEHTOJA

HULEVESIAUKIO JA SKEITTIPUISTO

Hangaarin edustalla laajalla viettävällä niitypinnalla hulevedet puretaan putkesta avouomaan. Putken purkupää sijoittuu skeittipaikan muuriin. Ensimmäisen kiitotien päähän sijoittuu monipuolinen ja leikkimään innostava vesiaukio. Aukion portaikko laskeutuu hulevesiuomaan asti, ja tulvatilanteessa portaikko toimii vedenkorkeuden mittarina. Vesi kerääntyy painanteeseen, joka on puiston pohjoisreunassa, ja muodostaa alueelle hetkellisen hulevesipuiston. Hulevesiä voidaan kerätä tankkiin suodatuksen kautta, ja vettä voidaan pumpata hulevesiaukion portaille ja käyttää vesileikkeihin. Alue korostaa puiston luonnon monimuotoisuutta luoden paikan erityisille kasveille ja eliöille.

Skeittipuisto suunnitellaan urbaaniksi katumaiseksi puistoksi, missä alueen reunoilla on normaalit kävely- ja pyöräilyreitit. Skeittipuisto sijaitsee sadan metrin etäisyydellä suunnitellusta asuinrakentamisesta.

PINTAMATERIAALIT

- Asfaltti käytävillä. Skeittipuistossa sekä vesiaukiolla komposiittiasfaltti.

KASVILLISUUS

- Tulvaniitty. Hulevesiuoman pysyvässä osassa kosteikkoperennat.

RAKENTEET

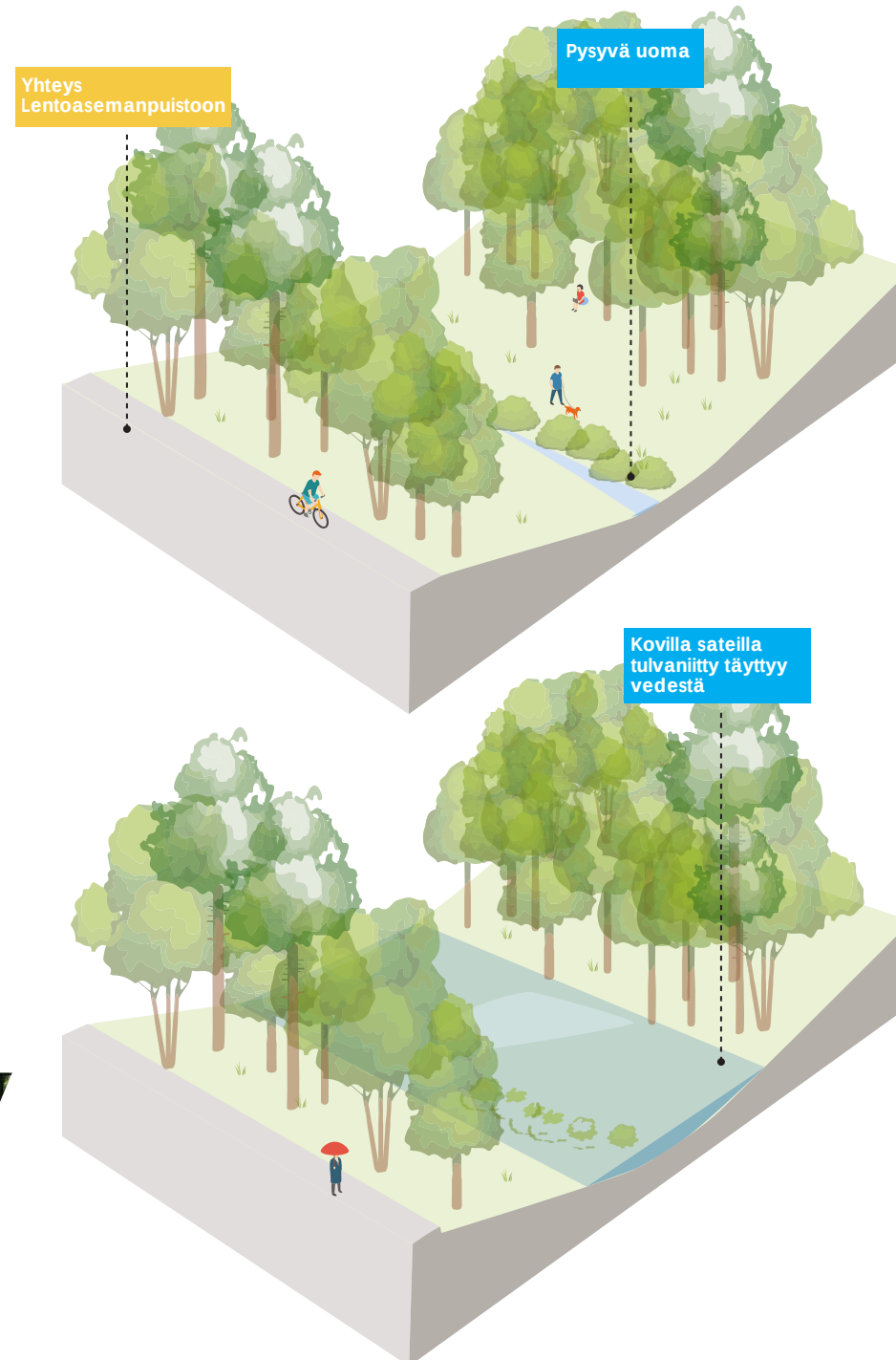
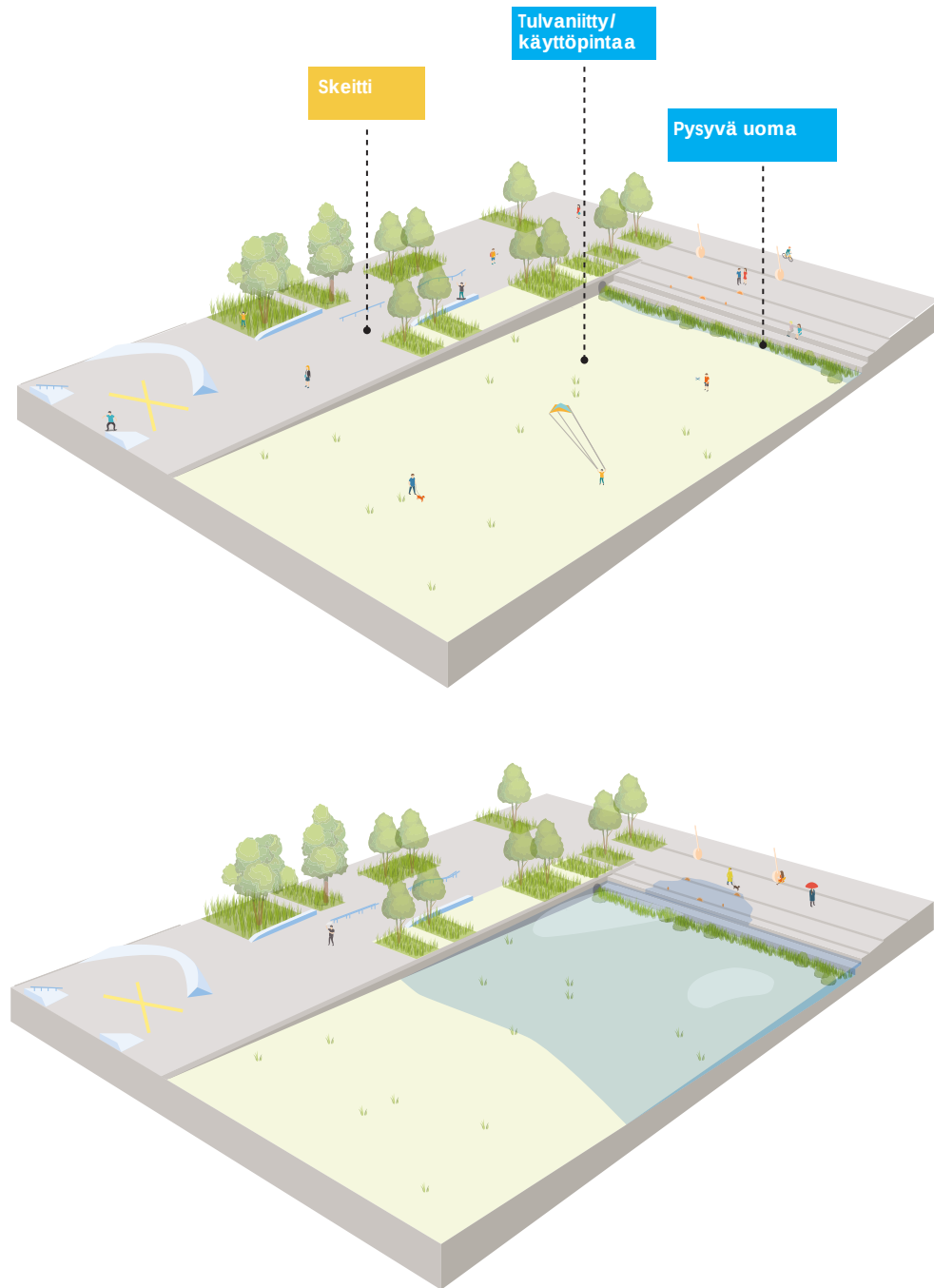
- Skeittipaikan rakenteet ja vesipuiston portaikko ja siihen liittyvät elementit taitorakenteina.

VÄRIMAAILMA

- Värimaailma noudattelee aktiivivöhykkeen värimaailmaa.

METSÄINEN UOMAPUISTO

Puusto muodostaa reunoille tiiviimmän metsäisen alueen, ja keskelle jää avoin niitypinta. Keskellä oleva avoin painanne kerää ajoittain hulevesiä.

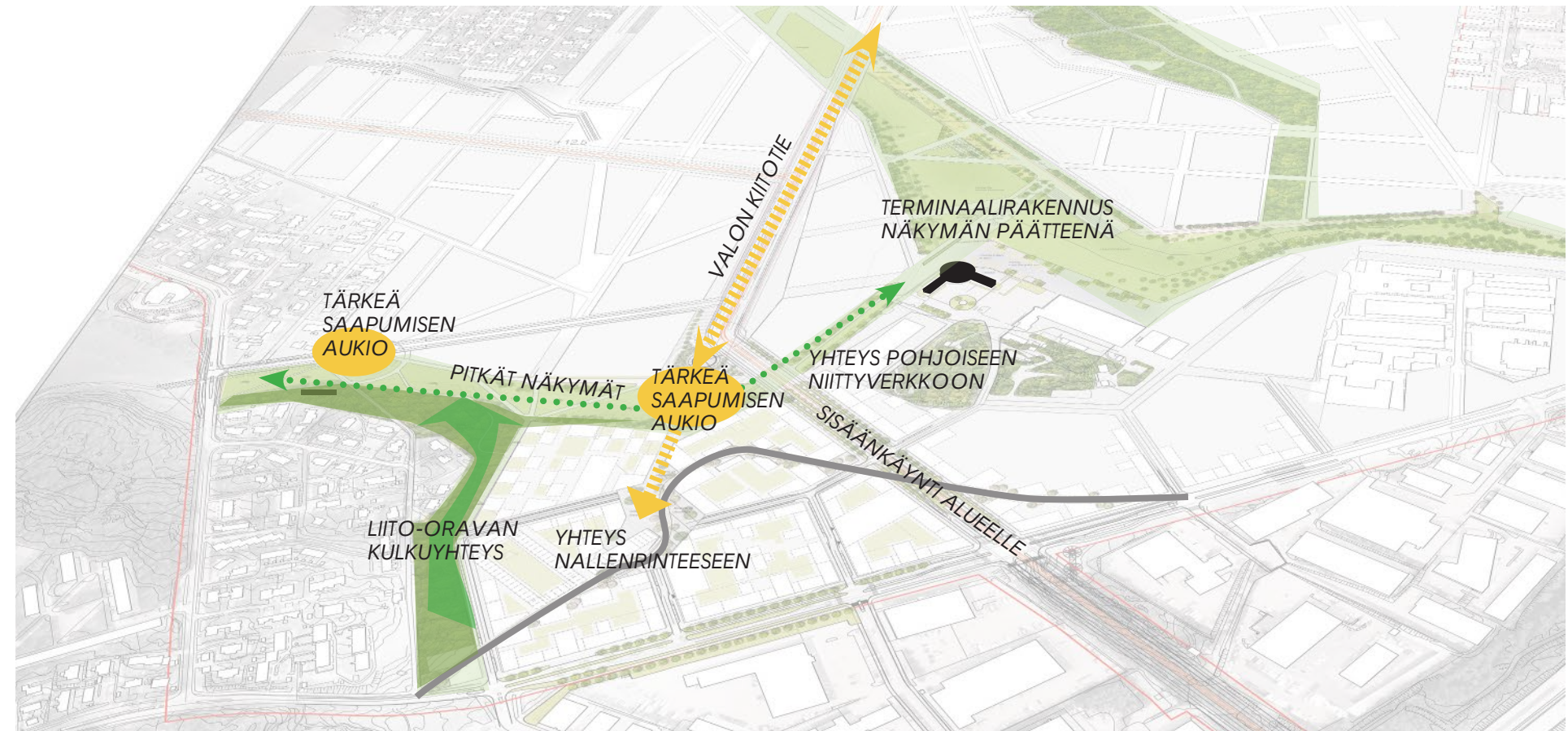
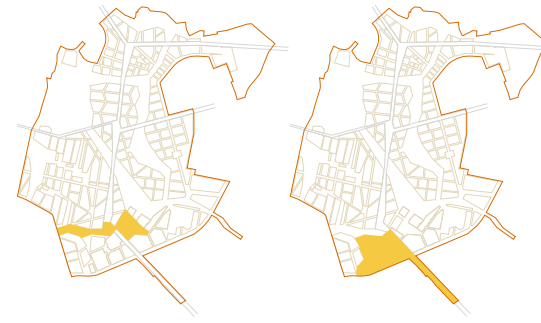
NALLENKALLIO JA NALLENRINNE

Nallenkallionpuisto liittää Malmin lentokentän alueen Longinojanlaakson virkistysyhteyteen. Puisto myös muodostaa Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman mukaisen eteläisen niitty-yhteyden alueelle. Puiston poikki kulkee uusi maakaasuputki, joka suojaetäisyysineen asettaa rajoitteita puiston suunnittelulle, toteutukselle ja käytölle.

Puiston itäreunaan sijoittuu Kiitotien aukio, joka sijaitsee alueen pääkadun, Neljännen kiitotien, eteläpäässä. Neljäs kiitotie on alueen yli 1,5 kilometrin pituinen pääkatu. Se noudattaa vanhan kiitotien linjaa ja kulkee etelä-pohjoissuuntaisesti lähes koko Malmin lentokentän alueen läpi. Kadun keskellä kulkee raitiotie. Aukio toimii alueelle saapumisen kaupunkirakenteellisenä solmukohtana. Aukioon liittyvät etelässä Ilmasillantie ja itäpuolella lentoaseman terminaalirakennukselle johtava Rullaustie. Länteen aukiolta jatkuu baana Nallenkallionpuistossa.

Kiitotien aukio ja aukio puiston länsireunassa ovat muistutuksia vanhojen kiitoteiden pyöreistä, asfaltoiduista päistä. Niiden kautta saavutaan Nallenkallionpuistoon ja pidemmälle Malmin lentokentän alueelle. Maisemassa tunnistettavina elementteinä ne kertovat alueen aikaisemmasta historiasta lentokenttänä. Länsireunan aukio on osittain heinikköä ja kiveystä, Kiitotien aukio on suurempi toiminnallinen aukio.

Nallenrinteen uuden alueen läpi kulkee Vanhan Porvoontien linjaus, joka poikkeaa ilmeeltään sitä ympäröivästä korttelirakenteesta ja muodostaa yhden alueen identiteettitekijöistä.

Nallenkallio 1:2000.

AUKIO

Kiitotien aukio on yksi alueen tärkeistä solmukohtista ja visuaalisesti merkittävä paikka. Alueelle luodaan urbaani aukio, joka muistuttaa lentokenttähistoriasta uudella, raikkaalla tavalla. Kiveyksen ilme kehittyy lentokenttä-grafiikoista ja paikalla aiemmin sijainneesta pyöreästä kiitotien päädyn muodosta.

Aukiolle sijoitetaan siipikatos paviljonki, johon voidaan sijoittaa palveluita ja esimerkiksi kahvila.

Aukion valaisimet toteutetaan muistumana lentokenttärakenteista.

PINTAMATERIAALIT

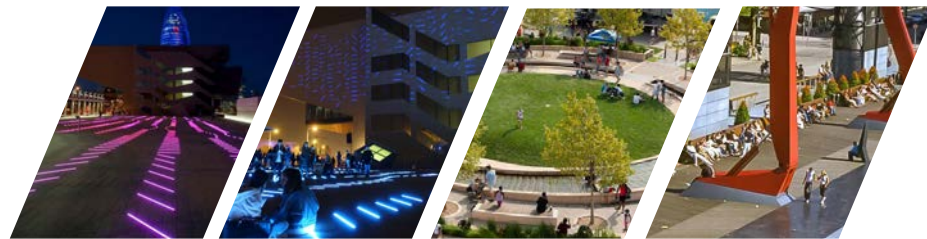
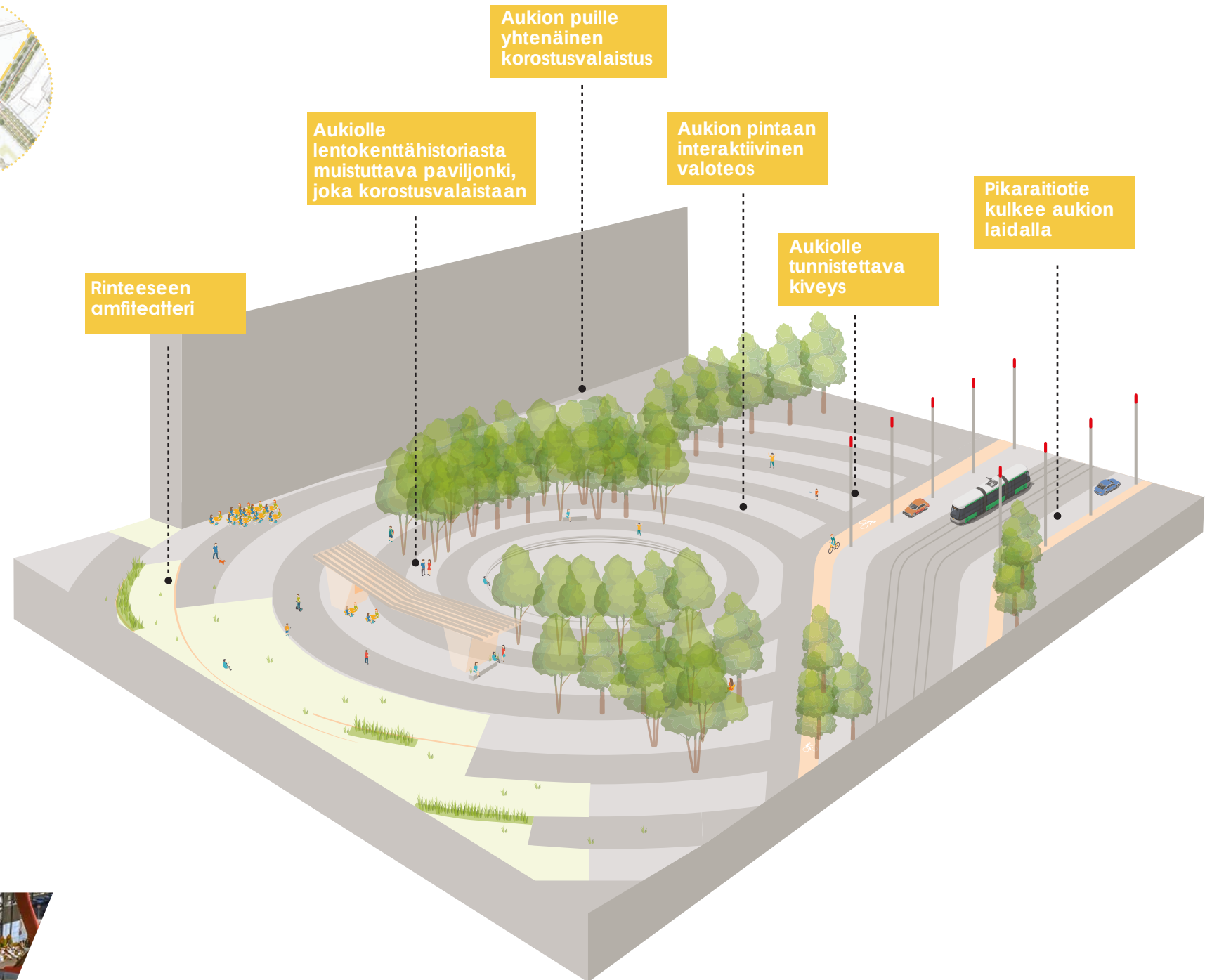
- Kiveys ilmentää lentokentän grafiikkaa (sokolaskukartan "rasti" ja pyöreä laskeutumisalue)

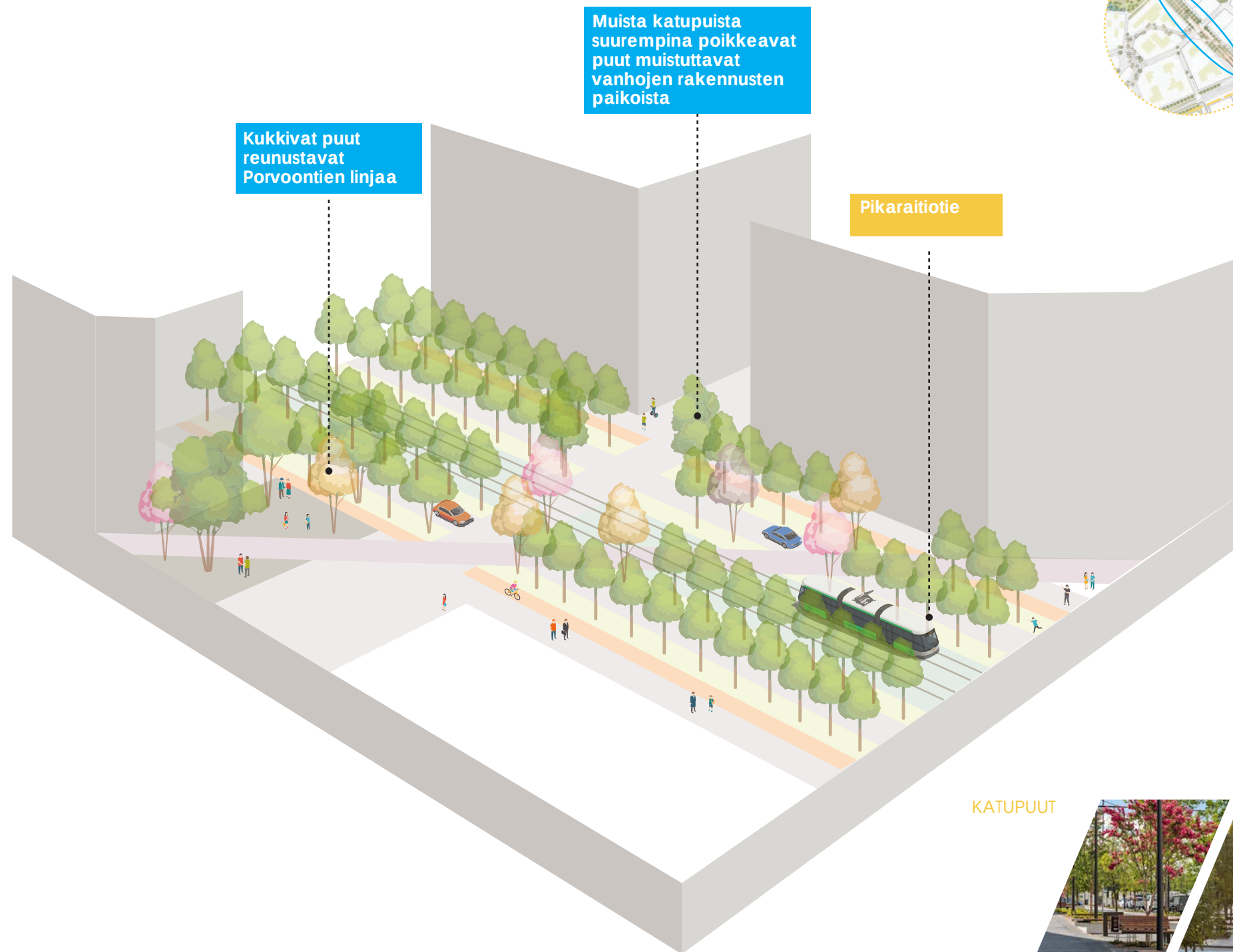
RAKENTEET

- Näkymän päätteenä on kahvilapaviljonki, jolla on siipimäinen katto muistumana lentokoneista.
- Katoksia voidaan toistaa alueella myös muualla leikkipaikkoina, pyöräkatoksina yms.

VALAISTUS

- Pitkän kiitotien valaisinpylväät ovat visuaalisesti tärkeässä osassa tunnelmaa. Ne muistuttavat tyyliltään lentokentän valaisimia suurine pylväineen.
- Suuri aukiopinta valaistetaan kuviovaloin.

Ilmasillantie on yksi tärkeimmistä saapumisyhteyksistä ja sisäänkäynneistä Malmin lentokentän alueelle. Asuin-kortteleiden välissä se on ilmeeltään runsas, väreiltään vaihteleva ja kasvilajeiltaan monipuolinen. Kiitotien pään aukiolle saavuttaessa sen runsaus ja vehreys vaihtuu lentokenttähistoriaa ja kiitoteitä korostavaan horisontaa-lisuuteen. Ilmasillantie ja vanhan kiitotien linjaa kulkeva Neljäs kiitotie muodostavat toisiaan täydentävän ja ko-rostavan kadun.

Ilmasillantien katupuurivit muodostuvat monista eri laji-sista puista. Riveistä nousee esiin joitakin yksittäisiä pui-ta, jotka merkitsevät vanhojen rakennusten paikkoja ka-dun kohdalla. Vanhan Porvoontien linja kulkee omana tunnistettavana elementtinään kadun yli. Myös sitä ra-jaavat puut poikkeavat kadun muista puista.

Erotuskaistat puiden alla vaihtelevat kivetyistä istutettui-hin. Puiden lomassa on paikkoja istumiselle ja levähtä-miselle.

PINTAMATERIAALIT

- Asfaltti ja luonnonkivi.

KASVILLISUUS

- Erikokoiset ja -lajiset katupuut rytmittävät ka-tua. Välikaistat puiden alla ovat joko kivettyjä tai istutettuja ja tarjoavat paikkoja levähtä-miseen.
- Katupuurivistä erottuvat vanhojen rakennus-ten paikoille istutetut puut. Vanhan Porvoon-tien linja jatkuu Ilmasillantien yli

RAKENTEET

- Katupuiden lomassa olevat penkit tarjoavat paikkoja levähtämiseen.

KATUPUUT

PENKIT

KASVILLISUUS

RULLAUSTIE

Rullaustie yhdistää uuden kaupunginosan pääkadun ja Lentoasemanpuiston. Se johtaa suoraan vanhan terminaalarakennuksen eteen.

Rullaustie suunnitellaan viihtyisäksi yhteydeksi, jossa kasvillisuus ja pinnoitetut alueet rytmittävät tilaa mielenkiintoisesti. Reitille sijoitetaan pysähtymispaikkoja.

PINTAMATERIAALIT

- Asfaltti ja muut valetut pinnoitteet.

KASVILLISUUS

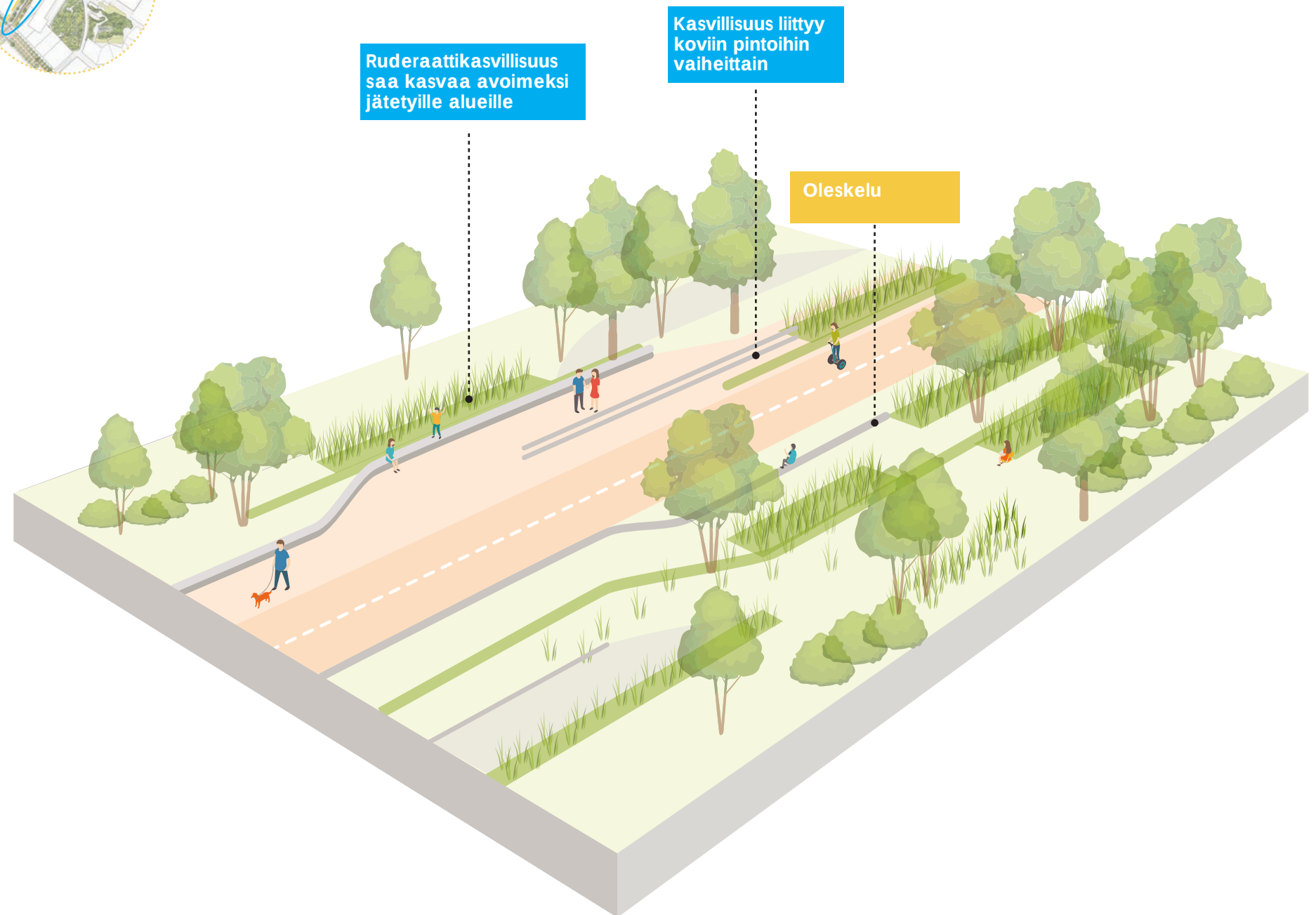
- Monipuolinen vuoden kierrossa muuntuva kasvillisuus raitoina.

RAKENTEET

- Reitille sijoitetaan penkkejä levähtämiseen.

VÄRIMAAILMA

- Tukeudutaan Kiitotien aukion värimaailmaan.

TERMINAALIRAKENNUKSEN ETUPIHA

Terminaalirakennuksen edustan piha-alue kunnostetaan osana rakennuksen ympäristöhistoriallista kokonaisuutta. Aiemmin suunniteltu puukujanne rakennukselle toteutetaan kadunrakentamistöiden yhteydessä. Terminaalin eteläpuolen mäkiä metsäaluetta kehitetään lähimetsänä. Alueelle sijoitetaan kuntoilu- ja leikkipaikka.

PINTAMATERIAALIT

- Palautetaan alkuperäiset pinnoitteet (asfaltti).

KASVILLISUUS

- Puut ja pensaat sekä nurmi alkuperäisen toteutuksen mukaan. Vesiallasta peittävät pensaat leikataan matalammiksi.

RAKENTEET

- Vesiallas kunnostetaan.

Piha-alueen historiaa:

Lentoaseman suunnitelmissa terminaalin edustaa ajateltiin oleellisena osana kokonaisuutta. Saapuessaan matkustajan oli tarkoitus nähdä piha puutarhoineen ja koristeistutuksineen ennen siirtymistä sisätiloihin. Saatoliikenne ohjattiin suoraan aseman oven eteen. Pyöreä betonirakenteinen vesiallas istutuksineen toimi liikenteenjakajana. Pihalle muodostunut pysäköintialue tarkoitettiin ainoastaan väliaikaiseksi. Valokuvista voidaan päätellä, että vesiallas valmistui vasta avajaisten jälkeen, mutta se näkyy vuonna 1939 otetussa ilmakuvassa.

Pihan istutuksia suunniteltiin vuosina 1938–39. Terminaalin edustaa haluttiin viimeistellä puistomaiseksi kokonaisuudeksi, jossa tulotietä reunusti näyttävä 500 metrin puukujanne. Rakennusten reunoille ja vesialtaan yhteyteen oli ajateltu pensas- ja kukkaistutuksia. Tie- ja vesirakennushallituksessa laaditun suunnitelman ideana oli kohentaa piha-alueen ilmettä tulevia olympialaisia varten, mutta hanke jäi toteuttamatta, kuten kisatkin. Puistoistutusten oli tarkoitus korostaa terminaalin ja lentokonesuojan muodostamaa arkkitehtonisesti arvokasta miljöötä, lisätä matkustajien viihtyisyyttä ja antaa saapuville matkailijoille edullinen kuva Suomesta.

Valokuvista päätellen pihan kasveja alettiin istuttaa vasta sotien jälkeen. Helsinki isännöi vuoden 1952 olympialaisia, ja oletettavasti terminaalin edustan ilmettä haluttiin kohentaa niitä ajatellen.

Lähde: Malmilentoaseman ympäristöhistoriaselvitys 2016.

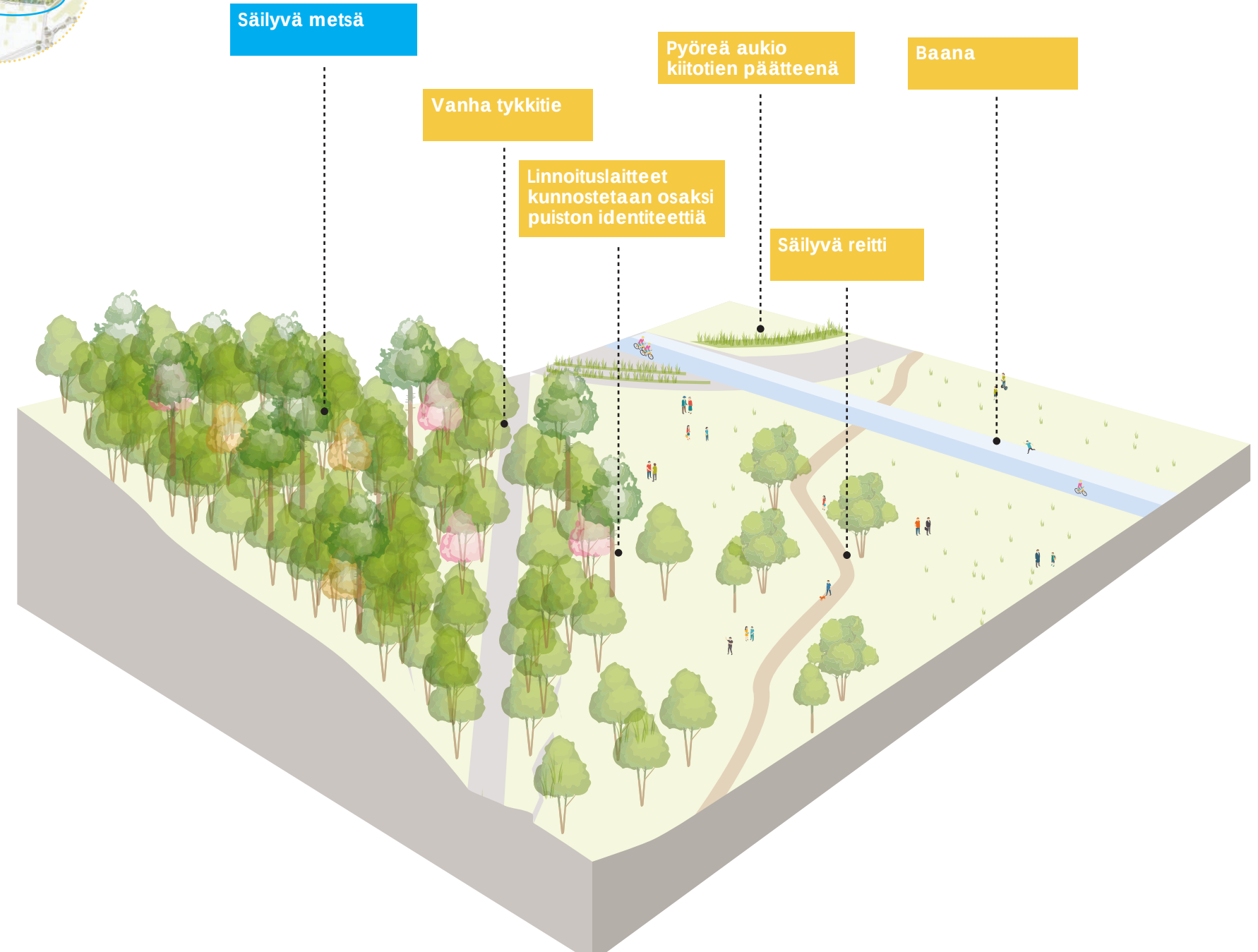
NALLENKALLIONPUISTO

Nallekallionpuiston itäpää on rakennettu kaupunkipuisto amfiteattereineen. Puisto muuttuu luonnollisemmaksi puistometsäksi ja niityksi Longinojan laaksoa kohti tullessa.

Puiston eteläreunaan toteutetaan monipuolinen lähileikkipaikka, joka linkittyy Nallenrinteen keskusaukion toimintoihin.

Nallenmäen pohjoisrinteen linnoituslaitteet puhdistetaan ja puustoa hoidetaan niin, että linnoituslaitteet tulevat visuaalisesti osaksi puistoa. Puustoa hoidetaan latvusyhdyden osana.

Puistoon sijoittuu uuden baanalin linjaus, joka seurailee maakaasuputken linjaa ja toimii sen huoltotienä.

PINTAMATERIAALIT

- Reiteillä kivituhka ja asfaltti.

KASVILLISUUS

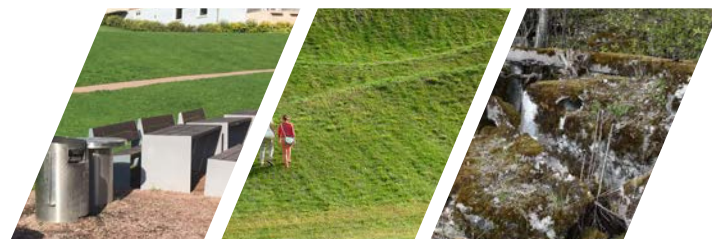
- Puiston lounaisosassa pyritään säästämään mahdollisimman paljon olemassa olevaa metsää.
- Avointa tilaa rytmitetään korkeammilla heinäkaistoilla.

MAASTONMUOTOILU

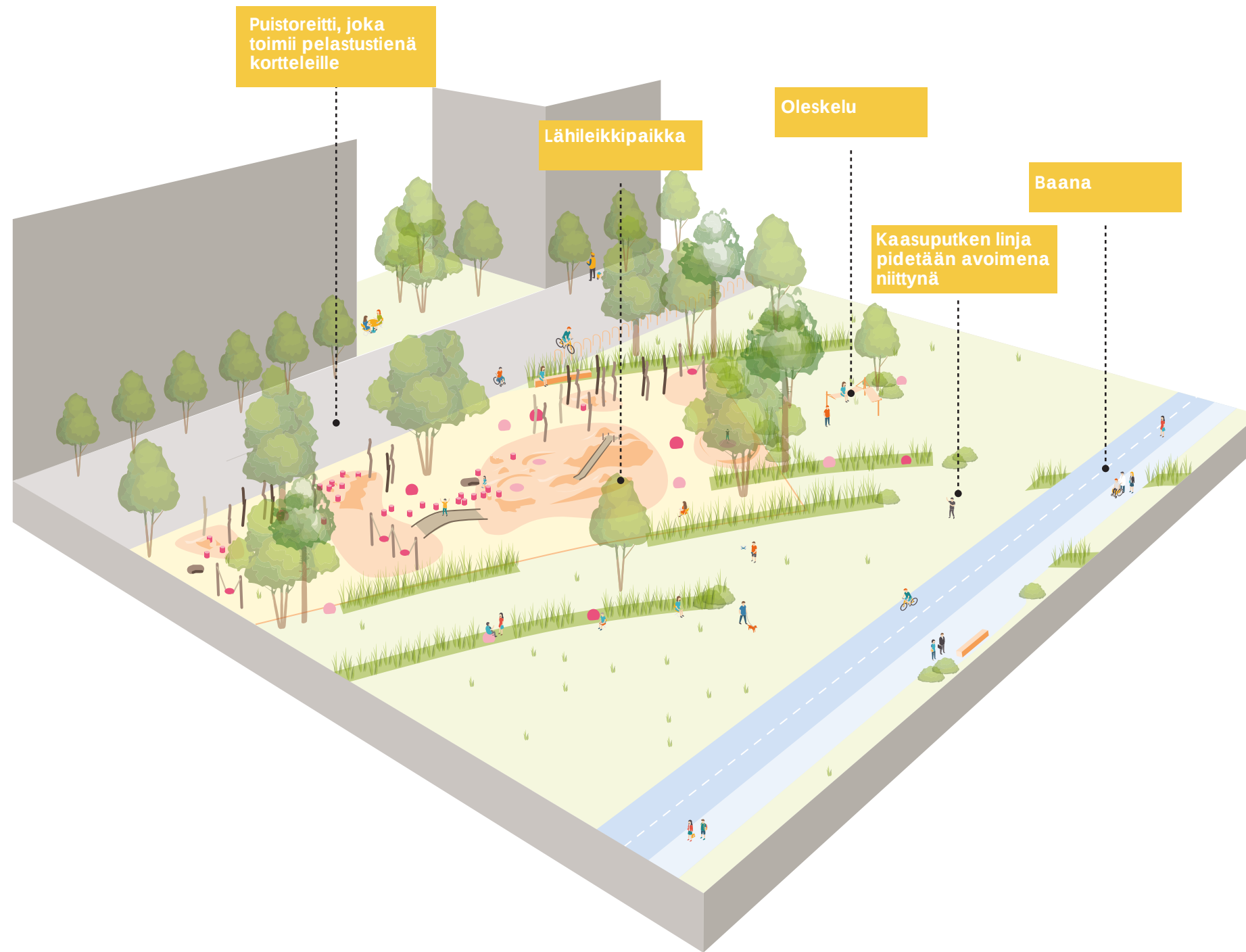
- Avoimia, aaltomaisia maastonmuotoja.

RAKENTEET

- Itäosan korkeuseroon toteutetaan nurmipintainen amfiteatteri.
- Länsiosan linnoituslaitteet säilytetään ja tuodaan esiin.
- Puistoon tehdään paikkoja oleskelulle ja ruokailulle kuten puistopiknikille.

LÄHILEIKKIPAikka

Nallekallionpuiston länsiosaan sijoitetaan lähileikkipaikka, joka kytkeytyy teemoiltaan ja toiminnoiltaan Nallenrinteen keskusaukiolla sijaitseviin leikkivälineisiin.

Alue on Nallenkallionpuiston pohjoispuolen asukkaiden tärkein lähileikkipaikka.

KASVILLISUUS

- Leikkipaikan reunalle istutetaan puita ja pensasmaista kasvillisuutta rajaamaan tilaa
- Leikkipaikan ja baanin välinen alue jätetään avoimeksi uuden kaasuputken linjauksesta johtuen.

RAKENTEET

- Leikkipaikalle valitaan luonnonläheisiä leikkivälineitä

VANHA PORVOONTIE

Vanhan Porvoontien linjaa seuraava kapea, pääasiassa jalankulkijoille ja pyöräilijöille tarkoitettu raitti yhdistää Malmin lentokentän alueen eteläisimmän kulman kortteilit. Se on jatkuva elementti alueella, jossa monet teemat ja koordinaatit kohtaavat.

Raitti rytmittyy sitä rajaavien rakennusten ja niiden väleihin jäävien aukkojen ja pienten aukoiden mukaan. Se alkaa Tattariharjuntieltä, kulkee kolmen aukion läpi, ylittää Ilmasillantien ja palaa taas Tattariharjuntielle. Sen muusta ympäristöstä erottuva pintamateriaali ja sitä reunustavat puut ja puuryhmät nostavat raitin esiin koko matkaltaan.

Raitti on muistuma alueen historiasta, ajanvietto- ja koontumispaikka sekä tärkeä alueen identiteetin luoja. Reitin varrelle muodostuville aukioille luodaan omat teemat vanhoille historiallisille maanteille tyypillisten toimintojen, kuten kaivo, kyläkeinu ja kieväri, pohjalta.

PINTAMATERIAALIT

- Vaihtelevan levyisessä ja vaihtelevin keinon rajatussa tilassa Vanhan Porvoontien raittia korostetaan rajaamalla se esiin kiveyksin

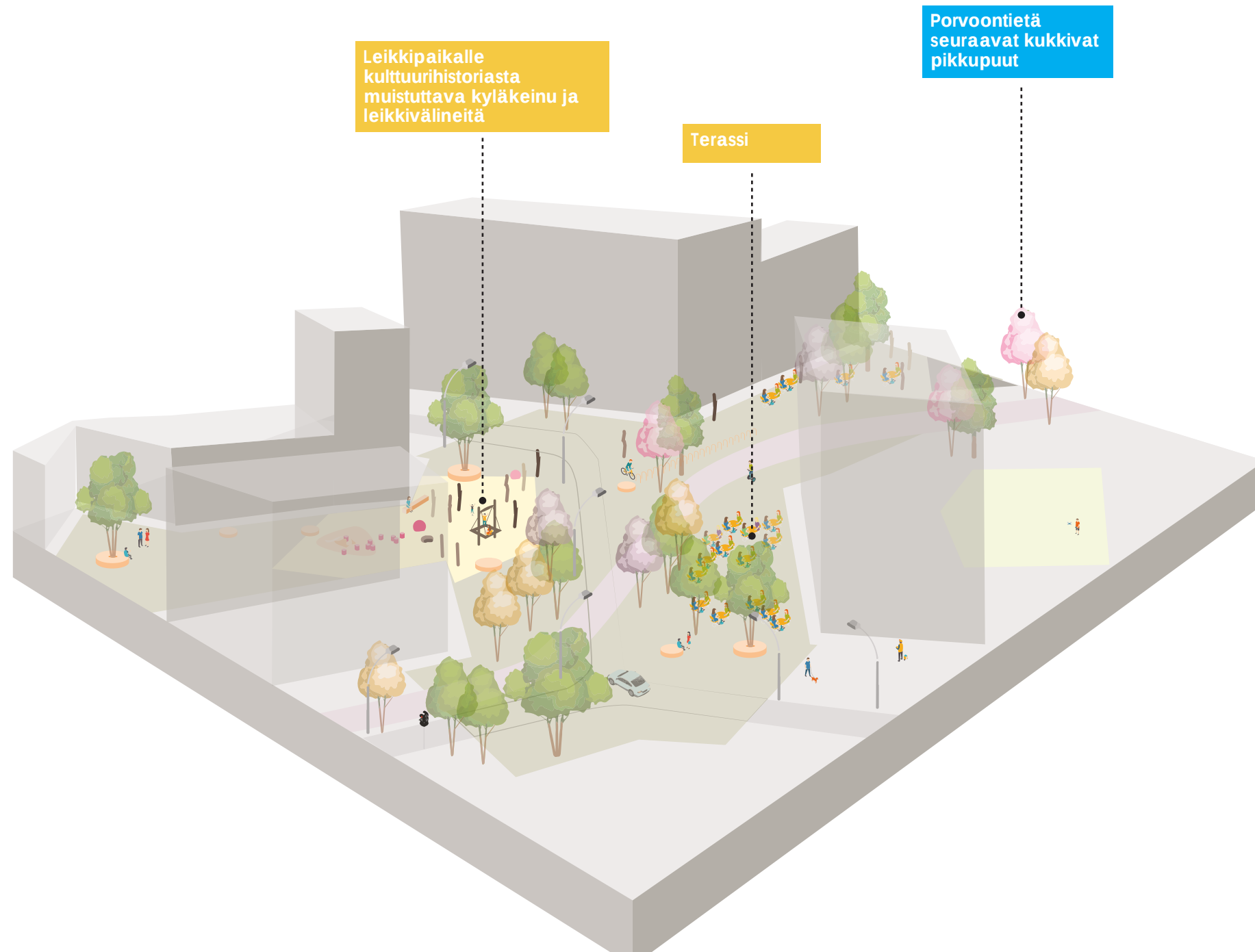
KASVILLISUUS

- Vanhan Porvoontien linjaa seurailevat kukkivat pikkupuut
- Tilaa rajataan leikatuilla pensasaidoilla

KAUPUNKIKUVA

- Vanhalla porvoontiellä yhdistyvät urbaanin kapean kadun ja vanhan kylänraitin tunnelma

Nallenrinteen korttelit rajaavat alueen keskelle reunoiltaan polveilevan ja muodoltaan kääntyilevän aukion. Vanhan Porvoontien linjaa kulkeva raitti kulkee sen poikki omana elementtinään. Oleskelu painottuu aukion koillisreunalle, leikki ja muu aktiivisempi toiminta taas aukion länsi- ja lounaisosiin. Leikin ja toiminnan alue mahdollistaa yhteisöllisyyden ja eri ikäisten ihmisten kohtaamisen.

Riisutulta ja kapeilta tonttikaduilta katsottaessa aukio näyttäytyy niiden vehreänä päätteenä. Läpikulkuliikenne aukion poikki on mahdollista, mutta visuaalisesti kadut päättyvät aukiolle tultaessa.

Neljännän kiitotien linja näkyy Nallenrinteelle asti, ulottuu yli aukion ja päättyy aukiolle työntyvän rakennuksen eteläpuolelle, Vanhan Porvoontien varrella kasvavaan mäntyyn. Männyn voi erottaa jo vuonna 1932 otetussa Helsingin varhaisimmassa ilmakuvassa.

Pienet aukiot yhdistävät Vanhan Porvoontien Tattariharjuntiehen ja Ilmasillantieen ja ovat samalla portteja Nallenrinteen alueelle.

PINTAMATERIAALIT

- Aukio pinta toteutetaan maanläheisin värein ja se on kivi- tai tiilipintainen. Vanhan Porvoontien eteläpuolella kiveyksen suunta noudattaa vanhaa sarkajaon suuntaa.

KASVILLISUUS

- Vanhan Porvoontien linjaa seurailevat kukkivat pikkupuut

RAKENTEET

- Aukion leikin ja toiminnan alueet heijastelevat vanhojen kyläkeskusten tunnelmaa. Kyläkeinu tai muu iso keinu, hevoset ja kaivo pumppuineen näkyvät elementteinä aukiolla.

Havainnekuva Nallenrinteen keskusaukiosta.

YLEISSUUNNITELMAN MUUT ALUEET

OSA-ALUEET

1. MAAMIEHENPUISTO

Maamiehenpuisto muodostaa Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman mukaisen pohjoisen latvusyhteyden alueelle. Säilyvät metsä- ja peltoalueet muodostavat Malmin lentokentän alueen pohjoisen reunan ja liittävät sen osaksi jo olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Alueen reitit kulkevat metsäisten mäkien ja tasaisen peltojen vaihtelevassa maisemassa.

2. ALPPIKYLÄNHUIPPU

Alppikylänhuipun käyttöä monipuolistetaan ja erityisesti ympäristön asuinalueiden reitistön yhteyksiä parannetaan. Huipun mäkisyttä ja avoimia rinteitä korostetaan.

3. FALLKULLAN LIIKUNTAPUISTO JA KOULU

Fallkullan asemakaava-alueen pohjoisosaan toteutetaan liikuntapuisto, jonka kenttä on päivisin myös uuden koulun ja päiväkodin käytössä.

4. FALLKULLAN TILA

Fallkullan tila eroaa muista viheralueista. Se on vanha tilakeskus, ja tilan alue ympäristöineen on arvokasta kulttuurimaisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Aluetta kehitetään virkistys-, opetuksen, urheilun ja kulttuurin monipuoliseen käyttöön.

5. POHJOINEN UOMAPUISTO

Pohjoinen uomapuisto muodostuu Longinojan uuden uoman ympärille. Uoman yhteydessä olevan tulva-altaan loivat reunat sopivat oleskeluun. Leikki-, pelailu- ja viljelyalueet sijoittuvat uomapuiston reunoille.

6. TUULIPUSSINPUISTO

Tuulipussinpuisto on metsäinen puisto, joka saa nimensä mäellä sijainneesta lentoaseman tuulipussista. Puistossa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon vanhaa puustoa ja reittejä. Puistoalue on rauhallinen, ulkoiluun sopiva tila. Uudet reitit ja toiminnot sovitetaan puistoon sen olemusta rikkomatta.

7. PISARAPUISTO

Pisarapuisto on Sunnuntaipalstojen ja uuden rakentamisen välissä kapea ja lännessä laaja puistoalue. Puiston kapea osa on Lentokenttärakennuksen ympärillä, laaja osa Longinojan itäpuolella. Puiston länsipuolella on viljelyalue sekä leikki- ja pelailualueita.

8. NÄKÖALAPAIKKA PISARAPUISTOSSA

Sunnuntaipalstojen täydennysrakentamisen myötä Longinojan Malmin lentokentältä laskeva haara siirretään pohjoiseen. Uoma sijoittuu kokonaan uuteen rakennettavaan puistoon, Pesarapuistoon. Vanhan haaran vedet johdetaan pääasiassa putkessa kaupunkirakenteen kohdalla ja puretaan Pesarapuistoon. Purkuputken pään kohdalle sijoitetaan pyöreä näköalapaikka, joka sijaitsee aiemman toisen kiitotien päätteen kohdalla.

9. LENTOASEMANPUISTON POHJOISOSA

Lentoasemanpuiston pohjoisosa noudattaa samaa peruskonseptia kuin eteläosaakin. Kiitotien paikalle sijoitetaan puiston aktiiviset toiminnot. Suunnitteluratkaisut pohjoisosassa saavat vaikutteensa voimakkaammin Fallkullan tilan vaikutuspiiristä kun vastaavasti eteläosan ratkaisut johtuvat muistumina lentokenttähistoriasta.

10. TOINEN JA KOLMAS KIITOTIE

Toisen ja kolmannen kiitotien luonne ja ilme määräytyy ympäröivän kaupunkirakenteen mukaan. Kiitotiet kulkevat pitkinä linjoina alueen läpi ja yhdistävät eri asuinalueita toisiinsa.

11. NELJÄS KIITOTIE

Neljäs kiitotie on alueen yli 1,5 kilometrin pituinen pääkatu. Se noudattaa vanhan kiitotien linjaa ja kulkee etelä-pohjoissuuntaisesti lähes koko Malmin lentokentän alueen läpi. Kadun keskellä kulkee raitiotie.

12. TERMINAALIRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ

Lentoasemarakennuksen ympäristö säilytetään luonteeltaan nykyisenkaltaisena. Lentoasemarakennuksen pohjoispuolelta laajaa asfalttialuetta käytetään taphatuma- ja torikenttänä. Rakennuksen eteläpuoli säilyy puustoisena.

13. NALLENKALLION PUISTO

Nallenkallionpuisto liittyy Malmin lentokentän alueen Longinojanlaakson virkistysyhteyteen. Puisto myös muodostaa Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman mukaisen eteläisen riitt-yhteyden alueelle.

14. NALLENRINTEEN AUKIO

Nallentrinnten aukio on alueen keskeinen aukio. Aukiota ympäröivät korttelit rajaavat sen reunoiltaan polveilevaksi ja kääntyileväksi. Aukiolla voi oleskella, viettää aikaa ja leikkiä. Se yhdistyy visuaalisesti ja toiminnallisesti Nallenkallionpuistoon.

15. NALLENMÄEN LINNOITUSLAITTEET

Nallenmäen pohjoisreunalla sijaitsee jakso ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita. Ne nostetaan puistossa näkyviksi elementeiksi.

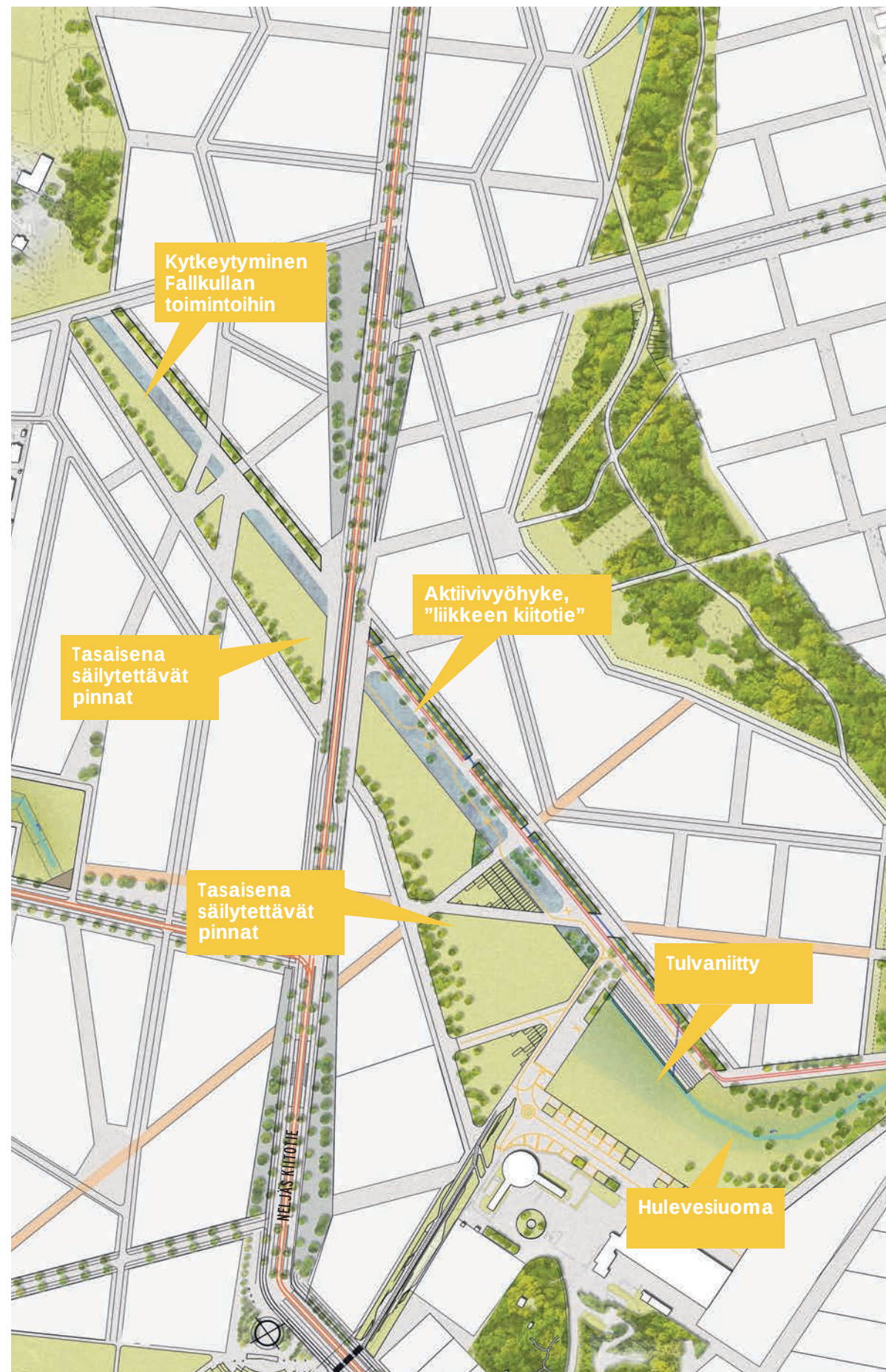
16. VANHA PORVOONTIE

Vanhan Porvoontien linjaa seuraava kapea kevyen liikenteen raitti yhdistää Malmin lentokentän alueen eteläisimmän kulman korttelit. Se alkaa Tattariharjuntietä, kulkee kolmen aukion läpi, ylittää Ilmasillan tien ja palaa taas Tattariharjuntielle. Sen muusta ympäristöstä erottuva pintamateriaali ja sitä reunustavat puut ja puuryhmät nostavat raitin esiin koko matkaltaan.

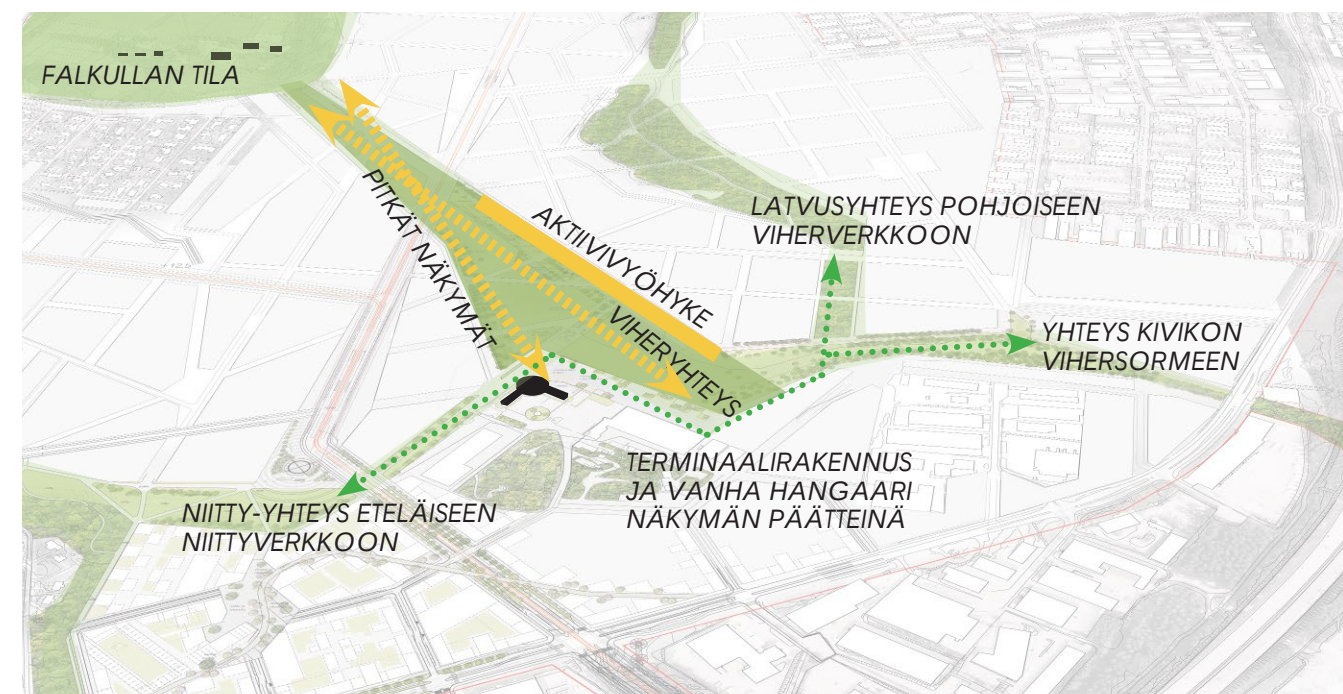

LENTOASEMANPUISTON POHJOISOSA

Lentoasemanpuiston pohjoisosa noudattaa samaa peruskonseptia kuin eteläosakin. Kiitotien paikalle sijoitetaan puiston aktiiviset toiminnot. Suunnitteluratkaisut pohjoisosassa saavat vaikutteensa voimakkaammin Falkullan tilan alueesta, kun vastaavasti eteläosan ratkaisut juontuvat lentokenttähistoriasta.

1:5000.

LONGINOJA JA FALLKULLAN TILA

Fallkullan tila eroaa muista viheralueista. Se on vanha tilakeskus, ja tilan alue ympäristöineen on arvokasta kulttuurimaisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Alue toimintoineen muodostaa osan alueen palveluverkostosta. Sitä kehitetään virkistys-, opetuksen, urheilun ja kulttuurin monipuoliseen käyttöön.

Alueen palstaviljelyaluetta laajennetaan länsireunalla ja varsinaisen tilakeskuksen yhteyteen sijoitetaan maatala-aiheinen teemaleikkipaikka.

Alueen reunavyöhykkeelle sijoitetaan kuntoilupaikka ja koira-aitaus. Uuden korttelirakenteen reunaan tehdään reitti, joka on samalla huolto- ja pelastusreitti.

Tärkeä avoin näkymälinja Lentoasemanpuistosta Fallkullan tilalle säilytetään.

Fallkullan alueen asemakaavan tarkistettu ehdotus on hyväksytty syksyllä 2018.

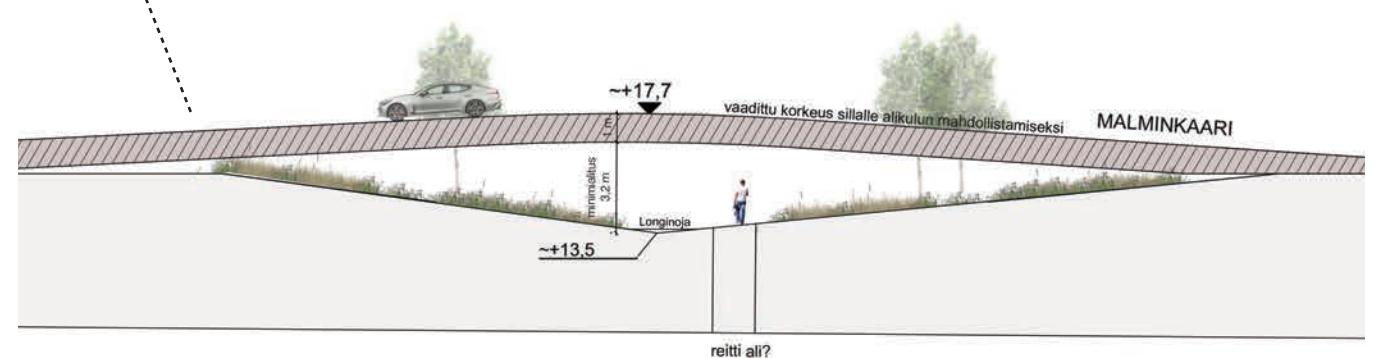
FALLKULLAN TILAN ASEMAKAAVA - KEHITTÄMISPERIAATTEET

KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO 12.12.2016

1:4000.

TUULIPUSSINPUISTO JA TATTARISUONTIE

1:5000.

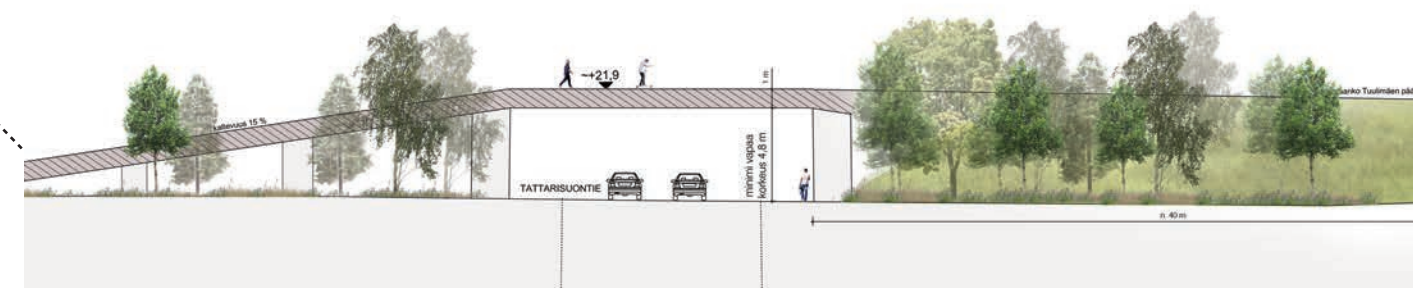
Tuulipussinpuisto, joka ulottuu sekä Tattarisuontien etelä- että pohjoispuolelle, muodostuu nyt avointa lentokentän aluetta idässä rajaavan metsän ja metsänreunan kohdalle. Puiston yleisilme säilytetään metsäisenä, ja olemassa oleva metsänreuna jää nykyiselle paikalleen. Myös metsässä kulkeva reitti pyritään säilyttämään. Puiston eteläosassa korostuu mäki, jonka huippu nousee useita metrejä ympäröivää maastoa korkeammalle. Uudet toiminnot sovitetaan maastoon niin, että puustoa ja maanpintaa säilytetään.

Tuulipussinpuiston kahteen osaan jakava Tattarisuontie on Tattariharjuntieltä Neljännelle kiitotielle ulottuva suora katu. Sen itäpuoli kulkee Tattarisuon pienteollisuusalueen läpi ja länsipuoli Fallkullanniityn ja Tuulimäen alueiden läpi. Tattarisuontien ylitykseen on tutkittu ylikulku-mahdollisuutta. Järjestelystä muodostuisi sen verran järeä, että suuri osa nykyisestä puustosta ja latvusyhteydestä jäisi maanmuokkauksen ja luiskien alle. Ylikulun tarpeellisuutta tulee harkita tässä valossa huolellisesti.

Puiston länsipuolella metsän ja puistoa rajaavien kortteleiden välissä on vaihtelevan levyinen niittyvyöhyke. Itäpuolella metsä ulottuu puistoa rajaaviin kortteleihin asti. Säilytettävä reitti ja siihen liittyvät uudet reitit muodostavat puistoon monipuolisen reitistön. Lentokentän aluetta kiertävä hiihtolatu kulkee metsän ja niityn rajalla. Puistoa rajaavien kortteleiden reunalla on reitti, joka on myös huolto- ja pelastusreitti.

Tattarisuontien eteläpuolisen osan mäen korkeimmalla kohdalla on näköalapaikka, josta näkee Neljännän kiitotien yli Lentoasemanpuistoon. Näköalapaikan alapuolella oleva rinne toimii avoimena toimintarinneena, jossa voi olosuhteiden salliessa esimerkiksi laskea pulkalla. Metsäreitien varrella on leikki- ja kuntoilupaikka sekä koira-aitaus. Myös muita latvusyhteyden säilyttämiseen sopivia toimintoja ja niiden sijoittumista puistoon voidaan tutkia jatkosuunnittelun yhteydessä.

Puiston pohjoinen metsäalue sijaitsee osittain turvealueella. Jos jatkosuunnittelussa turvealue täytyy poistaa, tulee metsä istuttaa uudelleen.

PISARAPUISTO

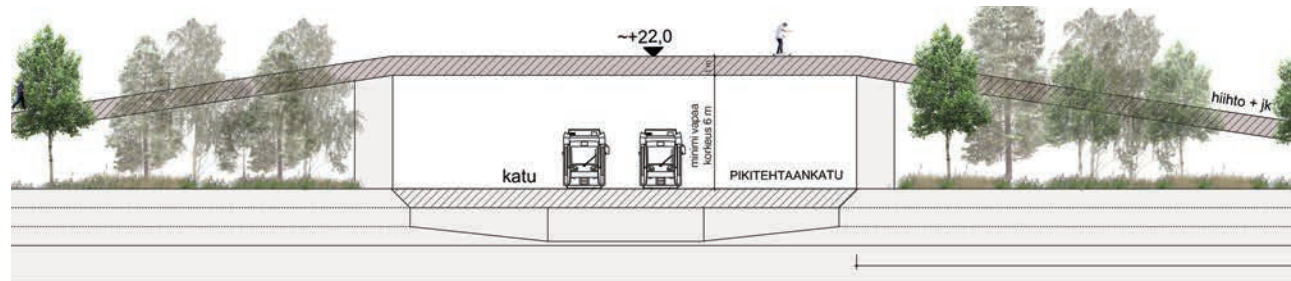
Longinojaan Malmin lentokentältä laskeva haara siirretään pohjoiseen. Pisarapuisto muodostaa Longinojan siirretyn haaran, jota pitkin vedet lentokentän alueelta ovat johtuneet Longinojaan.

Sunnuntaipalstojen täydennysrakentamisen myötä uoma sijoittuu kokonaan uuteen rakennettavaan puistoon, Pisarapuistoon. Vanhan haaran vedet johdetaan putkessa kaupunkirakenteen kohdalla ja puretaan Pisarapuistoon. Purkuputken päään kohdalle sijoitetaan pyöreä näköalapaikka, joka sijaitsee aiemman toisen kiitotien päätteen kohdalla.

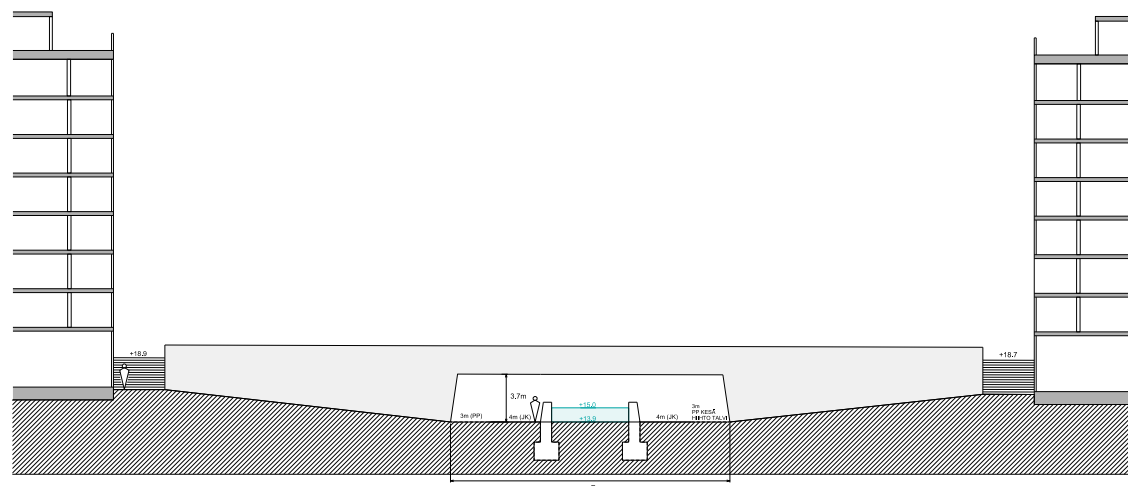
Puisto sijoittuu Longinojan varrelle Longinojan ja Sunnuntaipalstojen väliselle alueelle ja Lentokentänojan uuden linjauksen ympärille. Puisto yhdistää Fallkullan tilan alueen etelässä olevaan Longinojan laaksoon, ja toisaalta taas alueen viljelymaisemaa korostavan länsireunan rakennetumpaan keskusta.

Puiston visuaalinen ilme määrittyy uuden hulevesiuoman ja sen pohjapatojen kautta. Uomassa on muista uomista poiketen suhteellisen suuret korkeuserot. Uoman varrelle sijoitetaan näköalalaitureita ja/tai siltoja, joiden ulkoasu ja sijainti täsmentyy jatkosuunnittelun myötä. Niiden kohdalta aluekuivatuksen vedet puretaan hulevesiuomaan.

Uomat toteutetaan jyrkkyyteen 1/3–1/20, kuitenkin niin, että uoman toinen reuna on aina loivempi kuin 1/5, jotta uomasta pääsee tarvittaessa omin neuvoin pois.

1:4000.

Tutkielma alikulkujärjestelyksi, 1:400 (Helsingin kaupunki, 2018)

Pohjoinen uomapuisto muodostuu Falkullan tilan alueen ja lentokentän alueen pohjoisen reunan väliin Longinojan uuden linjauksen ympärille. Uoma kerää uusien korttelialueiden vedet Longinojaan ja parantaa siten Longinojan vesitaloutta. Longinojan veden laatua voidaan hallita, kun nykyään Tattarisuolta tulevat vedet voidaan huomioida suunnittelussa ja käsitellä ennen kuin ne päätyvät Longinojaan.

Puiston visuaalinen ilme määrittyy uuden hulevesiuoman ja sen varjopuiden kautta. Uoman varrelle sijoittuu hulevesiputken purkupaikkoja, joiden kohdalle sijoitetaan näköalatasanteita ja paikoin uoman ylityspaikkoja. Ne täsmenevät jatkosuunnittelun myötä.

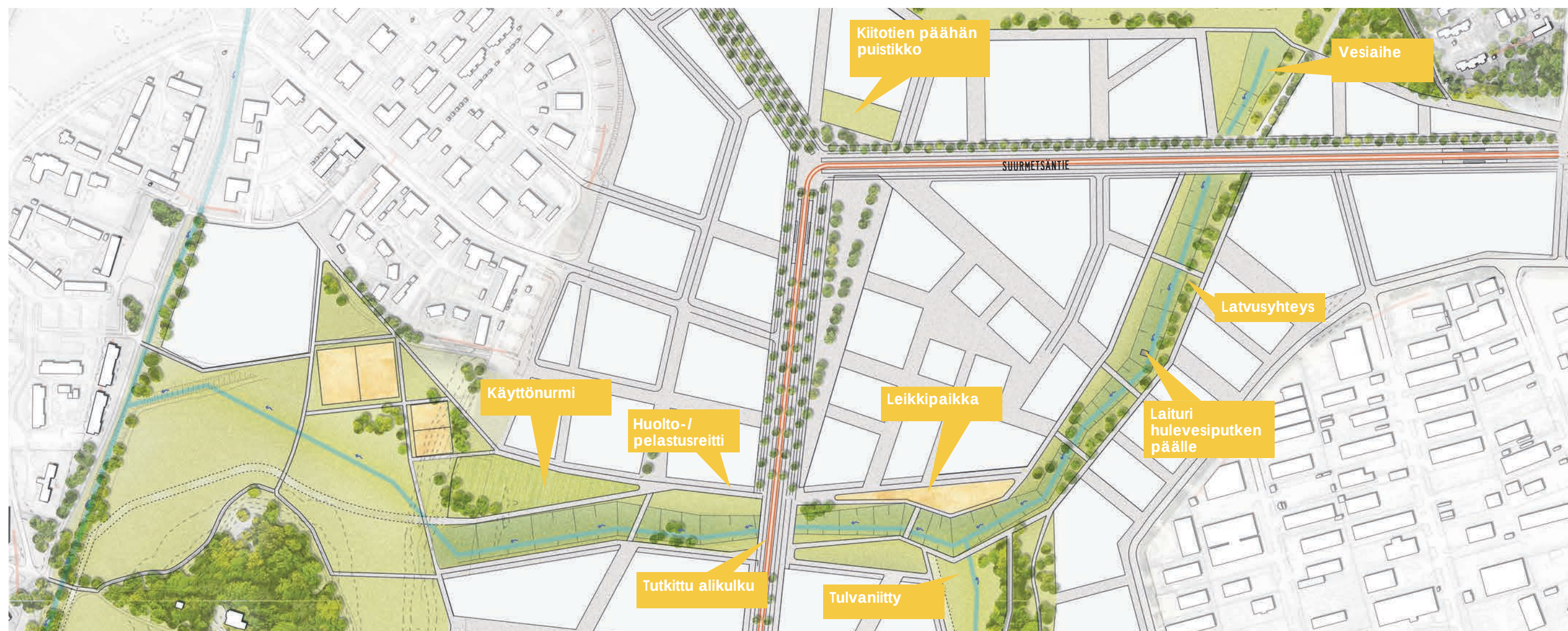
Uomat toteutetaan siten, että sen pohjoisreuna on loiva ja tarjoaa mahdollisuuden oleskeluun sekä talvella hiihtoladun sijoittamiseen. Eteläreunan varjon puolen luiska toteutetaan lyhyenä ja jyrkkänä jyrkkyyteen 1/2,5. Luiskaan istutetaan uomaa varjostavia puita.

Puiston pohjoisreunalle sijoitetaan leikkipaikka ja käyt-

tönurmialueita. Uomapuiston ja Tuulipussinpuiston risteykseen tulee tulvaniitty, jonka itäpuolelle reitin varteen sijoitetaan kuntoilualue.

Pohjoisen uomapuiston ja Neljännen kiitotien risteyskohtaan on tutkittu alikulkujärjestelyitä. Uoman korot ovat Longinojan vähäisen vieton takia lukitut, minkä vuoksi virkistysyhteyden saamiseksi kadun ali katua olisi nostettava. Neljännen kiitotien nostaminen heikentäisi pitkän kadun vaikuttavuutta ja kiitotien tuntua sekä katkaisisi säilytettävän pitkän näkymän, ellei koko kadun pohjoisosaa nostettaisi. Mikäli uoma siirrettäisiin kanaavaan, menetettäisiin sen tulvimismahdollisuudet ja luonnonmukainen puistouoma. Toisaalta katua nostamalla mahdollistuisi katkeamaton virkistysyhteys sen ali, mikä tukisi alueen kierrettävyyttä ja puistoverkon toimivuutta. Alikulun järjestämisen mahdollisuuksia selvitetään jatkosuunnittelussa.

Puistoa rajaavien kortteleiden viereen toteutetaan reitti, joka on myös huolto- ja pelastusreitti. Saman reitin kautta voidaan huoltaa uoman luiskat.

1:4000.

MAAMIEHENPUISTO JA ALPPIKYLÄNHUIPPU

1:5000.

Maamiehenpuisto ja Alppikylänhuippu muodostavat Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman mukaisen pohjoisen latvusyhteyden alueelle. Puistot liittävät Malmin lentokentän alueen osaksi jo olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Alueella reitit kulkevat metsäisten mäkien ja tasaisen peltojen muodostamassa vaihtelevassa maisemassa. Alppikylänhuipulla on monipuolinen reittiverkosto ja monitoimirinne.

Avoin maisema jatkuu Puistolän peruskoululle ja muodostaa tärkeän näkymälinjan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Näkymien säilyttäminen Suurmetsäntieltä pelto- ja metsämaisemaan on tärkeää.

Puiston jatkosuunnittelun tavoitteena on nykyisen avoimen maisematilan reunan säilyttäminen, mutta myös metsä- ja latvusyhteyden turvaaminen ja vahvistaminen.

Suurmetsäntie linjataan uudelleen niin, että ennen pelto- ja metsäalueiden keskellä kulkenut tie käännetään kulkemaan rakennettavan alueen sisään. Tie ohittaa Neljänneksen kiitotien pohjoisen päättimen, joka on koko uuden kaupunkirakenteen merkittävimpiä näkymänpäätteitä.

Suurmetsäntien jatkosuunnittelussa voidaan tutkia ka-

dun epäsymmetristä järjestelyä siten, että pohjoisreunan jalankulkualueet olisivat leveämmät ja linkittyisivät puistoon, mikä parantaisi muuten vilkkaan katumiljöön käyttökokemusta.

Historialliset kuvat

- SKY-FOTO Möller, Helsingin kaupunginmuseo
- Helsingin kaupunki
- Juho Nurmi, Helsingin kaupunginmuseo
- Aarne Pietinen, Helsingin kaupunginmuseo
- Hugo Sundström, Helsingin kaupunginmuseo

Muut kuvat

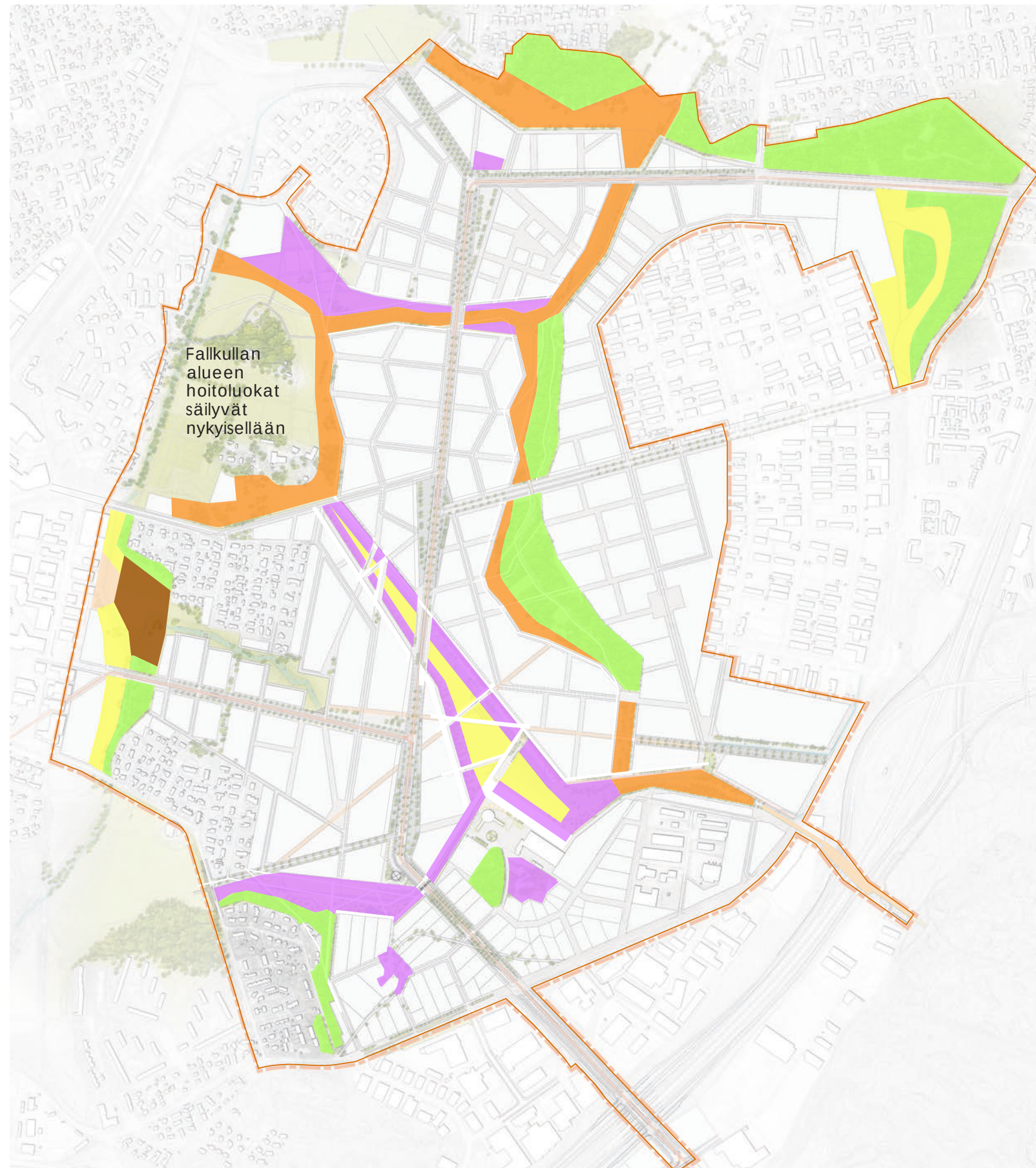
- LOCI maisema-arkkitehdit Oy
- Simo Freese
- Juha Hälikkä

TAI

- <https://i.pinimg.com/originals/1b/84/46/1b844658184d1035e721c8d6159f9d04.jpg>
- <https://i.stack.imgur.com/2bSei.jpg>
- http://fro-palme.de/wp-content/uploads/2013/10/4.24145_Gespann_Peterchen_02.jpg
- <https://i.pinimg.com/originals/4c/fc/05/4cfc05f47d20ff9ca3142458740feac.jpg>
- <https://i.pinimg.com/originals/4f/2e/06/4f2e069b7fec3f96618fdae6ddfe6290.jpg>
- <http://static.stadissa.fi/places/5e0370444f459a97ed2d90435b436139.jpg>
- <http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2011/09/06-Jack-Evans-Boat-Harbour-photo-Simon-Wood.jpg>
- <http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2015/06/08.jpg>
- <https://i.pinimg.com/originals/17/a1/11/17a111d6371a38bc5f9207143a260553.jpg>
- <https://landezine-award.com/wp-content/uploads/2018/04/18-Rouen-K-Samborska-1024x684.jpg>
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2016/08/The-Lawn-on-D_05.jpg
- <https://i.pinimg.com/originals/29/1b/07/291b07547b36f46e5f2155272f2ab883.jpg>
- <https://i.pinimg.com/564x/30/4e/f4/304ef4e236b6f859b0ab01f42376134e--paving-stones-brick-paving.jpg>
- <https://i.pinimg.com/564x/ee/5d/56/ee5d562c73c265e7dc0318ef7acb5f99.jpg>
- <http://5b0988e595225.cdn.sohucs.com/images/20180326/f370f97e978c41188cf18fc74b3354ec.jpeg>
- https://www.berlin.de/senuvk/umwelt/stadtgruen/gruenanlagen/pix/gruenanlagen_plaetze/koepenick/park_adlershof/park_adlershof_01.jpg
- <https://i.pinimg.com/564x/73/8b/99/738b99cb6b7e6a4b13faa4e1e32cc364.jpg>
- http://www.visithelsinki.fi/sites/default/files/styles/grid_12_fixed_ratio/public/legacy_files/visitor-mainimage/740teurastamo_maria-miklas-teurastamo-night-market.jpg?itok=yURLCZOT
- <http://www.landezine.com/index.php/2012/09/bottiere-chenai-eco-district-by-atelier-des-paysages-bruel-del-mar/>
- https://www.bureau-europa.nl/en/manifestations/sphinxpark_temporary_park_in_maastricht/2810
- [https://images.adsttc.com/media/images/5422/e1b6/c07a/8086/fc00/0176/large_jpg/Washington_Grass-lands\(2\).jpg?1411572125](https://images.adsttc.com/media/images/5422/e1b6/c07a/8086/fc00/0176/large_jpg/Washington_Grass-lands(2).jpg?1411572125)
- https://www.nycgovparks.org/photo_gallery/full_size/22996.jpg
- <http://designbythebay.com/wp-content/uploads/2010/06/0231-canopy1.jpg>
- <https://i.pinimg.com/originals/58/95/55/589555ae32aa0f04017927bb45e64396.jpg>
- http://freecitytravel.com/uploads/3/4/5/2/34526129/6016226_orig.jpg
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2017/04/20170269_JG_1449.jpg
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2017/04/20170269_JG_1806.jpg
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2017/04/20170269_JG_2220.jpg
- <http://www.agenceaps.com/wp-content/uploads/2016/05/aps-theatre-grane.jpg>
- <https://www.markpine.de/files/content/produkte/spielplatz-freiraum-zoo-naturparks/schaukel/referenzen/mase-lake-schaukel-gleisdreieck.jpg>
- https://farm6.static.flickr.com/5332/9559661356_4cc2074d0f_b.jpg
- https://farm8.static.flickr.com/7449/27208704504_8d78be3cc4_n.jpg

- https://www.pfe-express.co.uk/wp-content/uploads/2017/05/33616176114_9928868df8_h-1024x576.jpg
- <https://i.pinimg.com/736x/87/91/bc/8791bcb67e902180561cf3029343266a--water-features-landscape-design.jpg>
- https://78.media.tumblr.com/f7dd9b2dcea02f73df1f462ef9ccd2db/tumblr_nhep8cSlyH1u70mhto4_1280.jpg
- <https://landezine-award.com/wp-content/uploads/2017/05/3-General-view@Fabio-Chironi-1024x683.jpg>
- http://agile-city.com/wp-content/uploads/2015/05/Agile_city_Raumlabor.jpg
- https://www.ewo.com/pics_db/1_linz_5.jpg
- http://www.leseclairagistesassociates.com/wp-content/uploads/2014/01/JARDINSEOLE_LEA-12-665x259.jpg
- <https://i.pinimg.com/236x/b5/3a/4a/b53a4a4fe1a36f816e13f79a293d7773--lyon.jpg>
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2018/06/Brotorget_5_Alex-Giacomini-MAIN-PROJECT-PHO-TO-1.jpg
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2015/02/Martin_Luther_King_Park-Atelier_Jacqueline_Osty-03.jpg
- https://mir-s3-cdn-cf.behance.net/project_modules/disp/b82b7051261825.5608aaa47c34a.JPG
- <https://i.pinimg.com/originals/f4/4b/42/f44b4226975895df34c9145868ac3819.jpg>
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2013/04/Feyssine_Park_by_Iles_Paysage_Urbanisme_05.jpg
- <https://inhabitat.com/wp-content/blogs.dir/1/files/2013/08/FR8scape-GroundWorks-Design-2.jpg>
- <https://inhabitat.com/wp-content/blogs.dir/1/files/2013/08/FR8scape-GroundWorks-Design-3.jpg>
- <https://inhabitat.com/wp-content/blogs.dir/1/files/2013/08/FR8scape-GroundWorks-Design-9.jpg>
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2013/11/FredericiaC_6.jpg
- https://www.top10berlin.de/sites/top10berlin.de/files/styles/juicebox/public/location/slider/2014/06/10/fullsize_templehoferfreiheit_betreiber_c_lichtschwaermer_02.jpg?itok=39urhlyT
- <https://retkipaikka.fi/vapaa/wp-content/uploads/2017/07/etel%C3%A4-5.jpg>
- <http://www.tedsyoga.com/wp-content/uploads/2017/11/hammock-grovecgovernors-island-street-furniture-pint-rest-with-hammock-grove-governors-island.jpg>
- https://picture.yatego.com/images/4b13e4ff54cc09.5/big_887a6d2279a04ce2bb1a307baa3c8328-kqh/huck-super-tampen-swinger-mini-4-sitzer-einfach-tampenschaukel.jpg
- <http://www.coloco.org/wp-content/uploads/2016/05/Jardins-du-Tiers-Paysage11-1100x604.jpg>
- <https://i.pinimg.com/736x/1d/5c/e0/1d5ce0579fca5271366d9281231e8229.jpg>
- https://images.adsttc.com/media/images/5540/543e/e58e/ce50/2900/01cf/large_jpg/19_SergioGrazia.jpg?1430279215
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2016/08/Kensington-Street-03_Photography-by-Simon-Wood.jpg
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2016/08/Kensington-Street-08_Photography-by-Kensington-Street.jpg
- <https://filesedc.com/uploads/83/img/2018/02/760/Illum-bcn-5a86d90f2ab33.jpg>
- https://cdn-images-1.medium.com/max/2000/1*D49jTkYs9462O3i-IlgASw.jpeg
- <https://www.sherwayfarm.co.uk/wp-content/uploads/2017/02/84.jpg>
- <http://www.melk-nyc.com/wp-content/uploads/2015/07/melk-landscape-architecture-urban-design-Schouw-burgplein-Slider-1.jpg>
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2014/07/Montevrain_Park-Urbicus_landscape_architecture-09.jpg
- https://www.vastavalo.net/albums/userpics/11712/normal__MG_1342.jpg
- https://www.thf-berlin.de/fileadmin/user_upload/Standardbilder_und_Klassiker/Park_Landebahn_Menschen.jpg
- <https://www.livinspaces.net/wp-content/uploads/2016/06/parked-bench-03.jpg>
- <http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2013/03/Plug-n-Play-by-Kragh-and-Berglund-22.jpg>
- <http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2013/03/Plug-n-Play-by-Kragh-and-Berglund-36-BEFORE.jpg>
- http://www.orestad.dk/~media/_neworestad/rulleskojter_pluginplay.jpg?la=da-dk&h=366&w=480
- <https://cksr runwayservices.com/wp-content/uploads/2017/10/runway.jpg>
- http://3.bp.blogspot.com/-6QWhgi-Ic_M/VQK4_XeTECI/AAAAAAAAAC34/croeBbs5Drs/s1600/Salix%2B-caprea%2B%E2%80%93%2BGoat%2BWillow%2B%E2%80%93%2BSallow%2B01.jpg

- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2014/09/St_Plechelmussquare-Bureau_BB-09.jpg
- https://www.suvilahti.fi/sites/suvilahti/files/styles/lightbox_full/public/rental/images/suvilahti120611cteemu_nurminen.jpg?itok=mYhcento
- <https://cdn.indesignlive.com/wp-content/uploads/pole-top-bega-outdoors4-1024x657.jpg>
- <http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2014/10/Wet-Meadow-Source-River-Norges-Territoires-16.jpg>
- https://www.kotipuutarha.fi/wp-content/uploads/2016/05/TT_palstaviljely-kasvimaa1050x-1024x683.jpg
- <http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2017/04/yongqing-fang29.jpg>
- http://www.landezine.com/wp-content/uploads/2013/04/ZAC_Andromede_Park-by-Acte_2_Paysage-18.jpg

- A2 KÄYTTÖVIHERALUEET
- A3 KÄYTTÖ- JA SUOJAVIHERALUEET
- B1 MAISEMAPELTO
- B2 KÄYTTÖNIITTY
- B3 MAISEMANIITTY- JA LAIDUNALUET
- C1 LÄHIMETSÄ